EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.12.2015
COM(2015) 613 final

2015/0277 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 262 final}
{SWD(2015) 263 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesolev algatus on üks osa komisjoni 2015. aasta lennundusstrateegiast, mis on suunatud ELi lennundussektori konkurentsivõime parandamisele. Algatuse eesmärk on valmistada ette ELi lennundusohutuse õigusraamistik järgmise 10–15 aasta väljakutsetega toimetulekuks ning tagada seega reisijate ja üldsuse jaoks lennutranspordi jätkuv ohutus, turvalisus ja keskkonnasäästlikkus. Algatus põhineb kogemustel, mis on saadud määruse (EÜ) nr 216/2008[1] ja sellele eelnenud õigusakti[2] rakendamisest rohkem kui 12 aasta jooksul.

Ohutus ja keskkonnakaitse vajadustega arvestamine on konkurentsivõimelise lennundussektori eeltingimused. Arvestades, et prognooside kohaselt suureneb Euroopa lennuliikluse maht 2035. aastaks 14,4 miljoni lennuni (mida on 50% rohkem kui 2012. aastal), on komisjoni eesmärk tagada, et lennuõnnetuste arv jääb süsteemis praegusele madalale tasemele, võimaldades ELi lennundussektoril tulevikus ohutult kasvada ja seega tugevdada oma konkurentsieelist. Selleks tehakse käesolevas algatuses ettepanek võtta ohutuse reguleerimiseks kasutusele lähenemisviis, mis põhineb riskil ja tulemuslikkusel, täita olemasolevad ohutuslüngad ning võtta paremini arvesse lennundusohutuse ja muude tehniliste reguleerimisvaldkondade (nt lennundusjulgestus või keskkonnakaitse) vahelist vastastikust sõltuvust.

Lennundusohutus on käesoleva ettepaneku peamine, kuid mitte ainus eesmärk. Ettepanekut tuleb käsitleda ka seoses komisjoni prioriteetidega edendada tööhõivet ja majanduskasvu, arendada siseturgu ning tugevdada Euroopa üleilmset rolli. Käesoleva algatuse siht on anda panus Euroopa lennundussektori ja töötleva lennundustööstuse konkurentsivõimesse, mis loob väärtuslikke töökohti ning ergutab tehnoloogilist innovatsiooni. Sellega luuakse tulemuslik õigusraamistik, mis lõimib uued ärimudelid ja kujunemisjärgus tehnoloogiad. Eelkõige kavatsetakse selle algatusega luua liidu raamistik, mille abil integreeritakse mehitamata õhusõidukid ohutult Euroopa õhuruumi.

Ettepanek vastab ka liikmesriikide, lennundussektori ja õhuruumi kasutajate nõudmisele muuta ohutuse reguleerimine proportsionaalsemaks ja paindlikumaks ning kõrvaldada eeskirjad, mis võivad lämmatada ettevõtlust liiga normatiivsete nõuete tõttu. Nimelt tehakse ettepanek võtta kasutusele kohandatava ulatusega raamistik, mille puhul on võetud arvesse tsiviillennunduse sektorite erinevusi ja riske. Eeldatakse, et selline lähenemisviis toob kasu kogu liidu lennundussektorile ning sobib eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) vajadustele.

Kui minnakse üle reguleerimise ja järelevalve lähenemisviisile, mis põhineb riskil ja tulemuslikkusel, peavad liikmesriigid ning Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (EASA) arendama uusi oskusi ja pädevusi ning pidama sammu lennundussektori väljatöötatud

[1] Määrus (EÜ) nr 216/2008, 20. veebruar 2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 91/670/EMÜ, määrus (EÜ) nr 1592/2002 ning direktiiv 2004/36/EÜ (ELT L 79, 19.3.2008). Seda määrust muudeti määrusega (EÜ) nr 1108/2009, millega määruse kohaldamisala laiendati ka lennuväljade ohutuse ning lennuliikluse korraldamisele ja aeronavigatsiooniteenuste ohutusaspektidele.

[2] Määrus (EÜ) nr 1592/2002, 15. juuli 2002, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet (EÜT L 240, 7.9.2002).

uusimate tehnoloogialahendustega. Käesolev algatus toetab nende eesmärkide saavutamist, pakkudes välja paremaid lahendusi lennundusvaldkonna teadusuuringute ja koolituse koordineerimiseks ja arendamiseks.

Lisaks käsitletakse käesolevas ettepanekus probleeme, mida esineb teatavates liikmesriikide ametiasutustes seoses sertifitseerimis- ja järelevalvetegevuseks vajalike vahendite säilitamise ning rahastamisega. Selleks kavandatakse algatuses liikmesriikide ametiasutuste ning Euroopa Liidu Lennundusohutusameti tehniliste ressursside koondamise ja jagamise raamistik, mis hõlmab võimalust anda vabatahtlikult üle liidu õigusaktide rakendamise vastutus.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

See algatus põhineb liidu kehtivatel sätetel, mis käsitlevad tsiviillennundusohutust ja mis praegu sisalduvad määruses (EÜ) nr 216/2008.

Ettepanek on kooskõlas komisjoni 2013. aasta algatusega kiirendada ühtse Euroopa taeva (SES II+ algatus)[3] rakendamist. Käesoleva ettepaneku koostamisel võttis komisjon arvesse komisjoni 11. juuni 2013. aasta ettepanekut COM(2013) 409 ning Euroopa Parlamendis ja nõukogus seni toimunud arutelude tulemusi määruse (EÜ) nr 216/2008 kavandatavate ühtse SES II+ algatuse muudatuste kohta. Et vältida kahe määrusega (EÜ) nr 216/2008 seotud õigusakti ettepaneku paralleelset arutamist ja et käesolev ettepanek on laiaulatuslikum, on määruse (EÜ) nr 216/2008 kavandatavad SES II+ algatuse muudatused kaasatud käesolevasse uude ettepanekusse ning need on kohandatud selle struktuuri ja koostamisstiiliga. Seega ei jätka komisjon edasist arutelu 11. juuni 2013. aasta ettepaneku COM(2013) 409 üle, mis esitati SES II+ algatuse osana.

Kui selle algatusega kavandatavad muudatused mõjutavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastuvõetud muid liidu õigusakte, mis on seotud lennutranspordiga (nt lennuõnnetuste uurimine, juhtumitest teavitamine ja lennuettevõtjate litsentseerimine), tehakse ettepanek muuta asjakohaselt muid liidu õigusakte, et tagada lähenemisviisi järjepidevus.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega**

See algatus on seotud ja täielikult kooskõlas komisjoni strateegiliste eesmärkidega aastateks 2014–2019, mis on suunatud tööhõive ja majanduskasvu edendamisele ning süvendatud, õiglasema ja tugevama tööstusbaasiga siseturu loomisele.

Käesolev ettepanek on kooskõlas ka ühise lähenemisviisiga detsentraliseeritud asutustele, milles 2012. aastal leppisid kokku komisjon, Euroopa Parlament ja nõukogu, ning ühitab vajaduse korral Euroopa Liidu Lennundusohutusametit käsitlevad sätted ühises lähenemisviisis soovitatud standardklauslitega.

Algatusega kavatsetakse lisaks viia mehitamata õhusõidukite konstruktsioon ja käitamine suuremasse vastavusse üldisema lennunduspoliitika raamistikuga. Mehitamata õhusõidukitest saab uus õhusõidukite liik, millega osutatakse Euroopa lennundusturul uusi teenuseid määruse (EÜ) 1008/2008 (ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta)

[3] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „Ühtse Euroopa taeva algatuse kiirem rakendamine”, 11.6.2013, COM(2013) 408 final, koos ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 216/2008 lennuväljade, lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste valdkonnas, COM(2013) 409 final, ning ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamise kohta, COM(2013) 410 final.

kontekstis. Et mehitamata õhusõidukid jagavad muude õhusõidukitega sama õhuruumi, peab nende käitamise ohutus jääma sidusaks üldise lennundusohutuspoliitikaga. Peale selle peab mehitamata õhusõidukite käitamine vastama lennuliikluse eeskirjadele, mis on sätestatud ühistes lennureeglites[4].

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 100 lõikel 2, mis on lennutranspordiga seotud liidu meetmete vastuvõtmise õiguslik alus.

• Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)

Vastavalt määrustele nr (EÜ) 1592/2002 ja nr (EÜ) 216/2008 on liidule pandud vastutus ülesannete eest, mis on seotud lennundustoodete lennukõlblikkuse ja keskkonnanõuetele vastavuse, lennutegevuse, õhusõidukite meeskondade litsentseerimise, lennuväljade ja lennuliikluse korraldamise ning aeronavigatsiooniteenustega, samuti kolmandate riikide käitajate ohutusega. Seega on tsiviillennundusohutust nüüdseks liidu tasandil reguleeritud üle kümne aasta. See tuleneb asjaolust, et lennutransport ja lennundustoodete tootmine on suurel määral riikidevahelist laadi tegevused, mida on otstarbekam käsitleda liidu tasandil.

Käesoleva algatusega kavatsetakse üldisele liidu lennundusohutusraamistikule lisada piiratud arv erivaldkondi, nimelt mehitamata õhusõidukid, maapealse teeninduse ohutus ning õhusõidukite ja lennundussüsteemide konstruktsiooni turvalisuse aspektid, sealhulgas küberjulgeolek.

Mehitamata õhusõidukite tootmisel on piiriülene mõõde, sest paljud neist ostetakse internetis või imporditakse või sisaldavad need vähemalt importosi. Siseturul on raske saavutada vastastikust tunnustamist, kui kehtivad üksikasjalikud ja erinevad riiklikud standardid ning eeskirjad. Samuti töötavad paljud käitajad seoses mehitamata õhusõidukitega välja piiriüleseid tegevusi. Näiteks korraldatakse rahvusvahelisel tasandil taristu kontrolli alates naftapuurplatvormidest ja lõpetades rööbasteedega. Isegi piiratud ulatusega tegevuse puhul peaks käitajatel äritegevuse arendamiseks olema võimalus kasutada liidu eri kohtades samu käitamisnõudeid järgides sama piloodi juhitavat sama mehitamata õhusõidukit, eriti kui nad tegutsevad nišiturgudel. Suured kullerfirmad on teatanud, et kavatsevad korraldada oma teenused Euroopa tasandil, mis eeldab ühiseid norme. Subsidiaarsust kohaldatakse ühiste tegevuseeskirjade rakendamise tasandil, nt liikmesriikide ametiasutused teevad kohaliku riskihindamise ja otsustavad, milline õhuruum mehitamata õhusõidukitele avatakse või suletakse ning mis tingimustel. Enamik kergete mehitamata õhusõidukite lende toimub kohalikus mõõtmes ning riskitaseme hindamine ja konkreetset liiki tegevuseks loa andmine peaks jääma kohalike ametiasutuste ülesandeks.

Seoses maapealse teenindusega on liidu tasandil meetmete võtmine vajalik, arvestades asjaolu, et maapealse teenindusega seotud õnnetused on viimasel kümnendil olnud suuruselt neljas õnnetuste kategooria, liikmesriikide tasandi vabatahtlike algatustega ei ole aga selle riski lahendamisel veel rahuldavaid tulemusi saavutatud. Praegu puuduvad liidu tasandil otseselt maapealse teeninduse pakkujatele adresseeritud ohutusnõuded. Et maapealne

[4] Komisjoni rakendusmäärus nr 923/2012, 26. september 2012, millega kehtestatakse ühised lennureeglid ning aeronavigatsiooniteenuseid ja -protseduure käsitlevad käitamissätted.

teenindus on üldise lennundussüsteemi osa ja on seotud muude valdkondadega, mida hõlmab liidu pädevus (nt lennuväljade käitamine ja lennutegevus), tagab selle reguleerimine liidu tasandil järjepideva lähenemisviisi kõigis liikmesriikides. Proportsionaalse lähenemisviisi tagamiseks tehakse ettepanek, et teenuseosutajaid pole tarvis tegevuse alustamise tingimusena sertifitseerida. Komisjon on lisaks seisukohal, et ühised nõuded maapealsele teenindusele peaksid põhinema lennundussektori tunnustatud standarditel ja parimatel tavadel. Samal ajal tuleks liikmesriikidele anda vajalikud reguleerimisvahendid, et tagada selliste teenuste osutajate tulemuslik järelevalve.

Õhusõidukite ja süsteemide konstruktsiooni turvalisuse aspektidega seoses tuleb tähelepanu juhtida asjaolule, et liit juba tegeleb mõne selle valdkonna küsimusega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määruse (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002,[5] ja määruse (EÜ) nr 216/2008 koostoime ei ole aga iga kord selge, sealhulgas Euroopa Liidu Lennundusohutusameti rolli puhul. Käesolevas ettepanekus soovitakse liidu kõnealust rolli selgitada, võttes arvesse asjaolu, et nimetatud turvalisusaspektid on tihedalt seotud õhusõidukite konstruktsiooni ja lennutegevuse ohutusega, mille eest liit määruse (EÜ) nr 216/2008 kohaselt juba vastutab.

- **Proportsionaalsus**

Proportsionaalsus on üks käesoleva algatuse peamisi eesmärke ning meetmed, millega püütakse lennundusohutuse olemasolevat õigusraamistikku proportsionaalsemaks muuta, on kavandatavate poliitikameetmete lõpliku paketi lahutamatu osa, nagu on selgitatud lisatud mõju hindamise aruandes (peatükk 6.6). Selle algatusega tehakse ettepanek võtta lennundusohutuse reguleerimise puhul kasutusele riskipõhine lähenemisviis, mis tuleb kasuks kogu lennundussektorile ning sobib eriti hästi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate reguleerimiseks.

- **Vahendi valik**

Käesoleva ettepanekuga ei muudeta kasutatava vahendi liiki. Alates 2002. aastast, kui võeti vastu määrus (EÜ) nr 1592/2002, on tsiviillennundusohutust liidus reguleeritud määrustega. Komisjon ei näe põhjust seda muuta.

3. JÄRELHINDAMISTE TULEMUSED, KONSULTEERIMINE SIDUSRÜHMADEGA JA MÕJUHINNANGUD

- **Järelhindamised / kehtivate õigusaktide toimivuskontroll**

Ei kohaldata

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega konsulteerisid paralleelselt komisjon ja Euroopa Lennundusohutusamet. Kaks konsultatsiooni täiendasid teineteist. Peale selle korraldasid komisjoni talitused mitu kohtumist liikmesriikidega ja lennundussektori sidusrühmadega, et täiendada üldsusega konsulteerimist lisateabega. Komisjonipoolse üldsusega konsulteerimise tulemuste kokkuvõte on avaldatud Europa veebisaidil. Üldsusega konsulteerimise peamised tulemused on järgmised:

[5] ELT L 97, 9.4.2008, lk 72.

– Valitseb üksmeelne nõusolek, et liit on saavutanud väga kõrge ohutustaseme. Üle 90 % osalejaist üldiselt nõustus või nõustus täielikult väitega, et praegusel ajal on liidus lennukiga reisimine ohutu.

– Samal ajal tunnistati, et ohutuse puhul on enesega rahulolu kohatu. Üle 70 % liikmesriike ja majandusharu organisatsioone, kes komisjoni veebipõhises küsitluses osalesid, arvavad, et ohutusriskide kindlakstegemise ning vähendamise võimet tuleb parandada.

– Lisaks praeguse ohutustaseme säilitamisele on liikmesriikide ja sidusrühmade peamine mure olemasoleva süsteemi tõhusus ning proportsionaalsus. Enamik organisatsioone, kes komisjoni veebipõhises küsitluses osales (82 %), eriti VKEd, väidavad, et olemasolevad eeskirjad on liiga üksikasjalikud ja normatiivsed ning et olemasolevat ohutustaset saaks säilitada väiksemate nõuete järgimise kuludega (83 %). Liikmesriigid üldjoontes jagavad seda seisukohta.

– Liikmesriigid ja lennundussektori esindajad tunnevad muret selle pärast, et lennuametid ei kasuta tehnilisi ressursse tõhusalt ning teatavatel riiklikel lennuametitel on ressursipuudus. Enamik (63 %) liikmesriike ja organisatsioone, kes komisjoni veebiküsitlusele vastasid, arvavad, et teatavatel riiklikel lennuametitel ei ole piisavaid rahalisi vahendeid või inimressursse, et oma järelevalveülesandeid täita.

– Õhusõidukitööstus on toetanud liidu palju aktiivsemat osalust Euroopa tsiviillennunduse ohutusstandardite rahvusvahelises edendamises, sealhulgas Rahvusvahelises Tsiviillennunduse Organisatsioonis (ICAO), ning väljendas muret, kas Euroopa Lennundusohutusametil on ressursse toodete sertifitseerimiseks pikas perspektiivis.

– 73 % organisatsioone, kes komisjoni veebiküsitluses osalesid, viitasid võimalikele lahknevustele, lünkadele ja kattuvustele õiguse kohaldamises, mille põhjus on eelkõige selles, et õigusakte tõlgendatakse liikmesriikides erinevalt.

Liidu sotsiaalpartnerid (nii tööandjate kui ka töötajate esindajad) osalesid komisjoni ja Euroopa Lennundusohutusameti korraldatud konsultatsioonidel. Lennundustöötajaid esindavad organisatsioonid juhtisid tähelepanu eelkõige asjaolule, et tulemuspõhine lähenemisviis lennundusohutusele peaks täiendama, mitte asendama olemasolevat normatiivselt reguleeritud süsteemi. Töötajaid esindavad organisatsioonid olid lisaks mures selle pärast, kui palju ressursse eraldavad liikmesriigid ohutuse järelevalveks tulevikus, ning osutasid vajadusele pöörata eritähelepanu töötajate kõrgetasemelise koolituse ja pädevuse tagamisele nii ametiasutustes kui ka lennundussektoris laiemalt. Piloote esindavad organisatsioonid väljendasid muret peamiselt selle üle, et teatavate lennuliinide töölevõtutavad ja muud uuenduslikud ärimudelid võivad vähendada ohutust.

Tööandjaid esindavad organisatsioonid juhtisid aga komisjoni tähelepanu õiguse kohaldamise erinevustele liikmesriikides, ülereguleerimisele ning sertifitseerimiseks ja järelevalveks eraldatud ressursside ebatõhusale kasutamisele. Tööandjad osutasid eelkõige asjaolule, et ehkki lennundustööstus tegutseb siseturul vabalt, korraldatakse järelevalvet endiselt iga liikmesriigi vastutuse põhimõttel. Tööandjad peavad eriti tähtsaks võrdseid tingimusi, standardimist ning eeskirjade rakendamise stabiilsust. Tööandjaid esindavad organisatsioonid toetasid liidu ühtse tsiviillennundusameti loomist.

Komisjon on üldsusega konsulteerimise tulemustega üldjoontes nõus ning on kajastanud neid käesoleva ettepaneku sõnastuses. Liidu võimet teha kindlaks ja vähendada ohutusriske peaksid tugevdama ettepaneku need sätted, mis käsitlevad ohutuse juhtimist,

lennundusohutuse Euroopa tegevuskava ning riiklikke ohutusprogramme. Riski- ja tulemuspõhise reguleerimise kasutuselevõtt peaks võimaldama saavutada proportsionaalsemat õigusraamistikku, mis võtab paremini arvesse eri liiki lennundustegevuse erinevusi ja nendega seotud riske. Kavandatav raamistik ressursside ühiskasutuseks ja jagamiseks riiklike lennuametite ning Euroopa Liidu Lennundusohutusameti vahel eeldatavalt tõhustab ressursikasutust.

Seoses mehitamata õhusõidukitega korraldati eraldi konsulteerimine üldsusega, mis kinnitas vajadust liidu tasandil kiirete meetmete võtmiseks, et kasutada mehitamata õhusõidukite potentsiaali. Kinnitati kõnealuse tehnoloogia panust tööhõivesse ja majanduskasvu. Konsulteerimine kinnitas seisukohta, et terve valik mehitamata õhusõidukeid on arendamisvalmis ning kiiret laienemist takistab õiguslik ja tehnoloogiline kindlusetus. Tõeliseks koormaks on eriload ja killustumine. Vastajad pidasid tähtsaimateks probleemideks ohutust ja privaatsust, mida saaks lahendada sobiva õigusraamistikuga, mille puhul normid jäävad proportsionaalseks riskiga ning oluline on riiklike ametiasutuste roll.

Praegust pädevuse jagunemist liidu ja liikmesriikide vahel seoses mehitamata õhusõidukite reguleerimisega, mis põhineb 150 kg künnisel, peetakse üldiselt iganenuks. Mehitamata õhusõidukite eeskirjad peaksid arenema tegevuskeskseks lähenemisviisiks, milles konkreetse käitamisega seotud risk pannakse sõltuvusse mitmest tegurist. Seoses mehitamata õhusõidukite käitamise turvalisus- ja privaatsusaspektidega ei osuta konsulteerimine vajadusele uute normide järele, vaid olemasolevate normide parema kohaldamise järele, mis põhineb riiklike lennuametite ja riiklike andmekaitseasutuste tihedamal koostööl.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon küsis Euroopa Lennundusohutusameti arvamust, mis esitati 16. märtsil 2015. Arvamus põhineb rohkem kui 6 000 märkusel, mille esitasid liikmesriigid ja sidusrühmad, ning selles soovitatakse teha muudatusi lennunduse tehnilise reguleerimise eri valdkondades, sh ohutuses, julgestuses, teadusuuringutes ja keskkonnakaitses, ning tõhusalt kasutada Euroopa lennundusohutussüsteemi ressursse.

Komisjon on tuginenud ka järgmistele eksperdiarvamustele ja nõuannetele:

1. Mõju hindamise protsessi toetamiseks telliti kaks uuringut:

– Esimeses uuringus analüüsiti lennuametite inimressursside kasutamise tõhusust ja arengut ning Euroopa lennundusohutussüsteemi rahastamist (ressursside tugiuuring). Selles uuringus järeldati, et ressursside ja töömahu tasakaal on viimasel kümnendil halvenenud. Peale selle saaks olemasolevaid ressursse uuringu andmetel süsteemis paremini jaotada. Puudusi leiti ka töötajate kvalifikatsioonis. Uuringus väidetakse, et üheskoos takistavad need aspektid lennuametitel oma täit potentsiaali kasutamast. Peale selle järeldati, et riiklike lennuametite töömeetodite ja rahastamisviiside erinevused mõjutavad võrdseid tingimusi ühisel lennundusturul.

– Teises uuringus, mis käsitles tulemuslikkuse kavasid ja tulemuspõhist lähenemisviisi, uuriti võimalusi võtta lennundusohutuse juhtimises kasutusse tulemuslikkuse elemendid (tulemuslikkuse tugiuuring). Uuringus järeldati, et ohutusalase tulemuslikkuse kava kasutuselevõtmine tsiviillennunduses on teostatav, kuid hoiatati selle kiire juurutamise eest mitmel tehnilisel põhjusel. Seoses tulemuspõhise lähenemisviisiga lennundusohutuse reguleerimisele järeldati uuringus, et selline lähenemisviis peaks mõjuma hästi lennundusohutusele ja innovatsioonile, kuid selle lähenemisviisi mõju saaks kirjeldada üksnes kvalitatiivselt ning see oleneb suuresti

konkreetsetest eeskirjadest, mille puhul minnakse normatiivselt lähenemisviisilt üle tulemuspõhisele lähenemisviisile. Seetõttu on võimatu eelnevalt kvantifitseerida kasu, mis saadakse tulemuspõhisest lähenemisviisist lennundussektoris ohutuse reguleerimise alal. Majandusharu ja liikmesriikide eksperdid tegid ka vastastikuse hindamise.

2. Komisjon võttis arvesse soovitusi, mille esitas Euroopa Lennundusohutusameti haldusnõukogu moodustatud ELi lennunduse tulevase reguleeriva süsteemi töörühm, mis koosneb 14 ELi/EFTA riigi tsiviillennundusameti peadirektoritest ning EASA ja komisjoni esindajatest[6]. Arvesse võeti ka määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 62 kohaselt tehtud sõltumatu välishindamise tulemusi (artikli 62 kohane hindamine)[7]. Mõlemas hindamises soovitati muu hulgas teha määrusesse (EÜ) nr 216/2008 mitu muudatust. Hindamises tehtud soovituste kokkuvõte sisaldub käesolevale ettepanekule lisatud mõju hindamise aruandes.

- **Mõjuhinnang**

Käesolevale ettepanekule on lisatud kaks mõju hindamise aruannet, mis on kättesaadavad veebisaidil [link]. Mõju hindamise aruande, mis käsitleb määruse (EÜ) nr 216/2008 läbivaatamist, on läbi vaadanud mõjuhindamiskomitee, kes esitas 19. juunil 2015 oma positiivse arvamuse [link]. Õiguskontrollikomitee vaatas läbi mõjuhindamiskomitee aruande, mis käsitleb mehitamata õhusõidukite tegevuse ohutut arendamist ELis, ja esitas oma positiivse arvamuse [link] 5. novembril 2015.

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

Ettepanekust jäetakse välja väga lihtsa konstruktsiooniga või peamiselt kohalikke lende tegevad, samuti iseehitatud ja eriti haruldased või väikesearvulised mehitatud õhusõidukid. Algatusest jäetakse välja ka lennuväljad, mis ei ole avatud avalikuks kasutamiseks, mis ei teeninda ärilist lennutransporti või mis ei vasta teatavatele suuruse või tegevuse ulatusega seotud minimaalsetele tehnilistele näitajatele.

Sarnaselt kehtiva määrusega (EÜ) nr 216/2008 ei ole mikroettevõtjad ja VKEd ettepaneku kohaldamisalast välja jäetud. Ettepanekuga võetakse aga kasutusele proportsionaalsem ja kergemini kohandatav kord, mis võimaldab paremini arvestada eri suurusega ettevõtjate erinevusi. Sellise kohandatava mastaabiga korra kasutuselevõtmine on üks käesoleva ettepaneku põhieesmärke. Konkreetsemalt vähendaksid mitmesugused meetmed VKEde ja kerglennunduse halduskoormust ning muudaksid regulatsiooni väikeettevõtjatele soodsamaks. Õhusõidukite konstruktsiooni heakskiitmise valdkonnas tehakse ettepanek kohaldada madala riskitasemega tegevuses kasutatavate kergete õhusõidukite puhul alternatiivset tüübisertifitseerimise menetlust. ELi eeskirjadest tavaliselt välja jäetud ülikergete õhusõidukite tootjatel lubataks nende soovi korral lasta oma tooteid ELi õiguse alusel reguleerida ning saada sel moel kasu vabast ringlusest siseturul. Lennuklubidel ja kerglennunduse eriühingutel võimaldataks kehtestatud tingimustel tegutseda riiklike lennuametite nimel kvalifitseeritud üksustena.

Ettepanekuga hõlbustatakse ka elektroonilist teabevahetust ja digitaaltehnoloogia edasist kasutuselevõttu. Eelkõige soovitab komisjon luua sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete

[6] EASA haldusnõukogu töörühm, lõpparuanne (2015), http://easa.europa.eu/the-agency/governance/management-board/meetings/mb-032014.

[7] Artikli 62 kohane hindamine, lõpparuanne (2013), http://easa.europa.eu/system/files/dfu/Article%2062%20Report.pdf.

täitmise seisukohalt olulise teabe jaoks elektroonilise andmekogu, millele pääsevad ligi kõik liikmesriikide lennuametid ning EASA. Teatavad andmekogusse kogutud andmed tehakse kättesaadavaks ka üldsusele. Tehakse ettepanek anda ametile õigus sõlmida ettevõtjatega või ettevõtjate ühendustega kokkuleppeid andmete kogumise, vahetuse ja analüüsimise kohta, mis looks eeldused suurandmete tehnoloogia kasutuselevõtuks lennundusohutuse analüüsimisel.

- **Põhiõigused**

See ettepanek ei mõjuta otseselt põhiõiguste kaitset, välja arvatud mehitamata õhusõidukite tegevust käsitlevad artiklid. Mehitamata õhusõidukite ohutuks tegevuseks koostatud normid aitavad tulemuslikumalt kohaldada olemasolevaid privaatsus- ja andmekaitsenorme. Samamoodi aitab ohutusnõue varustada mehitamata õhusõiduki identifitseerimisseadmega, nt elektroonilise identifitseerimiskiibiga, et avastada isikuid, kes ei järginud privaatsus- või andmekaitsenorme.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek mõjutab Euroopa Liidu Lennundusohutusameti eelarvet, mis on sätestatud liidu eelarve rubriigis 06 02 02, nagu on täiendavalt selgitatud finantsselgituses.

Ettepanekuga pannakse mitu uut ülesannet ametile, mis mõjutab tema vajadust liidu osamaksust rahastavate ametikohtade järele. Lisapersonali vajadused on peamiselt seotud järgmisega: 1) koordineerida andmete ja teabe (nn suurandmete) kogumist, vahetamist ning analüüsimist liidu tasemel; 2) luua sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise seisukohalt olulist teavet koondav liidu andmekogu ning seda hallata; 3) täita uusi ülesandeid, mis on seotud eeskirjade koostamise ja rakendamisega maapealse teeninduse, keskkonna ja julgestuse valdkonnas ning 4) luua raamistik ülesannete üleandmiseks Euroopa lennundusohutussüsteemis, et paremini kasutada kogu liidu ressursse.

Kindlakstehtud inimressursside vajadus kaetakse osaliselt olemasolevate töötajatega, kelle ülesanded jagatakse ümber, nii et ameti vajadus liidu osamaksuga seotud eelarvest rahastatavate lisatöötajate järele väheneb viie ametikoha ja nelja lepingulise töötajani.

Lähtudes lennuliikluse korraldamisega ja aeronavigatsiooniteenustega seotud ülesannete eest makstavate tasude ümberjaotamisest Eurocontrolilt ametile, on mõju hindamise aruande X lisas tehtud ettepanek, mis ei suurenda seejuures käitajate tegevuskulusid. Kui amet saaks lennuliikluse korraldamisega ja aeronavigatsiooniteenustega seotud ülesannete puhul rahastada oma tegevust nende tasude kaudu, jääks liidu osamaksu eelarve lisaametikohtade rahastamiseks. Seega kehtestatakse määruse eelnõu artikli 109 lõike 1 punktis f ameti tuluna marsruudi navigatsioonitasud. Marsruudi navigatsioonitasude määramine EASA-le nõuaks lisaks muudatuse tegemist komisjoni 3. mai 2013. aasta rakendusmääruses 391/2013, milles sätestatakse ühine aeronavigatsioonitasude süsteem.

Peale selle kavatsetakse ettepanekuga kasutusele võtta mehhanism, mis võimaldab ameti nende töötajate arvu, keda rahastatakse tasude ja lõivude eelarvest, paremini kohandada kindlakstehtud vajadustele.

Seoses sellega tuleb märkida, et Euroopa Liidu Lennundusohutusamet on liidu amet, mis on osaliselt tasudest ja lõivudest omafinantseerimisel. Liidu osamaks koos kolmandate riikide osamaksudega moodustab ligikaudu kolmandiku ameti eelarvest, kaks kolmandikku saadakse aga majandusharult tasude ja lõivudena sertifitseerimise ning muude teenuste eest. Liidu osamaksu eelarve seisab tasude ja lõivude eelarvest eraldi ning ameti raamatupidamissüsteemis tehakse rangelt vahet liidu osamaksuga seotud tegevustel ning tasude ja lõivudega seotud tegevustel, vältides igasugust ristrahastamist. Ameti puhul ei ole

liidu osamaks seega n-ö tasakaalustav osamaks, nagu see on muude osaliselt iserahastavate asutuste puhul, lähtudes seadusandja otsusest, et tasud ja lõivud peavad peegeldama tegelikke kulusid.

Komisjon teeb ettepaneku uurida võimalust muuta paindlikumaks ameti nende ametikohtade loetelu kohandamist, mis on seotud lennundussektorilt sertifitseerimise ja muude teenuste eest saadavate tasude ning lõivudega, lähtudes kõikumistest lennundussektori teenuste nõudluses. Selline paindlikkus peaks aga olenema kindlate näitajate väljatöötamisest, millega mõõdetakse töökoormust ja ameti tõhusust. Sellega tuleb tagada, et suurem paindlikkus ei paneks majandusharule lisakoormust. Kõnealused näitajad võiksid arvesse võtta nt sertifitseerimistegevuse keskmist õigeaegsust, majandusharu taotlustele vastamise aega, keskmist jõupingutust sertifikaadi kohta ning üldkulude ja tegevuse kogukulude suhet. Nõudluse languse korral peab amet vähendama tasudest rahastatavate ametikohtade arvu. Ametikohtade arvu vähendamine, mis põhineb tulevaste tööülesannete põhjalikul planeerimisel, saavutatakse tähtajaliste lepingute ning kõnealustel ametikohtadel tööjõu loomuliku voolavuse ärakasutamise teel.

Vajadust tasude kaudu rahastatavate töötajate järele võivad mõjutada mitmed tegurid. Turu nõudlust võivad järgmisel viiel aastal mõjutada muu hulgas järgmised tegurid:

- nõudlus uute õhusõidukite järele, eelkõige Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas, kus oodatakse õhusõidukipargi kolmekordistumist. Osaliselt rahuldavad seda nõudlust uut liiki tooted nende piirkondade tootjatelt, mille suhtes kohaldatakse ka EASA sertifitseerimismenetlust;
- üleilmne lennuliiklus kasvab eeldatavalt 3 % aastas, mõjutades otseselt ameti tegevust seoses jätkuva lennukõlblikkusega (ohutuse seisukohast kriitilise tähtsusega järelevalve), sest töömaht tüübisertifikaadi kohta on otseselt proportsionaalne asjaomase tüübi kasutamisega lennuettevõtjate poolt;
- uued tehnoloogialahendused, näiteks mehitamata õhusõidukite, elektriliste õhusõidukite või uue õhulaevatehnoloogia arendamine.
- Ameti uute tööülesannete arengut võivad muu hulgas mõjutada järgmised tegurid:
- suurandmete projekt;
- liikmesriikide ülesannete üleandmine ametile tasudest rahastatava süsteemi alusel, lähtudes kavandatavatest artiklitest 53, 54 ja 55;

julgeolekuohud, sealhulgas ohud küberjulgeolekule, kasvavad ning võivad nõuda uusi lähenemisviise sertifitseerimisele.

Kasu, mida annab uue paindlikkusmudeli kasutuselevõtmine, et reageerida lennundussektori tingitud kõikumistele töökoormuses ja tagada tõhusus näitajate kasutamise kaudu, kavatseb komisjon arutada Euroopa Parlamendi ja nõukoguga detsentraliseeritud asutuste ressursside alases institutsioonidevahelises töörühmas, kelle järgmine koosolek on esialgu kavandatud 2016. aasta märtsiks.

Samal ajal jätkab komisjon koos ametiga näitajate väljatöötamist ameti töökoormuse ja tõhususe mõõtmiseks seoses tasude ja lõivudega, et sätestada üksikasjalikult, kuidas tasude ja lõivudega seotud ametikohtade paindlikkuse süsteem praktikas toimib ning kuidas see mõjutab ameti ametikohtade loetelu.

Taotlus muuta tasude ja lõivudega seotud ametikohtade arvu kohandamine paindlikumaks on tihedalt seotud komisjoni prioriteediga edendada tööhõivet, majanduskasvu ja investeeringuid. Seoses tasudest ja lõivudest rahastatava tegevusega ootab lennundussektor

õigeaegset ja turupõhist reageerimist tema vajadustele, mida peetakse Euroopa lennundustööstuse konkurentsivõime seiskohalt hädavajalikeks.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord**

Käesoleva algatuse seire-, hindamis- ja aruandlusraamistikku on kirjeldatud lisatud mõju hindamise aruande 7. peatükis. Küllaldased seire- ja hindamismehhanismid on juba olemas ning kasutuskõlblikud, sest lennundusohutuse valdkonnas on tulemuslikkuse seire liidu õigusraamistiku lahutamatu osa. Kui kavandatav meede vastu võetakse, hinnatakse selle tulemuslikkust kohustuslikus korras iga viie aasta tagant nagu ka kehtiva määruse (EÜ) nr 216/2008 puhul.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Kogu kavandatava määruse teksti kvaliteeti on põhjalikult kontrollitud õigusakti kvaliteedikontrolli käigus, mille tulemusena teeb komisjon ettepaneku rakendada määruse puhul uut, selgemat ülesehitust ja ühtlustatud keelekasutust, eriti III peatükis, mis käsitleb lennundusohutuse eri valdkondi.

Kõik sätted, mis käsitlevad riikide pädevate asutuste ja ameti tegevust seoses sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega, on nüüd koondatud IV peatükki. Kavandatava määruse III peatükk sisaldab üksnes sätteid, mida kohaldatakse määruse kohaldamisalasse kuuluvate juriidiliste ja füüsiliste isikute suhtes (st piloodid, õhusõidukite tootmise eest vastutavad organisatsioonid, lennuväljade käitajad jne).

I peatükk „Põhimõtted“

Artikkel 1: Võrreldes kehtiva määrusega (EÜ) nr 216/2008 on lisatud täiendavad eesmärgid ja nende saavutamise vahendid.

Artikkel 2: Selles artiklis on koondatud määruse (EÜ) nr 216/2008 artiklid 1 ja 4. Teksti on lihtsustatud. Peamine muudatus seisneb selles, et liikmesriikidele antakse võimalus kohaldada uue määruse teatavaid sätteid riiklike õhusõidukite teatavate tegevuste ja teenuste suhtes, näiteks tolli, politsei, otsingu- ja päästeteenistuse, tuletõrje, rannavalve jms tegevused või teenused, samuti sõjaväe osutatavate lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste (ATM/ANS-teenused) suhtes. Sätete kohaldamise võimalus on moodulipõhine, mis tähendab, et näiteks võib liikmesriik kasutada seda ühe või mitme asjaomase tegevuse või teenuse puhul. Samuti jääb asjaomase liikmesriigi otsustada, milliste lennunduse reguleerimise valdkondade suhtes ta soovib sätete kohaldamise võimalust kasutada (lennukõlblikkus, õhusõidukite meeskonnad, lennud jms). Kui liikmesriik teatava tegevuse puhul kõnealust valikuvõimalust kasutab, peab ta järgima uue määruse ja selle alusel vastuvõetud õigusaktide asjakohaseid sätteid. Liikmesriigid võivad ka igal ajal otsustada peatada määruse sätete kohaldamine riiklike õhusõidukite või sõjaväe osutatavate ATM/ANS-teenuste suhtes, kuid sel juhul tuleb rakendada piisavat üleminekuperioodi.

Peale selle on muudetud määruse kohaldamisalast väljajäetud õhusõidukite loetelu (I lisa õhusõidukid) (näiteks on lisatud elektrimootoritega väikeõhusõidukid). Komisjonile

kavatsetakse anda õigus kohandada delegeeritud õigusaktiga I lisas loetletud õhusõidukite kaalupiiranguid ja muid tehnilisi kriteeriume. Peale selle kavandatakse, et I lisas loetletud õhusõidukite tootjad võivad taotleda selliste õhusõidukite üksikute tüüpide reguleerimist määruse sätetega. See valikuvõimalus on antud spetsiaalselt seeriatootmises valmistatavate õhusõidukite jaoks, mille puhul tõuseks kasu vabast ringlusest ühtsel turul ja ühtsete nõuete alusel.

Kõigil juhtudel on valikuvõimaluse kasutamine ja mittekasutamine allutatud teatavatele tingimustele, sealhulgas komisjoni eelnev otsus, mis eelkõige peab tagama uue määruse nõuetekohase kohaldamise, artiklis 1 sätestatud eesmärkide järgimise ning läbipaistvuse ja õiguskindluse kõigi asjaomaste isikute jaoks.

Artikkel 3: Seoses kavandatava määruse sisuliste sätete muutmisega muudetakse mitut mõistet ja lisatakse uusi mõisteid. Keeruka mootoriga õhusõiduki ja ärilise lennutegevuse mõisted on kooskõlas riskipõhise lähenemisviisiga välja jäetud. Konkreetsed kriteeriumid, millele need mõisted viitavad, saab paremini sätestada delegeeritud õigusaktides. Kavandatava määruse lõppu (artikkel 126) on lisatud üleminekusätted, et tagada sujuv üleminek seoses muudetud ja väljajäetud mõistetega.

Artikkel 4: Võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 on lisatud uus artikkel, mis käsitleb aluspõhimõtteid. Eelkõige võetakse selles kasutusele proportsionaalsuse põhimõte, mis peegeldab ka nõukogu seisukohta komisjoni varasemas ettepanekus käsitletud SES II+ algatuse kohta, ning kriteeriumid, mida tuleb arvesse võtta riskihindamise puhul, mille tulemusena koostatakse ja rakendatakse uue määruse alusel võetavad meetmed.

II peatükk „Lennundusohutuse juhtimine“

Artiklid 5–8: Lisatud on uus ohutusjuhtimist käsitlev peatükk, milles nähakse ette Euroopa lennundusohutusprogrammi ning lennundusohutuse Euroopa tegevuskava vastuvõtmine ning võetakse üle ICAO 19. lisa standardid ja soovitatavad tavad, mis on seotud riiklike ohutusprogrammidega. Artiklis 6, mis käsitleb lennundusohutuse Euroopa tegevuskava, võetakse liidu tasandil kasutusele ohutusalase tulemuslikkuse vastuvõetava taseme mõiste. Selle mõiste kasutuselevõtmine ei lõpe siiski siduvate ohutuseesmärkide kehtestamisega liidule ega tema liikmesriikidele.

III peatükk „Sisulised nõuded“

Artiklid 9–18: Määruse (EÜ) nr 216/2008 lennukõlblikkust käsitlevaid sätteid on muudetud, võttes arvesse saadud kogemusi ja peegeldades uut eraldiseisvate seadmete mõistet. Lennukõlblikkuse sertifitseerimist käsitlevate sätete kohaldamisala on laiendatud ka keskkonnanõuete järgimisele lennundustoodete puhul. Toodete keskkonnastandardid peavad jätkuvalt põhinema ICAO 16. lisal, kuid liidule antakse nüüd võimalus kohandada ICAO standardeid paindlikult oma erivajadustele, nagu seda on juba tehtud ohutuse valdkonnas. Madala riskitasemega tegevuse puhul on ette nähtud võimalus hinnata toodete ja osade konstruktsiooni lennukõlblikkust ning keskkonnanõuetele vastavust ilma sertifikaadi väljaandmise vajaduseta. Seda võimalust saab rakendada eriti teatavate õhusõidukite puhul, mida kasutatakse üldlennundussektoris. Samuti eeldatakse, et määruse I lisas loetletud õhusõidukite tootjad kasutaksid kõnealust paindlikku lähenemisviisi, kui nad otsustavad kohaldada artikli 2 kohast liidu reguleerivat süsteemi.

Toodete keskkonnanõuetele vastavust, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 216/2008 artiklis 6, käsitlevad nüüd ka kavandatava määruse artiklid 9–18 (lennukõlblikkus ja keskkonnakaitse). Uued keskkonnakaitset käsitlevad sätted on lisatud ka artiklisse 75.

Artiklid 19–25: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 7 on restruktureeritud artikliteks 19–25. Artiklite kohaldamisala on laiendatud salongipersonalile ning määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 10 asjakohased sätted, mis käsitlevad salongipersonali, on üle viidud sellesse jaotisse. Harrastuspiloodi lennuluba käsitlevat teksti on lihtsustatud ning üldarsti käsitlev tekst on üle viidud IV peatükki, mis käsitleb sertifitseerimistegevust.

Artiklid 26–28: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 8 on restruktureeritud artikliteks 26–28. Sertifitseerimisnõue piirdub nüüd ärilise lennutranspordi lendudega. Muud liiki tegevus, mille suhtes kohaldatakse sertifitseerimis- või deklareerimisnõuet, tuleb riskianalüüsi alusel kindlaks määrata delegeeritud õigusaktides.

Artiklid 29–34: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 8a on restruktureeritud artikliteks 29–34. Selle jaotise kohaldamisalasse on lisatud maapealne teenindus. Samuti kavandatakse, et perrooniteenuste osutajatel lubatakse sertifitseerimise asemel deklareerida oma vastavus kohaldatavatele nõuetele.

Artiklid 35–39: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 8b on restruktureeritud artikliteks 35–39. Tekst põhineb kompromissil, mis on saavutatud nõukogus seoses SES II+ algatusega. Eelkõige on lisatud säte, mis käsitleb ATM/ANS-süsteemide ning -koostisosade konstrueerimise, tootmise ja hooldusega tegelevate organisatsioonide deklaratsioone.

Artiklid 40–44: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 8c on restruktureeritud artikliteks 40–44. Sätete sisu ei ole võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 muutunud.

Artiklid 45–47: Kõnealused artiklid loovad õigusliku aluse üksikasjalikumate mehitamata õhusõidukeid käsitlevate normide kehtestamiseks, võttes arvesse kavandatava määruse laiendatud kohaldamisala.

Täpsemalt:

Artiklis 45 on viidatud asjakohasele IX lisale, mis sisaldab olulisi nõudeid mehitamata õhusõidukite konstruktsioonile, tootmisele, käitamisele ja hooldusele, mida tuleb ohutu käitamise tagamiseks järgida.

Artiklis 46 on kirjeldatud oluliste nõuete täitmise kinnitamise vahendeid. Et mehitamata õhusõidukid saavad teha lende, mis mehitatud õhusõidukite puhul ei olnud võimalikud, on mehitamata õhusõidukitega seonduvate riskide ulatus väga lai, alates traditsioonilistest kõrge riskitasemega tegevustest, mis sarnanevad mehitatud lendude riskidega, ja lõpetades väga madala riskitasemega tegevusega. Et eeskirjad ja menetlused oleksid proportsionaalsed tegevuse riskitasemega, peab kasutusele võtma tegevuskeskse lähenemisviisi, mille puhul hinnatakse tegevuse või tegevuse liigi täpset riskitaset.

Masstoodanguna valmistatud mehitamata õhusõidukite puhul, mille riskitase on madal, kavatsetakse kasutada olemasolevaid turujärelevalve mehhanisme, mis on reguleeritud konkreetselt seda liiki toodete tootmist ja turustamist käsitleva määrusega 765/2008 ja otsusega 768/2008. Kuid isegi sel juhul jäävad lennuametid kaudselt kaasatuks, sest kehtestatavad tegevusvalmiduse piirangud (nt mehitamata õhusõiduk ei tohi madala riskitaseme säilitamiseks lennata kõrgemale kui nt 50 m) peavad tulenema otseselt

traditsioonilistest lennundusnõuetest. Amet ei vastuta turujärelevalve mehhanismide järelevalve eest, kuid komisjon võib alati kontrollida, kas liikmesriigid täidavad oma kohustusi. Peale selle tugineb turujärelevalve mehhanism nõuetele mittevastavate toodete avastamisel kodanike või ettevõtjate põhjendatud kaebustele. Seejärel teavitatakse kogu ühisturgu sellest, et ühes liikmesriigis on avastatud nõuetele mittevastavus.

Artiklid 48–50: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 9 on restruktureeritud artikliteks 48–50. Loa nõue piirdub nüüd kolmandate riikide käitajatega, kes tegelevad ärilise lennutranspordiga. Kolmandate riikide muud liiki tegevus, mille suhtes kohaldatakse loa- või deklareerimisnõuet, tuleb riskianalüüsi alusel kindlaks määrata delegeeritud õigusaktides. Kooskõlas kehtiva tavaga on ka selgitatud, et kolmanda riigi käitaja suhtes kehtiv loa nõue ei kehti ülelendudele.

IV peatükk „Ühine järelevalve ja nõuete täitmise tagamise süsteem“

Artikkel 51: Sellesse artiklisse on koondatud kõik kehtiva määruse (EÜ) nr 216/2008 sätted, mis käsitlevad riikide pädevate asutuste ning ameti sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesandeid. Peale selle sätestatakse selge õiguslik alus, mis annab komisjonile õiguse delegeeritud õigusaktidega vastu võtta nõuded, mis käsitlevad ametiasutuste juhtimissüsteeme, inspektorite kvalifikatsioone, kontrolli ja muude järelevalvetoimingute tegemise tingimusi, õhusõiduki kontrolli seisuplatsil ning õhusõiduki lendude keelamist mittevastavuste korral.

Artiklid 52–54: Võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 on lisatud mitu uut sätet, mis käsitlevad liikmesriikide pädevate asutuste, komisjoni ja Euroopa Liidu Lennundusohutusameti koostööd sertifitseerimise, järelevalve ning nõuete täitmise tagamise alal. Võetakse kasutusele lennundusinspektorite ja muude ekspertide koondamise ja jagamise mehhanism ning sihtotstarbeline rahastamismehhanism, millega aidatakse liikmesriike nende järelevalvealases koostöös. Peale selle laiendatakse võimalust anda liikmesriikide ülesanded ametile üle (mis praegu kehtib tootmisrajatiste ja lennutreeningseadmete valdkonnas) kõikidele tegevusliikidele. Samamoodi võetakse kasutusele mehhanism liikmesriikide vaheliseks ülesannete üleandmiseks. Artiklis 54 sätestatakse kõigile rahvusvaheliselt tegutsevatele organisatsioonidele võimalus valida amet oma pädevaks asutuseks. Enamik kõnealustes artiklites kavandatavaid meetmeid on oma olemuselt vabatahtlikud.

Artikkel 55: Artikkel sisaldab uut sätet, mis peaks leevendama liikmesriikide tasandil kindlakstehtud võimalikke süsteemseid ohutusjärelevalve valdkonna puudusi. Seda eriolukorra järelevalvemehhanismi tuleb kasutada ajutise äärmusliku abinõuna ning see aktiveeritakse/inaktiveeritakse komisjoni otsusega, mis põhineb selgetel õigusaktidega kehtestatud kriteeriumidel.

Artikkel 56: Selle sätte kohaldamisalasse lisatakse deklaratsioonid.

Artikkel 57: Artiklisse lisatakse võimalus aktsepteerida delegeeritud õigusaktides täpsustatud tingimustel kolmanda riigi sertifikaate ja muid sarnaseid dokumente. Peale selle jäetakse välja kehtiva määruse (EÜ) nr 216/2008 sätted, mis käsitlevad kahepoolseid lennundusohutuslepinguid.

Artikkel 58: Kvalifitseeritud üksuste akrediteerimist käsitlevaid sätteid on selgitatud. Tehakse ettepanek, et kvalifitseeritud üksustele võib anda õiguse sertifikaate ameti või riigi pädeva asutuse nimel välja anda, tühistada ja peatada. Võetakse kasutusele kvalifitseeritud üksuste akrediteeringute tunnustamise põhimõte. See ei piira liikmesriikide õigust otsustada,

millisele kvalifitseeritud üksusele nad soovivad sertifitseerimis- ja järelevalveülesandeid määrata. Tehakse ka ettepanek, et liikmesriigid võivad kvalifitseeritud üksuse akrediteerida ühiselt.

Artiklid 59 ja 60: Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 14 on jaotatud kaheks eraldiseisvaks artikliks. Artikkel 59 käsitleb kiireloomulisi meetmeid, artikkel 60 aga paindlikkusmeetmeid. Vastavalt riskipõhisele lähenemisviisile tehakse ettepanek, et amet ja komisjon hindavad üksnes neid meetmeid, mis kestavad kauem kui üks lennuhooaeg (kaheksa kuud).

Artiklid 61–63: Need artiklid käsitlevad kavandatava uue määruse rakendamise seisukohast olulist teavet, sealhulgas andmeid. Uued elemendid puudutavad ameti rolli teabe kogumises, vahetamises ja analüüsimises liidu tasandil. Teabe ja teabeallikate kaitsmist käsitlevad sätted on viidud kooskõlla määrusega (EÜ) nr 376/2014, mis käsitleb juhtumitest teatamist. Luuakse õiguslik alus ameti hallatavale uuele andmekogule, mis sisaldab sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud asjakohast teavet. Ettepaneku kohaselt kasutavad andmekogu ka liikmesriigid, et vahetada pilootide terviseseisundit käsitlevat teavet.

V peatükk „Euroopa Liidu Lennundusohutusamet“

Artiklid 64–65: Artiklis 64 on sätestatud ameti kolm uut funktsiooni (riikide pädevate asutuste abistamine, komisjoni toetamine lennunduse tulemuslikkuse kavade rakendamisel ning koostöö muude liidu organitega, nt Euroopa Kemikaaliameti või Euroopa Kaitseagentuuriga tsiviillennundusega seotud tehnilistes küsimustes). Määruse (EÜ) nr 216/2008 artiklid 18 ja 19, mis käsitlevad ameti meetmeid, on liidetud artikliks 65.

Artiklid 66–67: Kõnealused artiklid on viidud kooskõlla kavandatava määruse III peatüki I ja II jaos tehtud muudatustega. Ameti kohustust anda sertifikaate mujal kui liidus asutatud organisatsioonidele kohaldatakse üksnes organisatsioonide suhtes, mis asuvad territooriumil, mille eest Chicago konventsiooni alusel vastutab liikmesriik. See selgitab liikmesriikide ülemeremaades ja -territooriumidel asuvatele organisatsioonidele sertifikaadi andmise puhul asutuse pädevusega seotud küsimust. Saadud kogemuste põhjal on muudetud ka ameti ülesannet kiita heaks lennutreeningseadmeid.

Määruse (EÜ) nr 216/2008 artikkel 22: artikli lennuaja piiranguid käsitlevad sätted on lisatud artikli 28 lõike 1 punktile f ja artikli 65 lõikele 7 ning sätted, mis käsitlevad ameti kiireloomulistel juhtudel võetavaid meetmeid, on viidud artikli 65 lõikesse 6.

Artikkel 68: Muudatused põhinevad suuresti nõukogus seoses SES II+ algatusega saavutatud kompromissil. See artikkel peegeldab eelkõige vastavusdeklaratsioonide mõistet. Selguse huvides kavandatakse artiklis uus struktuur, kus lõige 1 käsitleb organisatsioone ning lõige 2 süsteeme ja nende koostisosi. Seoses süsteemide ja koostisosadega on ameti pädevus tingimuslik – amet vastutab süsteemide ja koostisosade sertifitseerimise eest üksnes juhul, kui see on ette nähtud komisjoni vastuvõetud delegeeritud õigusaktides.

Artikkel 69: Ameti ülesannet heaks kiita organisatsioone, mis ei ole asutatud liidus, on piiratud organisatsioonidega, mis asuvad territooriumil, mille eest Chicago konventsiooni alusel vastutab liikmesriik. See selgitab liikmesriikide ülemeremaades ja -territooriumidel asuvate organisatsioonide heakskiitmiseks pädeva asutuse küsimust.

Artikkel 70: Võrreldes määruse (EÜ) nr 216/2008 vastava sättega on lisatud uus lõige, mis käsitleb ameti abi komisjonile määruse (EÜ) nr 2111/2005 rakendamisel.

Artikkel 71: See säte vastab määruse (EÜ) nr 216/2008 artiklile 55. Artikli sõnastust on ajakohastatud, et peegeldada komisjoni uusimat lähenemisviisi uurimistele, mida on teinud liidu institutsioonid ja asutused liikmesriigi territooriumil. Eelkõige on täiendavalt selgitatud, et ameti õigust teha uurimisi tuleb teostada selle liikmesriigi õiguse kehtivate sätete järgi, kus uurimine toimub.

Artikkel 72: Artiklit on kohandatud senisest rakendamisest saadud kogemuste põhjal. Eelkõige on selgitatud, et põhimõtteliselt määratakse trahve üksnes juhul, kui muud täitmismeetmed oleksid ebapiisavad või ebaproportsionaalsed.

Artikkel 73: Sellesse artiklisse on koondatud määruse (EÜ) nr 216/2008 artiklid 24 ja 54. Artikli sõnastust on ajakohastatud, et peegeldada komisjoni uusimat lähenemisviisi uurimistele, mida on teinud ELi institutsioonid ja asutused liikmesriikide territooriumidel. Eelkõige on täiendavalt selgitatud, et ameti õigust teha uurimisi tuleb teostada selle liikmesriigi riigisisese õiguse kehtivate sätete järgi, kus uurimine toimub. Lisatud on säte, mis kohustab ametit lisama iga-aastasesse ohutusaruandesse kokkuvõtte teabest selle kohta, kuidas iga liikmesriik on kohaldanud uue määruse ja selle alusel vastu võetud üksikasjalike eeskirjade sätteid.

Artikkel 74: Olemasolevat artiklit on laiendatud, kohustades ametit aitama komisjonil kindlaks teha peamised teadusuuringute teemad, mis on seotud määrusega hõlmatud valdkondadega. Peale selle antakse ametile toetav roll liidu teadusuuringuprogrammide koostamises ja rakendamises. Artikliga antakse ametile ka võimalus osaleda oma eriteadmiste valdkonna uurimisprojektides toetuste abil, mis on saadud liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammist või muudest rahastamisprogrammidest.

Artikkel 75: Lisatud on uus artikkel, mis käsitleb keskkonnakaitset tsiviillennunduses. Laiendamata liidu meetmete praegust ulatust, keskendub artikkel keskkonnameetmete (nt teatavate keemiliste ainete keelustamine) ja lennunduse regulatsiooni muude tehniliste valdkondade võimalikele vastastikustele sõltuvussidemetele. Artikliga volitatakse ametit abistama komisjoni lennunduse keskkonnakaitsepoliitika kindlaksmääramisel ja koordineerimisel ning luuakse õiguslik alus ameti lennundusalase keskkonnaülevaate avaldamiseks iga kolme aasta tagant.

Artikkel 76: Lisatud on uus artikkel, mis käsitleb lennundusjulgestuse neid tehnilisi aspekte, mis on otseselt seotud ohutusega. Esmalt käsitletakse artiklis lennundusjulgestusmeetmete (nt piloodikabiini ukse lukustussüsteemid) ja lennundusohutuse vahelisi võimalikke vastastikuseid sõltuvussidemeid. Artikkel annab komisjonile võimaluse tugineda määruse (EÜ) nr 300/2008 rakendamisel ameti oskusteabele. Peale selle tehakse artiklis ettepanek kehtestada protsess, millega ametil võimaldatakse võtta tsiviillennunduse ebaseadusliku sekkumise eest kaitsmiseks tema pädevusse jäävaid meetmeid, näiteks lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused või ohutusteabe bülletäänid. Ettepaneku kohaselt võtab amet selliseid meetmeid kokkuleppel komisjoniga ja pärast liikmesriikidega konsulteerimist. Enne nõusoleku andmist ameti kavandatavale meetmele võib komisjon küsida määruse (EÜ) nr 300/2008 alusel moodustatud lennundusjulgestuskomitee arvamust.

Artikkel 77: Selle artikli uutes sätetes kavandatakse lõikes 4 luua andmekogu teabe kohta, mis käsitleb ühelt poolt ICAO standardite ja soovituslike tavade ning teiselt poolt käesoleva määruse ning selle alusel vastuvõetavate delegeeritud ja rakendusaktide sätete erinevusi. Lõikes 5 kavandatakse komisjoni, ameti ja riikide pädevate asutuste koostööd ekspertide

võrgustiku kaudu. Lõikes 6 selgitatakse ameti võimalust teha tehnilist koostööd kolmandate riikidega ja osutada neile abi sihtotstarbeliste toetuste kaudu.

Artiklid 78–80: Need kolm uut artiklit käsitlevad ameti rolli kriisiohjamises, lennunduskoolituse korraldamises ning ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamises.

Artiklid: 81–103: Võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 kavandatavad muudatused põhinevad saadud kogemustel ja liidu ametite tüüptingimustel, mis võetakse kasutusele, lähtudes 2012. aasta ühisest lähenemisviisist detsentraliseeritud asutustele. Eelkõige tehakse ettepanek luua ameti haldusnõukogu abistav juhatus. Kohalike kontorite loomise eeltingimus on komisjoni, haldusnõukogu ja asjaomase liikmesriigi heakskiit. Selgitatud on apellatsiooninõukogu reglementi.

Artiklid 104–105: Ameti töömeetodeid käsitlevaid sätted on läbi vaadatud, võttes arvesse kehtivaid tavasid.

Artiklid 106–108: Võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 kavandatavad muudatused põhinevad saadud kogemustel ja liidu ametite tüüptingimustel, mis võetakse kasutusele, lähtudes 2012. aasta ühisest lähenemisviisist detsentraliseeritud asutustele ning komisjoni 30. septembri 2013. aasta delegeeritud määrusest (EÜ) nr 1271/2013 raamfinantsmääruse kohta asutustele, kellele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208[8]. Lisaks on lihtsustatud sätteid, mis käsitlevad dokumentide tõlkimist ameti poolt (tõlkimisel võetakse arvesse dokumendi tähtsust ohutuse seisukohast).

Artiklid 109–114: Võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 kavandatavad muudatused põhinevad saadud kogemustel ja liidu ametite tüüptingimustel, mis võetakse kasutusele, lähtudes 2012. aasta ühisest lähenemisviisist detsentraliseeritud asutustele ning komisjoni delegeeritud määrusest (EÜ) nr 1271/2013. Lisaks tehakse artikli 109 lõikes 1 ettepanek anda ametile õigus saada sihtotstarbelisi toetusi, käsitledes toetusi ameti lisatuluallikana. Täiendava tuluallikana on kindlaks määratud ameti ATM/ANS-ülesannete täitmise eest makstavad aeronavigatsioonitasud. Neid kaht lisarahastamisallikat ning võimalust kohandada tasudest ja lõivudest rahastatavate ametikohtade arvu vastavalt turunõudlusele soovitas ka Euroopa Parlament seoses komisjoni SES II+ algatuse aruteluga. Artikli 109 lõikes 5 sätestatakse, et amet peab rakendama personaliplaneerimist ning lõivude ja tasudega seotud ressursside haldamist, mis võimaldab tal kiiresti reageerida lõivudest ja tasudest saadava tulu kõikumistele. Sätet tuleb käsitleda koosmõjus artikli 109 lõikega 6, milles sätestatakse, et tasude ja lõivude eelarvest rahastatavate töötajatega seotud ametikohtade loetelu kavas, mille amet esitab töökoormuse ja tõhususe näitajate alusel, on kajastatud ressursid, mis on vajalikud, et tõhusalt ja õigeaegselt rahuldada majandusharu nõudlust sertifitseerimise ning muude teenuste järele, aidates sel moel kaasa Euroopa lennundussektori konkurentsivõimele. Kõnealust lähenemisviisi tuleks rakendada ka ülesannete võimaliku üleandmise puhul liikmesriikidelt ametile, nagu on kavandatud artiklites 53–55. Samuti tuleks üldeelarve projekti koostamisel arvesse võtta turunõudluse rahuldamiseks vajalikke ressursse.

Artikkel 115: Artiklit on muudetud, et selgemalt kirjeldada, milliseid tegevusi rahastatakse tasudest ja lõivudest. Peale selle on artiklis selgitatud, et tasusid ja lõive tuleb kohandada juhul, kui korduvad olulised positiivsed või negatiivsed eelarvetulemused.

VI peatükk „Lõppsätted“

[8] ELT L 328, 7.12.2013, lk 42.

Artiklid 116–117: Kõnealused sätted käsitlevad komisjoni õigust võtta uue määruse alusel vastu vajalikke delegeeritud ja rakendusakte ning nendes kehtestatakse tingimused selle õiguse teostamiseks.

Artikkel 118: Artiklit on muudetud, et selgitada kolmandate Euroopa riikide osalemist ameti töös ja ameti rolli nende riikidega töösuhete loomisel.

Artikkel 119: Tegemist on uue artikliga, mis tuleneb 2012. aasta ühisest lähenemisviisist detsentraliseeritud asutustele ning milles kehtestatakse peakontori lepingu sõlmimise nõue ameti ja vastuvõtva liikmesriigi vahel.

Artikkel 120: Artiklis käsitletakse karistusi, mis on kehtestatud liikmesriikidele eeskirjade rikkumise korral, ja see vastab määruse (EÜ) nr 216/2008 artiklile 68.

Artikkel 121: Artiklis sätestatakse eeskirjad, mida kohaldatakse isikuandmete töötlemise suhtes.

Artikkel 122: Artikliga tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 216/2008.

Artikkel 123: Artikliga tehakse muudatused määruses (EÜ) nr 1008/2008, mis on vajalikud lennuettevõtjate sertifikaatidega seotud pädevuse liikmesriigi ja ameti vaheliseks ning liikmesriikide vaheliseks üleandmiseks. Lisaks tehakse ettepanek kaotada eelneva heakskiidu nõue märgrendilepingute puhul, milles ei osale kolmanda riigi käitaja. Muudatuses selgitatakse samuti, et liidu lennuettevõtja kasutatav õhusõiduk võib kuivrendi korral olla registreeritud ka kolmandas riigis.

Artikkel 124: Artikliga tehakse muudatused lennuõnnetuste uurimist käsitlevates eeskirjades, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 996/2010, et vältida olukorda, kus pädevad asutused peavad algatama täiemahulise uurimise väikeste mehitamata õhusõidukite vahel toimunud lennuõnnetuste korral, millel ei ole kogu süsteemi mõjutavaid tagajärgi.

Artikkel 125: Artikliga muudetakse juhtumitest teavitamist käsitlevaid liidu eeskirju, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 376/2014, et vältida olukorda, kus väikeste mehitamata õhusõidukitega toimunud juhtumid, mille mõju lennundussüsteemi ohutusele on ebaoluline, tekitaksid juhtumitest teatamise liinides kitsaskoha.

Artikkel 126: Artikliga nähakse ette üleminekusätted seoses mõistetega, mis on kavandatavast määrusest välja jäetud või mida on kavandatava määrusega muudetud, kuid mis endiselt peegelduvad määruse (EÜ) nr 216/2008 alusel vastuvõetud rakendusmäärustes.

I lisa: Lisa kohaldamisalasse lisatakse kerged elektrilised õhusõidukid (jõuseadme muutmine ja akude lisamine suurendab õhusõiduki massi samaväärse õhusõiduki tüübini). Uue määruse kohaldamisalast kavatsetakse ka välja jätta väikesed ühekohalised kuumaõhupallid ning kohandada purilennukite kaalupiiranguid. Mehitamata õhusõidukid on üle viidud IX lisasse.

II lisa: Peamine muudatus võrreldes määrusega (EÜ) nr 216/2008 on seotud selgitusega, et õhusõiduki konstruktsiooni puhul tuleb arvesse võtta küberjulgeoleku aspekte (1.3.5). Peale selle on peegeldatud määruse rakendamisest saadud kogemusi ning võetakse kasutusele eraldiseisvate seadmete mõiste (sh eraldiseisvatele seadmetele esitatavad olulised nõuded).

III lisa: Nagu on ette nähtud artiklis 9, lisatakse uus lisa, mis sisaldab toodetega seotud keskkonnanõuetele vastavuse olulisi nõudeid.

IV lisa: Peamine muudatus seisneb salongitöötajatele esitatavate täiendavate oluliste nõuete lisamises. Peale selle on arvesse võetud määruse (EÜ) nr 216/2008 rakendamisest saadud kogemusi.

V lisa: 6. jaotisesse on lisatud keskkonnanõuetele vastavuse aspektid. Määruses (EÜ) nr 216/2008 sätestatud salongitöötajatele esitatavad olulised nõuded on välja jäetud, sest neid käsitletakse nüüd kõikehõlmavalt uue määruse IV lisas. 8. jaotis, mis käsitleb teatavatele keerukamatele tegevuskategooriatele esitatavaid täiendavaid olulisi nõudeid, on viidud vastavusse uue määruse artikli 27 sõnastusega. Jaotisesse 8.4 on lisatud küberjulgeoleku aspektid. Arvesse on võetud ka määruse (EÜ) nr 216/2008 rakendamisest saadud kogemusi.

VI lisa: Lisatud on selgitus tingimuste kohta, mille korral lennuspordi või harrastuslennunduse edendamise eesmärgil loodud organisatsiooni võib akrediteerida kvalifitseeritud üksusena. Kõnealused tingimused on seotud juhtimisega ja huvide konflikti ärahoidmisega.

VII lisa: Lisatud on maapealsele teenindusele esitatavad olulised nõuded (4. jaotis). Peale selle on arvesse võetud määruse (EÜ) nr 216/2008 rakendamisest saadud kogemusi.

VIII lisa: Lennundusteabele ja -andmetele (punkt 2.1.3) ning süsteemi ja koostisosade terviklikkusele (punkt 3.3) esitatavatele olulistele nõuetele on lisatud küberjulgeoleku aspektid. Peale selle peegeldavad muudatused kompromissi, mis on saavutatud nõukogus komisjoni poolt varem pakutud SES II+ algatuse kohta.

IX lisa: Lisa, millele on osutatud artiklites 45, 46 ja 47, sisaldab olulisi nõudeid, mis hõlmavad mehitamata õhusõidukite lennukõlblikkust, käitamist ning asjaomaseid ettevõtjaid. Olulistes nõuetes sätestatakse ka alus üksikasjalikumate eeskirjade koostamiseks, mis moodustaksid ühenduse ühtlustamisõigusaktid määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses.

X lisa: Ristviidete tabel sisaldab määruse (EÜ) nr 216/2008 ja kavandatava uue määruse ettepaneku sätete vastavust.

2015/0277 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[9],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[10],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Oleks vaja tagada alaliselt tsiviillennundusohutuse ühtlaselt kõrge tase ning võtta vastu ühised ohutuseeskirjad ja meetmed selle tagamiseks, et kõik liidus tsiviillennundusega seotud kaubad, isikud ja organisatsioonid vastaksid nii kõnealustele ohutuseeskirjadele kui ka keskkonna kaitsmiseks vastu võetud eeskirjadele.

(2) Lisaks sellele tuleks kolmandate riikide õhusõidukite lendude suhtes territooriumile, territooriumil või territooriumilt, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping”) ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) asjakohaseid sätteid, kohaldada asjakohast liidu tasandil teostatavat järelevalvet 7. detsembril 1944 Chicagos alla kirjutatud rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooniga („Chicago konventsioon”), millega on ühinenud kõik liikmesriigid, sätestatud piires.

(3) Ühiseeskirju ei ole asjakohane kohaldada kõikide õhusõidukite suhtes. Pidades silmas eelkõige lihtsa konstruktsiooniga õhusõidukite või peamiselt kohalikke lende tegevate õhusõidukite, samuti iseehitatud või eriti haruldaste ja väikesearvuliste õhusõidukite vähest negatiivset mõju tsiviillennundusohutusele, peaksid nimetatud õhusõidukid jääma liikmesriikide reguleeriva kontrolli alla, ilma et teised liikmesriigid oleksid käesoleva määruse alusel kohustatud selliseid siseriiklikke menetlusi tunnustama.

(4) Siiski tuleks ette näha võimalus teatavate käesoleva määruse sätete kohaldamiseks teatavat tüüpi õhusõidukite suhtes, mida käesoleva määruse sätetes ei käsitleta, eelkõige selliste õhusõidukite suhtes, mida toodetakse tööstuslikult ning mille jaoks

[9] ELT C , , lk .
[10] ELT C , , lk .

oleks kasulik vaba ringlus liidus. Seega tuleks selliste õhusõidukite konstrueerimisega tegelevatel organisatsioonidel võimaldada komisjonilt taotleda õhusõidukite konstrueerimist, tootmist ja hooldamist käsitlevate liidu nõuete kohaldamist uut tüüpi õhusõidukite suhtes, mida kõnealused organisatsioonid kavatsevad turule lasta.

(5) Ühiseeskirju ei ole asjakohane kohaldada kõikide lennuväljade suhtes. Lennuväljad, mis ei ole üldsusele avatud, ja peamiselt harrastuslendudeks kasutatavad lennuväljad või lennuväljad, mis teenindavad muud kui instrumentaallennureeglitel põhinevat ärilist lennutransporti ja mille kattega lennuraja pikkus on alla 800 meetri, peaksid jääma liikmesriikide reguleeriva kontrolli alla, ilma et teised liikmesriigid oleksid käesoleva määruse alusel kohustatud selliseid siseriiklikke menetlusi tunnustama.

(6) Liikmesriikidel tuleks võimaldada teha komisjoni eelneval loal erandeid käesoleva määruse sätetest vähese liiklustihedusega lennuväljade jaoks, tingimusel et asjaomaste lennuväljade puhul on siiski täidetud asjakohaste oluliste nõuetega kehtestatud ühised ohutuse miinimumeesmärgid. Kui liikmesriik selliseid erandeid teeb, tuleks neid erandeid kohaldada ka asjaomasel lennuväljal kasutatavate seadmete ning erandiga hõlmatud lennuväljadel tegutsevate maapealsete teenuste ja perrooniteenuse osutajate suhtes. Liikmesriikide poolt enne käesoleva määruse jõustumist lennuväljadele tehtud erandid peaksid jääma kehtima ning samas tuleks tagada kõnealuseid erandeid käsitleva teabe tegemine üldsusele kättesaadavaks.

(7) Liikmesriigid võivad eelkõige ohutuse, koostalitlusvõime või tõhususe suurendamiseks eelistada siseriiklike õigusaktide asemel käesoleva määruse sätete kohaldamist riiklike õhusõiduke ning sõjaväe teostatava lennuliikluse korraldamise (ATM) ja osutatavate aeronavigatsiooniteenuste (ANS) suhtes. Liikmesriikidel tuleks võimaldada seda teha. Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused, mis on vajalikud selliste taotluste kohta otsuse tegemiseks. Seda võimalust kasutavad liikmesriigid peaksid tegema koostööd Euroopa Liidu Lennundusohutusametiga (edaspidi „amet”), esitades eelkõige kogu vajaliku teabe, millega tõendatakse, et asjaomased õhusõidukid ja toimingud vastavad käesoleva määruse asjakohastele sätetele.

(8) Käesoleva määruse kohaselt liidus tsiviillennunduse reguleerimiseks võetavad meetmed, sealhulgas käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktid, peaksid olema kooskõlas ja proportsionaalsed selliste meetmetega hõlmatavate eri liiki lendude ja toimingute olemuse ning nendest tulenevate riskidega. Samuti peaksid meetmed olema sõnastatud võimalikult eesmärgipäraselt, kuid viisil, mis võimaldab eesmärkide saavutamiseks kasutada mitmesuguseid vahendeid. See peaks aitama kaasa nõutava ohutustaseme kulutõhusamale saavutamisele ning tehnilise ja operatiivse innovatsiooni stimuleerimisele. Kasutada tuleks lennundussektori tunnustatud standardeid ja tavasid, kui on kindlaks tehtud, et nendega tagatakse vastavus käesolevas määruses sätestatud olulistele nõuetele.

(9) Liidu tsiviillennundusohutuse pidevaks suurendamiseks on oluline rakendada usaldusväärseid ohutusjuhtimispõhimõtteid, mille puhul ennetatakse uusi ohutusriske ja kasutatakse parimal võimalikul viisil ära piiratud tehnilised vahendid. Seepärast on vaja kehtestada ohutuse suurendamise meetmete kavandamise ja rakendamise ühine raamistik. Sel eesmärgil tuleks liidu tasandil koostada lennundusohutuse Euroopa tegevuskava ja Euroopa lennundusohutusprogramm. Samuti peaks iga liikmesriik koostama riikliku lennundusohutusprogrammi vastavalt Chicago konventsiooni 19. lisas esitatud nõuetele. Kõnealusele programmile tuleks lisada kava, milles kirjeldatakse meetmeid, mida liikmesriik võtab kindlakstehtud ohutusriskide leevendamiseks.

(10) Chicago konventsiooni 19. lisa sätete kohaselt peavad liikmesriigid saavutama nende vastutusalasse kuuluva lennutegevuse ohutusalase tulemuslikkuse vastuvõetava taseme. Selleks et aidata liikmesriikidel seda nõuet koordineeritult täita, tuleks lennundusohutuse Euroopa tegevuskavas sätestada liidu jaoks vastuvõetav ohutusalase tulemuslikkuse tase lennutegevuse eri liikide kaupa. Kõnealune ohutusalase tulemuslikkuse vastuvõetav tase ei peaks olema siduv, vaid väljendama liidu ja liikmesriikide kavatsusi tsiviillennundusohutuse alal.

(11) Chicago konventsiooniga nähakse ette tsiviillennundusohutuse ja sellega seotud keskkonnakaitse miinimumnõuded. Käesoleva määruse kohased liidu olulised nõuded ning nende täiendavad rakenduseeskirjad peaksid tagama, et liikmesriigid täidavad ühetaoliselt Chicago konventsioonis sätestatud kohustused, sealhulgas kolmandate riikidega seotud kohustused. Kui liidu eeskirjad erinevad Chicago konventsiooniga kehtestatud miinimumnõuetest, peaksid liikmesriigid sellest teavitama Rahvusvahelist Tsiviillennunduse Organisatsiooni.

(12) Kooskõlas Chicago konventsiooniga sätestatud standardite ja soovituslike tavadega tuleks kehtestada lennundustoodete, nende osade ja eraldiseisvate seadmete, lennuväljade ning lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste (ATM/ANS-teenuste) osutamise suhtes kohaldatavad olulised nõuded. Lisaks tuleks kehtestada ka olulised nõuded, mida kohaldatakse õhusõidukite käitamise, lennuväljade käitamise ning ATM/ANS-teenuste osutamisega seotud isikute ja organisatsioonide suhtes ning olulised nõuded, mida kohaldatakse õhusõiduki meeskonna ja lennujuhtide koolituse ning tervisekontrolliga seotud isikute ja toodete suhtes.

(13) Olulised nõuded, mis käsitlevad lennundustoodete konstruktsiooni vastavust keskkonnakaitse põhimõtetele, peaksid hõlmama nii õhusõidukite müra kui ka heitkogused ning võimaldama liidul kehtestada üksikasjalikud tehnilised standardid, mis on vajalikud keskkonna ja inimeste tervise kaitsmiseks lennutegevuse kahjuliku mõju eest. Kõnealused nõuded peaksid põhinema Chicago konventsiooniga ette nähtud nõuetel ja soovituslikel tavadel.

(14) Liit peaks samuti sätestama maapealse teeninduse ohutu osutamise olulised nõuded.

(15) Pidades silmas tsiviillennunduse üha suuremat sõltuvust tänapäevasest info- ja sidetehnoloogiast, tuleks kehtestada olulised nõuded, millega tagatakse info turvaline kasutamine tsiviillennundussektoris.

(16) Lennundustooteid, nende osi ja eraldiseisvaid seadmeid, lennuvälju ja lennuväljaseadmeid, õhusõidukite ja lennuväljade käitajaid, lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenustega seotud süsteeme (ATM/ANS-süsteeme) ja teenuseosutajaid, samuti piloote ja lennujuhte ning nende koolituse ja tervisekontrolliga seotud isikuid, tooteid ja organisatsioone tuleks sertifitseerida või litsentsida, kui on kindlaks tehtud, et nad vastavad asjaomastele olulistele nõuetele või, kui see on asjakohane, muudele käesoleva määrusega kehtestatud või selle kohastele nõuetele. Komisjonile tuleks anda volitused selliste üksikasjalike eeskirjade vastuvõtmiseks, mis on vajalikud kõnealuste sertifikaatide väljaandmiseks ja vajaduse korral sellekohaste deklaratsioonide esitamiseks, lähtudes käesoleva määruse eesmärkidest ning asjaomase tegevusega seotud riskist.

(17) Lennundustoodete ja nende osade konstrueerimise ja tootmisega tegelevatele organisatsioonidele tuleks anda võimalus esitada toodete ja osade asjaomasele lennundussektori standardile vastavuse kohta deklaratsioon, kui seda peetakse

vastuvõetavat ohutustaset tagavaks meetmeks. Selline võimalus tuleks anda üksnes toodete puhul, mida kasutatakse kergõhusõidukite käitamise ja lennuspordi valdkonnas ning mis on kooskõlas ohutuse tagamiseks nõutavate piirangute ja tingimustega.

(18) Kuna õhuruumis käitatakse lisaks traditsioonilistele õhusõidukitele ka mehitamata õhusõidukeid, tuleks viimaseid käsitleda käesolevas määruses, sõltumata nende käitamismassist. Mehitamata õhusõidukite tehnoloogialahendused võimaldavad nüüdseks mitmesuguseid käitamisviise, mille suhtes tuleks kohaldada eeskirju, mis on proportsionaalsed konkreetsest lennutegevusest või lennutegevuse liigisttuleneva riskiga.

(19) Mehitamata õhusõidukeid käsitlevad eeskirjad peaksid aitama saavutada võimalikult suurel määral kooskõla liidu õigusaktidega tagatud asjaomaste õigustega, eelkõige era- ja perekonnaelu austamise õigusega, nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 7, ning isikuandmete kaitse õigusega, mis on sätestatud kõnealuse harta artiklis 8 ja ELi toimimise lepingu artiklis 16 ning reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta[11].

(20) Teatavat liiki mehitamata õhusõidukite suhtes ei ole piisava ohutustaseme saavutamiseks vajalik kohaldada käesoleva määruse sätteid, mis käsitlevad sertifitseerimist, järelevalvet ja nõuete täitmise tagamist, ega ka ametit käsitlevaid sätteid. Selliste õhusõidukite suhtes tuleks ette näha tooteid käsitlevates liidu ühtlustamisõigusaktides sätestatud turuseiremehhanismide kohaldamine.

(21) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks peaksid komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused ressursse jagades ja koostööd tehes toimima ühtse Euroopa lennundusohutussüsteemina.

(22) Amet ja liikmesriikide pädevad asutused peaksid tegema koostööd ohtlike tingimuste tõhusama kindlakstegemise ning vajalike parandusmeetmete võtmise alal. Liikmesriigid peaksid eelkõige suutma üksteisele ja ametile üle kanda käesolevast määrusest tulenevaid sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud kohustusi, eriti kui see on vajalik ohutuse suurendamiseks või ressursside tõhusamaks kasutamiseks. Samuti on vaja pakkuda liikmesriikidele juhtumipõhiselt tuge kõnealuste ülesannete täitmisel, eelkõige koostööl põhineva ja piiriülese järelevalve puhul, ning luua selleks lennundusinspektorite ja muu asjakohase oskusteabega spetsialistide koondamise ja jagamise tõhus raamistik.

(23) Tuleks sisse seada eriolukorras kasutatav järelevalvemehhanism, mille käivitab komisjon olukorras, kus kontrollitud tõendid viitavad liikmesriigi tõsisele ja püsivale suutmatusele tagada tulemuslikult teatavate või kõikide käesolevast määrusest tulenevate sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesannete täitmine. Seega, kui selline olukord ohustab lennundusohutust ja asjaomane liikmesriik ei suuda olukorda sobivalt lahendada, peaks ametil olema võimalus võtta ajutine vastutus kõnealuste ülesannete täitmise eest.

(24) Käesoleva määruse põhieesmärkide ning kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumisega seotud eesmärkide saavutamiseks peaksid käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaselt välja antud sertifikaadid ja

[11] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 95/46/EÜ, 24. oktoober 1995, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

esitatud deklaratsioonid kehtima kõikides liikmesriikides ilma täiendavate tingimuste või hindamisteta.

(25) Käesoleva määruse alusel sertifikaate välja andes võib olla vaja arvesse võtta kolmandate riikide õiguse kohaselt välja antud sertifikaate või muid asjakohaseid vastavust tõendavaid dokumente. Seda tuleks teha juhul, kui see on ette nähtud liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud asjaomaste rahvusvaheliste lepingutega või komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega, ning kooskõlas nimetatud lepingute või delegeeritud õigusaktidega.

(26) Pidades silmas käesolevas määruses sätestatud eeskirju kolmandate riikide õigusaktide kohaselt välja antud sertifikaatide ja muude vastavust tõendavate asjakohaste dokumentide aktsepteerimise kohta, tuleks kõik liikmesriigi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud rahvusvahelised lepingud, mis ei ole kõnealuste eeskirjadega kooskõlas, lõpetada või neid muuta.

(27) Käesolevas määruses sätestatud või selle põhjal vastu võetud eeskirjade kohaldamisel tuleks ette näha teatav paindlikkus, et võimaldada liikmesriikidel võtta vajalikke meetmeid tsiviillennundusohutusega seotud probleemidele viivitamatuks reageerimiseks või erandite tegemiseks teatavate kiireloomuliste ettenägematute olude või kiireloomuliste käitamisega seotud vajaduste puhul, arvestades, et kõnealused meetmed peavad vastama eelkõige proportsionaalsuse, objektiivse kontrolli ja läbipaistvuse tagamiseks kehtestatud tingimustele. Proportsionaalsuse huvides peaksid amet ja komisjon hindama kõnealuseid meetmeid või erandeid üksnes vastavalt soovituse esitamiseks või otsuse tegemiseks, kui nende kestus on pikem kui üks lennuplaanihooaeg, s.o kaheksa kuud, ilma et see piiraks komisjonile ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaselt antud volitusi. Kuna amet on pädev asutus, kes annab käesoleva määruse kohaselt välja teatavaid sertifikaate, peaks tal olema ka volitused teha erandeid samas olukorras ja samadel tingimustel, mida kohaldatakse liikmesriikide suhtes. Sellega seoses tuleb ette näha ka võimalus vajaduse korral muuta käesoleva määruse põhjal vastu võetud delegeeritud või rakendusaktidega kehtestatud eeskirju, eelkõige selleks, et lubada kasutada muid nõuete täitmise meetodeid, tagades liidus siiski piisavalt kõrge tsiviillennundusohutuse taseme.

(28) Selleks et tagada käesoleva määruse nõuetekohane kohaldamine ning arvestades vajadust teha kindlaks tsiviillennundusohutusega seotud riskid ning neid hinnata ja leevendada, peaksid komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused vahetama mis tahes kättesaadavat teavet käesoleva määruse kohaldamise kohta. Selleks peaks ametil olema õigus korraldada struktureeritud koostööd asjakohase ohutusalase teabe kogumiseks, vahetamiseks ja analüüsimiseks. Sel eesmärgil peaks ametil olema lubatud sõlmida vajalikke halduskokkuleppeid.

(29) Selleks et hõlbustada sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud toimingute jaoks olulise teabe, sealhulgas andmete vahetamist liikmesriikide, komisjoni ja ameti vahel, tuleks sellise teabe jaoks luua elektrooniline andmekogu, mida haldab amet koos liikmesriikide ja komisjoniga.

(30) Käesoleva määruse kohaldamisel teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ. Kõnealuse direktiivi kohaselt võivad liikmesriigid näha ette erandeid ja piiranguid seoses teatavate direktiivis sätestatud õiguste ja kohustustega, sealhulgas meditsiiniliste andmete ja terviseandmete töötlemisega. Isikuandmete ja eelkõige meditsiiniliste andmete ja terviseandmete töötlemisel käesoleva määruse artikli 63 kohases andmekogus tuleb tagada liikmesriikidevaheline tulemuslik koostöö pilootide

terviseseisundi sertifitseerimise ja järelevalve alal. Isikuandmete vahetamise suhtes tuleks kohaldada rangeid tingimusi ja andmevahetus peaks olema piiratud, et see toimuks üksnes juhul, kui see on käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks rangelt vajalik. Seda silmas pidades tuleks direktiivis 95/46/EÜ sätestatud põhimõtteid käesolevas määruses vajaduse korral täiendada või selgitada.

(31) Amet kohaldab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel isikuandmete töötlemise ja eelkõige artikli 63 kohase andmekogu haldamise raames Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001[12] ning eriti selle sätteid, mis käsitlevad isikuandmete töötlemise konfidentsiaalsust ja turvalisust. Seda silmas pidades tuleks määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud põhimõtteid käesolevas määruses vajaduse korral täiendada või selgitada.

(32) Amet on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1592/2002[13] alusel liidu olemasoleva institutsioonilise struktuuri ja võimude tasakaalu raames, amet on tehnilistes küsimustes sõltumatu ning õigus-, haldus- ja finantsküsimustes iseseisev. Ameti pädevusala on laiendatud vastavalt määrusele (EÜ) nr 216/2008. Tuleks teha teatavad muudatused ameti struktuuris ja toimimises, et aidata ametil paremini toime tulla talle käesoleva määruse kohaselt antud ülesannetega.

(33) Liidu institutsioonilise süsteemi kohaselt on liidu õiguse rakendamine eelkõige liikmesriikide ülesanne. Käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega nõutavaid sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesandeid peaks seega põhimõtteliselt täitma riigi tasandil liikmesriigi pädev asutus või mitu pädevat asutust. Teatavatel selgelt määratletud juhtudel peaks siiski ka ametil olema õigus täita kõnealuseid käesoleva määrusega ette nähtud ülesandeid. Sellistel juhtudel peaks ametil olema lubatud võtta õhusõidukite käitamisega, õhusõiduki meeskonna kvalifikatsiooniga või kolmandate riikide õhusõidukite kasutamisega seotud vajalikke meetmeid, kui see on parim viis ühtsuse tagamiseks ja siseturu toimimise hõlbustamiseks.

(34) Amet peaks pakkuma komisjonile tehnilist oskusteavet vajalike õigusaktide ettevalmistamisel ning aitama vajaduse korral liikmesriikidel ja lennundussektoril neid rakendada. Ametil peaks olema võimalus anda välja sertifitseerimistingimusi ja juhendmaterjali ning teha vajaduse korral tehnilisi järeldusi ja anda välja sertifikaate.

(35) Ülemaailmne satelliitnavigatsioonisüsteem ning eelkõige liidu Galileo programm mängivad Euroopa lennuliikluse juhtimissüsteemi rakendamisel olulist rolli. Seepärast peaks ametil olema õigus töötada välja vajalikud tehnilised tingimused ja sertifitseerida organisatsioone, kes tegelevad ATM/ANS-teenuste osutamisega Euroopa tasandil, et tagada ohutuse, koostalitlusvõime ja tegevuse tõhususe ühtlaselt kõrge tase.

---

[12] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001, 18. detsember 2000, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

[13] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1592/2002, 15. juuli 2002, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ning Euroopa Lennundusohutusameti loomist (EÜT L 240, 7.9.2002, lk 1).

(36) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2111/2005[14] kohustatakse ametit edastama komisjonile kogu teabe, mis võib olla asjakohane selliste lennuettevõtjate nimekirja ajakohastamisel, kelle suhtes kohaldatakse liidus ohutuse tagamiseks tegevuskeeldu. Amet peaks samuti abistama komisjoni määruse (EÜ) nr 2111/2005 rakendamisel, korraldades kolmandate riikide käitajate ja nende järelevalve eest vastutavate ametite vajalikud hindamised ning esitades komisjonile asjakohased soovitused.

(37) Selleks et tagada käesoleva määruse järgimine, peaks olema võimalik määrata trahve ja karistusmakseid ameti välja antud sertifikaatide omanikele ning ettevõtjatele, kes esitavad ametile deklaratsiooni, milles rikutakse nende suhtes käesoleva määruse kohaselt kohaldatavaid eeskirju. Sellised trahvid ja karistusmaksed peaks määrama komisjon ameti soovitusel. Sellega seoses peaks komisjon, lähtudes iga üksikjuhtumi asjaoludest, reageerima rikkumistele proportsionaalselt ja asjakohaselt ning võtma arvesse muude meetmete, näiteks sertifikaadi tühistamise rakendamise võimalust.

(38) Käesoleva määruse ühetaolisele kohaldamisele kaasaaitamiseks tuleks ametile anda volitus teostada seiret kõnealuse kohaldamise üle liikmesriikides, sealhulgas kontrolle korraldades.

(39) Amet peaks oma tehnilist oskusteabest lähtudes abistama komisjoni teaduspoliitika väljatöötamise ning liidu teadusprogrammide rakendamise alal. Ametil peaks olema võimalus teha hädavajalikke teadusuuringuid ja osaleda teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi või muude liidu ja liiduväliste avaliku või erasektori rahastamisprogrammide raames toimuvates sihtotstarbelistes uurimisprojektides.

(40) Võttes arvesse tsiviillennundusohutuse ja -julgestuse valdkondade vastastikuseid sõltuvussidemeid, peaks amet osalema lennundusjulgestuse, sealhulgas küberjulgeoleku alases koostöös. Amet peaks aitama oma oskusteabega kaasa kõnealust valdkonda käsitlevate liidu eeskirjade rakendamisele komisjoni ja liikmesriikide poolt.

(41) Amet peaks taotluse korral abistama liikmesriike ja komisjoni seoses käesoleva määrusega hõlmatud küsimusi puudutavate rahvusvaheliste suhetega, eelkõige seoses eeskirjade ühtlustamine ja sertifikaatide vastastikuse tunnustamisega. Ametil peaks olema õigus luua töökorra kaudu vajalikud kontaktid kolmandate riikide ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, kes on pädevad käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades, tingimusel, et komisjon on selleks eelnevalt andnud oma nõusoleku. Ohutuse edendamiseks ülemaailmsel tasandil, pidades silmas liidus rakendatavaid rangeid ohutusstandardeid, peaks ametil olema õigus teha oma pädevuse piires kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sihtotstarbelist tehnilist koostööd ning osaleda sihtotstarbelistes teadusuuringutes ja abiprojektides. Amet peaks samuti abistama komisjoni seoses muid tsiviillennunduse norme käsitlevate liidu õigusaktide rakendamisega, näiteks ühtse Euroopa taeva algatuse puhul, kus ametil on asjakohane oskusteave.

(42) Parimate tavade ja ELi lennundusohutusalaste õigusaktide ühetaolise rakendamise edendamiseks võib amet korraldada koolitusi.

---

[14] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2111/2005, 14. detsember 2005, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast (ELT L 344, 27.12.2005, lk 15).

(43) Ametit tuleks juhtida ja selle tegevust korraldada vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni 19. juuli 2012. aasta ühisavaldusele detsentraliseeritud asutuste kohta.

(44) Liikmesriigid ja komisjon peaksid olema esindatud ameti haldusnõukogus, et tema tegevust tõhusalt kontrollida. Haldusnõukogule tuleks anda vajalikud volitused eelkõige tegevdirektori määramiseks ning iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande, programmdokumendi, aastaeelarve ja ameti suhtes kohaldatavate finantseeskirjade vastuvõtmiseks.

(45) Läbipaistvuse huvides tuleks ameti haldusnõukogus anda vaatlejastaatus huvitatud isikute esindajatele.

(46) Selleks et haldusnõukogu saaks oma ülesandeid nõuetekohaselt täita, peaks teda abistama juhatus, mis tegeleks eelkõige haldusnõukogu otsuste ettevalmistamisega ning ameti tegevdirektori nõustamisega nende otsuste rakendamisel.

(47) On üldistes huvides, et ameti tegevus ohutuse valdkonnas rajaneks üksnes sõltumatul oskusteabel ja käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide rangel kohaldamisel. Selleks peaks ameti ohutusalased otsused tegema tegevdirektor, kellel peaks olema väga paindlikud võimalused nõu küsimiseks ning ameti sisemise toimimise korraldamiseks.

(48) On vaja tagada, et ameti otsustest mõjutatud huvitatud isikutel oleksid vajalikud õiguskaitsevahendid, mis vastaksid lennunduse valdkonna eripärale. Seega tuleks luua asjakohane edasikaebamismehhanism, et ameti otsuseid oleks võimalik edasi kaevata apellatsiooninõukogule, kelle otsuseid on omakorda võimalik edasi kaevata Euroopa Liidu Kohtule (edaspidi „Euroopa Kohus”) kooskõlas ELi toimimise lepinguga.

(49) Kõik komisjoni poolt käesoleva määruse alusel tehtud otsused vaatab Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt läbi Euroopa Kohus. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 261 tuleks Euroopa Kohtule anda täielik pädevus komisjoni otsuste suhtes, millega määratakse trahve ja karistusmakseid.

(50) Kui amet töötab välja siseriiklike ametivõimude rakendatavate üldise iseloomuga eeskirjade projekte, tuleks konsulteerida liikmesriikidega. Lisaks, kui eeskirjadel võib olla märkimisväärne sotsiaalne mõju, peaks amet eeskirjade projektide koostamise käigus nõuetekohaselt konsulteerima sidusrühmadega, sealhulgas liidu sotsiaalpartneritega.

(51) Selleks et täita tõhusalt oma käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid, peaks amet tegema vastavalt vajadusele koostööd muude liidu institutsioonide, asutuste, kontorite ja ametitega valdkondades, kus nende tegevus mõjutab tsiviillennunduse tehnilisi aspekte. Eelkõige peaks amet tegema koostööd Euroopa Kemikaaliametiga keemiliste ainete ohutust, nende lennundusohutusele avaldatavat mõju ja sellega seotud teaduslikke ja tehnilisi aspekte käsitleva teabe vahetamise alal. Kui on vaja konsulteerida sõjandusküsimustes, peaks amet konsultatsioonidesse kaasama ka Euroopa Kaitseagentuuri.

(52) See on vajalik, et anda üldsusele nõuetekohast teavet tsiviillennundusohutuse taseme ja sellega seotud keskkonnakaitse kohta, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1049/2001 ning asjakohaseid siseriiklikke õigusakte.

(53) Ameti täieliku autonoomia ja sõltumatuse tagamiseks tuleks sellele anda omaette eelarve, mida rahastatakse peamiselt liidu toetusest ning Euroopa lennundusohutussüsteemi kasutajate makstavatest lõivudest ja tasudest.

Liikmesriikidelt, kolmandatelt riikidelt või teistelt üksustelt või isikutelt saadavad rahalised toetused ei tohiks ohustada ameti sõltumatust ja erapooletust. Liidu eelarvemenetlust tuleks kohaldada selles osas, mis hõlmab liidu rahalist toetust ja muid Euroopa Liidu üldeelarvest makstavaid toetusi, ning raamatupidamisarvestust peaks auditeerima Euroopa Kontrollikoda. Selleks et võimaldada ametil osaleda kõigis asjakohastes tulevastes projektides, peaks ametil olema võimalus saada toetusi. Põhimõtte „kasutaja maksab" kohaselt peaksid ameti tulud hõlmama tasusid, mis on makstud vastavalt ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamist käsitlevale määrusele (EL) nr XXXX/XXXX.

(54) Selle tagamiseks, et ametil on võimalik tõhusalt ja õigeaegselt ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest lähtudes reageerida tema teostatavate toimingutega seotud nõudlusele, eelkõige sertifitseerimise ja liikmesriikide kohustuste võimaliku üleminekuga seotud tegevuse puhul, tuleks ametikohtade loetelu koostamisel arvestada vahenditega, mis on vajalikud sertifitseerimise ja ameti muude toimingutega (sh artiklite 53, 54 ja 55 kohasest kohustuste ülekandmisest tulenevate toimingutega) seotud nõudluse tõhusaks ja õigeaegseks katmiseks. Sel eesmärgil tuleks kehtestada näitajad ameti lõivudest ja tasudest rahastatava tegevusega seotud töökoormuse ja tõhususe mõõtmiseks. Neid näitajaid silmas pidades peaks amet kohandama oma personaliplaneerimist ning lõivude ja tasudega seotud ressursside haldamist nii, et oleks võimalik asjakohaselt reageerida eespool nimetatud nõudlusele ning lõivudest ja tasudest saadud tulu kõikumisele.

(55) On vaja kehtestada asjakohased meetmed, et tagada tundliku ohutusalase teabe kaitse.

(56) Ameti kogutavad lõivud ja tasud tuleks kehtestada läbipaistval, õiglasel, mittediskrimineerival ja ühetaolisel viisil. Lõivud ja tasud ei tohiks ohustada liidu asjaomase tööstussektori konkurentsivõimet. Lisaks tuleb nende kehtestamisel võtta piisaval määral arvesse asjaomaste juriidiliste või füüsiliste isikute maksevõimet, seda eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul.

(57) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[15].

(58) Käesoleva määruse sätetest, eriolukorras kasutatavast järelevalvemehhanismist, parandus- ja kaitsemeetmetest tehtavate eranditega seoses peaks komisjon nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui seda nõuavad eriti kiireloomulised asjaolud, vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

(59) Selleks et lennukõlblikkust, keskkonnakaitset, õhusõiduki meeskonda, lennutegevust, lennuvälju, ATM/ATS-teenuseid, lennujuhte, kolmandate riikide ettevõtjaid, mehitamata õhusõidukeid, järelevalvet ja nõuete täitmise tagamist, paindlikkust, trahve ja karistusmakseid, lõive ja tasusid ning käesoleva määruse lisades sätestatud nõudeid käsitlevate sätete muutmisel või täiendamisel oleks võimalik arvesse võtta tehnilisi, teaduslikke, käitamisalaseid või ohutusega seotud vajadusi, tuleks komisjonile delegeerida ELi toimimise lepingu artikli 290 kohane õigus võtta vastu õigusakte. Eriti tähtis on, et komisjon peaks ettevalmistustööde ajal asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide

[15] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(60) Tuleks teha jõupingutusi Euroopa kolmandate riikide kaasamiseks, et tagada tsiviillennundusohutuse suurendamine kogu Euroopas. Need riigid, kes on liiduga sõlminud kokkulepped liidu *acquis'* vastuvõtmiseks ja kohaldamiseks käesoleva määrusega hõlmatud valdkonnas, tuleks kõnealuste kokkulepetega sätestatud tingimuste raames ameti tegevusse kaasata.

(61) Käesoleva määrusega kehtestatakse tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirjad ja tagatakse ameti tegevuse jätkumine. Seega tuleks kehtetuks tunnistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008[16].

(62) Käesoleva määrusega tehtavad muudatused mõjutavad muude liidu õigusaktide rakendamist. Seega tuleks vastavalt muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1008/2008,[17] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010[18] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 376/2014[19].

(63) Määrust (EÜ) nr 1008/2008 tuleks muuta, et võtta nõuetekohaselt arvesse käesoleva määrusega ette nähtud võimalust, et ametist saab lennuettevõtja sertifikaatide väljaandmise ja järelevalve eest vastutav pädev asutus. Lisaks, arvestades mitmes liikmesriigis tegutsevate lennuettevõtjate kasvavat osakaalu, millest tulenevalt ei ole tegevusloa eest vastutav pädev asutus ning lennuettevõtja sertifikaatide eest vastutav pädev asutus enam tingimata üks ja sama asutus, on vaja tugevdada tõhusat järelevalvet kõnealuste lennuettevõtjate üle. Seega tuleks määrust (EÜ) nr 1008/2008 muuta, et tagada tihe koostöö vastavalt lennuettevõtja sertifikaatide ja tegevusloa eest vastutavate asutuste vahel.

(64) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt tsiviillennundusohutuse ühtlaselt kõrge taseme saavutamist ja säilitamist koos keskkonnakaitse ühtlaselt kõrge taseme tagamisega, ei suuda liikmesriigid lennunduse paljuski riikideülese olemuse ja keerukuse tõttu piisaval määral saavutada, kuid neid eesmärke on võimalik käesoleva määruse kogu liitu hõlmavast kohaldamisalast tulenevalt saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

---

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008, 20. veebruar 2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet (EÜT L 240, 7.9.2002, lk 1).

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1008/2008, 24. september 2008, ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 996/2010, 20. oktoober 2010, tsiviillennunduses toimuvate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ (ELT L 295, 12.11.2010, lk 35).

19 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 376/2014, 3. aprill 2014, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007 (ELT L 122, 24.4.2014, lk 18).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

PÕHIMÕTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja eesmärgid

1. Käesoleva määruse põhieesmärk on kehtestada ja säilitada liidus tsiviillennundusohutuse ühtlaselt kõrge tase ning tagada keskkonnakaitse ühtlaselt kõrge tase.

2. Lisaks on käesoleval määrusel järgmised eesmärgid:

(a) edendada liidu lennunduspoliitikat laiemalt ja suurendada tsiviillennundussektori üldist tulemuslikkust;

(b) hõlbustada käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumist, tagada kõikidele lennunduse siseturul osalejatele võrdsed võimalused ning suurendada liidu lennundussektori konkurentsivõimet;

(c) suurendada reguleerimis- ja sertifitseerimismenetluste kulutõhusust ja tulemuslikkust ning kasutada ressursse optimaalselt nii liikmesriikide kui ka liidu tasandil;

(d) aidata käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades kaasa tsiviillennundusohutuse ühtlaselt kõrge taseme saavutamisele;

(e) osutada liikmesriikidele abi nende Chicago konventsioonis sätestatud kohustuste täitmisel, tagades konventsiooni sätete ühetaolise tõlgendamise ja ühtse rakendamise;

(f) edendada üleilmselt tsiviillennunduse standardite ja eeskirjadega seotud liidu seisukohti, seades sisse asjakohase koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;

(g) edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni muu hulgas ka regulatiivsete ja sertifitseerimismenetluste puhul;

(h) edendada käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades tehnilist ja operatiivset koostalitlusvõimet.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks tuleb teha muu hulgas järgmist:

(a) kõikide vajalike õigusaktide väljatöötamine, vastuvõtmine ja ühtne kohaldamine;

(b) selle tagamine, et kõik käesoleva määruse ning selle delegeeritud ja rakendusaktide kohaselt välja antud deklaratsioonid ja sertifikaadid kehtivad ilma täiendavate nõueteta kogu liidus;

(c) standardiseerimisorganisatsioonide ja muude lennundussektori asutuste osalusel üksikasjalike tehniliste standardite väljatöötamine, mida saab vajaduse korral kasutada käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide nõuetele vastavuse tagamiseks;

(d) sõltumatu Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (edaspidi „amet”) loomine;

(e) kõikide vajalike õigusaktide ühetaoline rakendamine liikmesriikide pädevate asutuste ning ameti poolt nende vastutusala piires;

(f) teabe kogumine, analüüs ja vahetamine, et teha tõenditel põhinevaid otsuseid;

(g) teadlikkuse suurendamise ja edendamise algatused, sealhulgas koolitus, teabevahetus ja asjakohase ohutusteabe levitamine.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse:

(a) õhusõidukite konstrueerimise ja tootmise suhtes füüsilise või juriidilise isiku poolt ameti või liikmesriigi järelevalve all;

(b) õhusõidukite ning nendega seotud toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete konstrueerimise, tootmise, hoolduse ja käitamise suhtes, järgmiste õhusõidukite puhul:

i) liikmesriigis registreeritud õhusõidukid, välja arvatud juhul kui, ja niivõrd, kuivõrd asjaomane liikmesriik on oma Chicago konventsiooni kohased kohustused üle andnud kolmandale riigile ja õhusõidukit käitab kolmanda riigi käitaja;

ii) kolmandas riigis registreeritud õhusõidukid, mille käitaja on asutatud territooriumil, kus kohaldatakse aluslepinguid, või asub sellisel territooriumil tema elukoht või peamine tegevuskoht;

(c) kolmanda riigi käitaja õhusõidukite käitamise suhtes ühtse Euroopa taeva õhuruumi, õhuruumis või sellest väljapoole;

(d) punktis e osutatud lennuväljadel kasutatavate või kavakohaselt kasutusse võetavate lennuväljaseadmete konstrueerimise, tootmise, hoolduse ja käitamise ning kõnealustel lennuväljadel osutatava maapealse teeninduse ja perrooniteeninduse suhtes;

(e) selliste lennuväljade planeerimise, hooldamise ja käitamise suhtes, mis asuvad territooriumil, kus kohaldatakse aluslepinguid, ning vastavad järgmistele tingimustele:

i) on avalikus kasutuses;

ii) teenindavad ärilise lennutranspordi lende;

iii) teenindavad lende instrumentaallähenemis- või väljumisprotseduuride abil ning

iv) nende kattega lennuraja pikkus on vähemalt 800 meetrit, või need teenindavad üksnes koptereid.

(f) ilma et see piiraks keskkonda ja maakasutuse planeerimist käsitlevate liidu ja siseriiklike õigusaktide kohaldamist, punktis e osutatud lennuväljade ümbruse kaitsmise suhtes;

(g) ATM/ANS-teenuste osutamine ühtse Euroopa taeva õhuruumis ning eespool nimetatud ATM/ANS-teenuste osutamisel kasutatud süsteemide ja koostisosade konstrueerimise, tootmise, hoolduse ja käitamise suhtes;

(h) mehitamata õhusõidukite, nende mootorite, propellerite, osade ja eraldiseisvate seadmete ning mehitamata õhusõidukite kaugjuhtimisseadmete konstrueerimise, tootmise, hoolduse ja käitamise suhtes, kui kõnealuseid õhusõidukeid käitab ühtse

Euroopa taeva õhuruumis käitaja, kelle asu- või elukoht on territooriumil, kus kohaldatakse aluslepinguid.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse ka lõikes 1 osutatud toimingutega tegelevate töötajate ja organisatsioonide suhtes.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata:

(a) riiklike õhusõidukite ja nende toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete ning riiklike õhusõidukitega seotud toimingutega ja asjakohaste teenuste osutamisega tegelevate töötajate ja organisatsioonide suhtes;

(b) lennuväljade ja nende osade ning seadmete, töötajate ja organisatsioonide suhtes, mida kontrollib ja kasutab sõjavägi;

(c) ATM/ANS-teenuste, sealhulgas selliste süsteemide, koostisosade, töötajate ja organisatsioonide suhtes, mida pakub või mille teeb kättesaadavaks sõjavägi;

(d) selliste I lisas loetletud õhusõidukite konstrueerimise, tootmise, hoolduse ja käitamise suhtes, mille käitamisest tulenev lennundusohutusrisk on väike ning kõnealuse tegevusega seotud töötajate ja organisatsioonide suhtes.

Seoses punktiga a tagavad liikmesriigid, et kõnealuses punktis osutatud riiklike õhusõidukite toimingute ja teenuste teostamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse käesoleva määruse eesmärke. Lisaks sellele tagavad liikmesriigid, et vajaduse korral eraldatakse riiklikud õhusõidukid teistest õhusõidukitest.

Seoses punktiga d antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 117, et vajaduse korral kohandada järgmisi I lisas sätestatud kriteeriume, kui see on vajalik, et võtta arvesse tehnika või käitamise arengut, eelkõige uute tootmismeetodite või tehnoloogialahenduste kasutuselevõttu ning kui see on õigustatud asjaomaste õhusõidukite käitamisest tuleneva lennundusohutusriski madalat taset silmas pidades:

i) kõnealuse lisa punkti a alapunktis i osutatud kuupäevad;

ii) kõnealuse lisa punktides e, f, g, h, i ja j osutatud massi-. kiiruse- ja kuuma õhu mahupiirangud.

4. Õhusõidukitüübi konstrueerimise eest vastutav organisatsioon võib taotleda komisjonilt otsust III peatüki I jao sätete kohaldamiseks asjaomase õhusõidukitüübi konstrueerimise, tootmise ja hoolduse ning nende toimingutega seotud töötajate ja organisatsioonide suhtes, kui:

(a) asjaomane õhusõidukitüüp kuulub I lisa punktide e, f, g, h, i või j kohaldamisalasse,

(b) õhusõidukitüüp on mõeldud seeriatootmiseks ja

(c) õhusõidukitüübi konstruktsiooni ei ole kinnitatud vastavalt liikmesriigi siseriiklikele õigusaktidele.

Komisjon teeb pärast konsulteerimist ametiga ja liikmesriigiga, kus asub asjaomase organisatsiooni peamine tegevuskoht, kõnealuse taotluse põhjal otsuse selle kohta, kas esimeses lõigus loetletud kriteeriumid on täidetud. Kõnealune otsus võetakse vastu rakendusaktiga kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega ja avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Amet lisab kõnealuse otsuse ka artiklis 63 osutatud andmekogusse.

Alates rakendusotsuses kindlaksmääratud kuupäevast kohaldatakse asjaomase õhusõidukitüübi konstrueerimise, tootmise ja hoolduse ning nende toimingutega seotud töötajate ja organisatsioonide suhtes ainult III peatüki I jao sätteid ja nende sätete alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusakte. Sellisel juhul tuleb asjaomase õhusõidukitüübi suhtes kohaldada ka IV ja V peatüki neid sätteid, mis on seotud III peatüki I jao kohaldamisega.

5. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr XXX/XXXX (ühtse Euroopa taeva rakendamise kohta (uuesti sõnastatud)) artikli 8 sätete kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et üldisele lennuliiklusele avatud sõjaväerajatiste (millele on osutatud käesoleva artikli lõike 3 punktis b) ja sõjaväe poolt üldise lennuliikluse jaoks teostatavate ATM/ANS-teenuste (millele on osutatud käesoleva artikli lõike 3 punktis c) ohutustase on samaväärne tasemega, mis saavutatakse käesoleva määruse VII ja VIII lisas sätestatud oluliste nõuete kohaldamisega.

6. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada III peatüki I, II, III, V, VI või VII jao sätteid käesoleva artikli lõike 3 punktides a ja b osutatud kogu tegevuse või selle tegevuse osa ning kõnealuse tegevusega seotud töötajate ja organisatsioonide suhtes.

   Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik komisjonile ja ametile oma kavatsusest. Liikmesriigi teade sisaldab kogu asjakohast teavet, eelkõige järgmist:

   (a) teavet jao või jagude kohta, mida ta kavatseb kohaldada;

   (b) teavet asjaomaste toimingute, töötajate ja organisatsioonide kohta;

   (c) kavandatava otsuse põhjuseid ja

   (d) kavandatava otsuse jõustumise kuupäeva.

   Komisjon otsustab pärast ametiga konsulteerimist, kas kõnealuseid sätteid on asjaomaste toimingute, töötajate ja organisatsioonide iseärasusi ning talle teatatud jao või jagude sätete eesmärki ja sisu arvesse võttes võimalik tulemuslikult kohaldada ning võtab vajaduse korral vastu otsuse, millega määratakse kindlaks kohaldamistingimused. Komisjoni otsus võetakse vastu rakendusaktiga vastavalt artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele ja avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Amet lisab kõnealuse otsuse artiklis 63 osutatud andmekogusse.

   Asjaomased liikmesriigid kohaldavad komisjonile teatatud jao või jagude sätteid alles pärast komisjoni positiivse otsuse kättesaamist ja vajaduse korral pärast seda, kui kõnealuse otsusega kehtestatud tingimuste täitmine on tagatud. Sel juhul kohaldatakse asjaomaste toimingute, töötajate ja organisatsioonide suhtes alates liikmesriigi otsuses kindlaksmääratud kuupäevast ainult neid sätteid ning nende alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätteid. Sellisel juhul tuleb lisaks kohaldada ka neid IV ja V peatüki sätteid, mis on seotud asjaomaste toimingute, töötajate ja organisatsioonide puhul teatatud jao või jagude sätete kohaldamisega.

   Komisjon, amet ja asjaomase liikmesriigi pädevad asutused teevad käesoleva lõike kohaldamiseks koostööd.

   Liikmesriik võib otsustada tühistada käesoleva lõike alusel vastu võetud otsuse. Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik sellest komisjonile ja ametile. Kõnealune teade avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja amet lisab selle artiklis 63 osutatud andmekogusse. Asjaomane liikmesriik näeb ette asjakohase üleminekuperioodi.

7. Liikmesriigid võivad otsustada teha käesoleva määruse sätete kohaldamisel erandi lennuvälja planeerimise, hooldamise ja käitamise ning sellel lennuväljal kasutatavate

seadmete puhul, kui lennuväli ei teeninda aastas üle 10 000 reisija ja lennuväljal ei tehta aastas üle 850 lastimistoimingu, tingimusel, et selline erand ei ohusta artiklis 29 osutatud oluliste nõuete täitmist.

Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik komisjonile ja ametile põhjendatud teatega oma kavatsusest vastu võtta selline otsus. See teade sisaldab kogu asjakohast teavet kavandatava otsuse kohta.

Komisjon otsustab pärast ametiga konsulteerimist, kas esimeses lõigus sätestatud tingimused on täidetud. Komisjoni otsus võetakse vastu rakendusaktiga vastavalt artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele ja avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Amet lisab kõnealuse otsuse artiklis 63 osutatud andmekogusse.

Asjaomased liikmesriigid võtavad kavandatud otsuse vastu üksnes pärast komisjoni positiivse otsuse kättesaamist. Sel juhul ei reguleerita alates liikmesriigi otsuses kindlaksmääratud kuupäevast asjaomase lennuvälja planeerimist, hooldamist ja käitamist ning lennuvälja seadmeid käesoleva määruse sätetega ning nende alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega.

Liikmesriigid kontrollivad igal aastal käesoleva lõike alusel määruse sätete kohaldamisest vabastatud lennuväljade lennuliikluse näitajaid. Kui kontrolli tulemusena selgub, et kolmeaastase perioodi jooksul teenindab üks lennuväljadest aastas üle 10 000 reisija ja lennuväljal tehakse aastas üle 850 lastimistoimingu, tühistab asjaomane liikmesriik kõnealusele lennuväljale tehtud erandi. Sellisel juhul teavitab liikmesriik erandi tühistamisest komisjoni ja ametit. Otsus erandi tühistamise kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja amet lisab selle artiklis 63 osutatud andmekogusse.

Käesoleva lõike sätted ei mõjuta liikmesriikide poolt määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 4 lõike 3b kohaselt tehtavaid erandeid. Otsused, millega kõnealused erandid on ette nähtud, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja amet lisab need artiklis 63 osutatud andmekogusse.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „järelevalve” – pädeva asutuse poolt või tema nimel teostatav pidev kontroll, mille eesmärk on teha kindlaks teha, kas nõuded, mille alusel sertifikaat on välja antud või mille kohta deklaratsioon on tehtud, on jätkuvalt täidetud;

(2) „Chicago konventsioon” – Chicagos 7. detsembril 1944 allkirjastatud rahvusvaheline tsiviillennunduse konventsioon ja selle lisad;

(3) „toode” – õhusõiduk, selle mootor või propeller;

(4) „osa” – õhusõiduki mis tahes osa, välja arvatud selle mootor või propeller;

(5) „lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuse (ATM/ANS) koostisosa (ATM/ANS-koostisosa)” – määruse (EL) nr XXX/XXXX[20] artikli 2 punktis 19 määratletud mis tahes koostisosa;

[20] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr XXX/XXXX, [.....], ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamise kohta ..... ELT ..... lk […].

(6) „sertifitseerimine” – käesoleva määruse kohane mis tahes vormis tunnustus, mis põhineb nõuetekohase hinnangu andmisel selle kohta, et organisatsioon või isik, toode, osa, eraldiseisev seade, lennuväli, lennuväljaseade, ATM/ANS-süsteem, selle koostisosa või lennutreeningseade vastab käesolevas määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele, ning mille kohta antakse välja sellist vastavust tõendav asjakohane sertifikaat;

(7) „deklaratsioon” – kirjalik avaldus, mis on koostatud kooskõlas käesoleva määrusega sellise juriidilise või füüsilise isiku ainuvastutusel, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, ja millega kinnitatakse, et on täidetud käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide nõuded, mida kohaldatakse asjaomase organisatsiooni või isiku, toote, osa, eraldiseisva seadme, lennuväljaseadme, ATM/ANS-süsteemi või selle koostisosa suhtes;

(8) „kvalifitseeritud üksus” – akrediteeritud juriidiline või füüsiline isik, kellele amet või liikmesriigi pädev asutus võib oma kontrolli all ja vastutusel anda käesoleva määruse alusel teatavad sertifitseerimis- või järelevalveülesanded;

(9) „sertifikaat” – sertifikaat, heakskiit, litsents, luba, tunnistus või mis tahes muu dokument, mis on välja antud sertifitseerimise tulemusel ja mis tõendab vastavust kohaldatavatele nõuetele;

(10) „käitaja” – juriidiline või füüsiline isik, kes käitab või kavatseb käitada üht või mitut õhusõidukit või üht või mitut lennuvälja;

(11) „lennutreeningseade” – mis tahes liiki seade, milles lennutingimusi simuleeritakse maa peal; sealhulgas lennusimulaatorid, lennuelementide imitaatorid, lennuimitaatorid ning instrumentaallennu esmaimitaatorid;

(12) „lennuväli” – maapinnal, vees, maapinnale või veekokku rajatud konstruktsioonil või ujuvkonstruktsioonil asuv piiritletud ala (kaasa arvatud kõik ehitised, rajatised ja igasugune varustus), mida täielikult või osaliselt kasutatakse õhusõiduki õhkutõusmiseks, maandumiseks või pinnal liikumiseks;

(13) „lennuväljaseadmed” – seadmed, aparaadid, lisaseadmed, tarkvara või tarvikud, mida kasutatakse või mis on ette nähtud kasutamiseks õhusõiduki käitamise toetamiseks lennuväljal;

(14) „perroon” – määratletud lennuväljaala, mis on ette nähtud õhusõiduki reisijate, posti või lasti peale- ja mahalaadimiseks ning õhusõidukite tankimiseks, parkimiseks või hoolduseks;

(15) „perrooniteenindus” – teenus, mida osutatakse õhusõidukite ja muude sõidukite tegevuse ja liikumise reguleerimiseks perroonil;

(16) „lennuliikluse korraldamine ja aeronavigatsiooniteenus (ATM/ANS)” – määruse (EL) nr XXX/XXXX artikli 2 punktis 10 määratletud lennuliikluse korraldamise teenused ja kõnealuse määruse artikli 2 punktis 4 määratletud aeronavigatsiooniteenistused, sealhulgas kõnealuse määruse artiklis 17 osutatud võrguhaldusfunktsioonid ja -teenused ning teenused, mida osutatakse ohutuse seisukohalt kriitilise aeronavigatsioonialase teabe koostamise, töötlemise, vormindamise ja edastamisega üldise lennuliikluse jaoks;

(17) „lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste süsteem (ATM/ANS-süsteem)” – määruse (EL) nr XXX/XXXX artikli 2 punktis 33 määratletud mis tahes süsteemide kombinatsioon;

(18) „lennuliikluse korraldamise üldkava” – määruse (EL) nr XXX/XXXX artikli 2 punktis 14 osutatud dokument;

(19) „lennuinfoteenus” lendude ohutuse ja tõhususe tagamiseks vajalike nõuannete ja teabe andmiseks osutatav teenus;

(20) „üldine lennuliiklus” – tsiviilõhusõidukite ja riiklike õhusõidukite kogu liiklus, mis toimub kooskõlas ICAO protseduuridega;

(21) „rahvusvahelised standardid ja soovituslikud tavad” – ICAO poolt Chicago konventsiooni artikli 37 kohaselt vastu võetud rahvusvahelised standardid ja soovituslikud tavad;

(22) „maapealne teenindus” – lennuväljadel pakutavad teenused, mis hõlmavad ohutustoiminguid järgmistes valdkondades: maapealne juhtimine ja järelevalve, reisijate teenindamine, pagasikäitlus, kauba- ja postikäitlus, perroonikäitlus, õhusõiduki teenindamine, kütuse- ja õlikäitlus, õhusõidukite hooldus, lennutegevus ja meeskonna juhtimine, maapealne transport ja toitlustusteenused;

(23) „äriline lennutransport” – õhusõiduki käitamine tasu eest reisijate, kauba või posti veoks kahe eri lennuvälja vahel;

(24) „ohutusalane tulemuslikkus” – liikmesriigi, liidu või organisatsiooni ohutusalased saavutused, mis on kindlaks määratud liikmesriigi, liidu või organisatsiooni ohutusalaste tulemuseesmärkide ja -näitajatega;

(25) „ohutusalane tulemusnäitaja” – näitaja, mida kasutatakse ohutusalase tulemuslikkuse jälgimiseks ja hindamiseks;

(26) „ohutusalane tulemuseesmärk” – eesmärk, mida kavatsetakse või soovitakse saavutada, et teatava ajavahemiku jooksul vastata ohutusalastele tulemusnäitajatele;

(27) „õhusõiduk” – seade, mille tõstejõud atmosfääris moodustub õhu vastumõjul, välja arvatud maapinnalt põrkunud õhu vastumõjul;

(28) „eraldiseisvad seadmed” – seadmed, mis asuvad õhusõiduki pardal, kuid ei ole sinna paigaldatud, ja mis võivad mõjutada ohutust;

(29) „mehitamata õhusõiduk” – õhusõiduk, mida käitatakse või mis on konstrueeritud käitamiseks nii, et selle pardal ei ole pilooti;

(30) „mehitamata õhusõiduki juhtimise seade” – mehitamata õhusõiduki ohutuks käitamiseks vajalik seade, aparaat, lisaseade, tarkvara või tarvik;

(31) „liikmesriigis registreeritud õhusõiduk” või „kolmandas riigis registreeritud õhusõiduk” – õhusõiduk, mis on registreeritud kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja soovituslike tavadega, mis on seotud Chicago konventsiooni lisaga 7 „Õhusõiduki riikkondsus ja registreerimise tunnused.”;

(32) „riiklik õhusõiduk” – õhusõiduk, millega riigiasutuse volitusi omav organ täidab avalikkuse huvides ning liikmesriigi kontrolli all ja vastutusel kaitsejõudude, tolli ja politsei, otsimis- ja päästeteenistuste, tuletõrje, rannikuvalve või muude samalaadsete toimingute või teenustega seotud ülesandeid;

(33) „ühtse Euroopa taeva õhuruum” – liikmesriikide territooriumi õhuruum, mille suhtes kohaldatakse aluslepinguid, ja mis tahes muu õhuruum, mille suhtes liikmesriigid kohaldavad määrust (EL) nr XXX/XXXX kooskõlas kõnealuse määruse artikli 1 lõikega 4;

(34) *f*„liikmesriigi pädev asutus” – liikmesriigi määratud üksus(ed), millel on asjaomased volitused ja kohustus täita sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesandeid kooskõlas käesoleva määrusega ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega.

Artikkel 4

Käesoleva määruse kohaste meetmete põhimõtted

1. Käesoleva määruse kohaste meetmete võtmisel peavad komisjon ja amet tegema järgmist:

(a) kajastama tehnika taset ja parimaid tavasid lennundussektoris ning võtma arvesse kogu maailma lennunduskogemusi ning teaduse ja tehnika edusamme asjaomastes valdkondades;

(b) lähtuma parimatest olemasolevatest tõenditest ja analüüsist;

(c) võimaldama viivitamata reageerida lennuõnnetuste, tõsiste intsidentide ja julgeolekunõuete ettekavatsetud rikkumiste kindlakstehtud põhjustele;

(d) võtma arvesse sidemeid lennundusohutuse eri valdkondade ning lennundusohutuse ja teiste lennundusalaste õigusaktidega hõlmatud tehnikavaldkondade vahel;

(e) kehtestama võimaluse korral nõuded viisil, mis aitab keskenduda saavutamist vajavatele eesmärkidele ja võimaldab samas kasutada eri vahendeid kõnealuste eesmärkide täitmiseks;

(f) edendama koostööd ja vahendite tõhusat kasutamist liidu ja liikmesriikide ametiasutuste vahel;

(g) võtma võimaluse korral mittesiduvaid meetmeid, sealhulgas ohutuse edendamise meetmeid;

(h) võtma arvesse nii liidu kui ka liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi tsiviillennunduse valdkonnas.

2. Käesoleva määruse kohaselt võetud meetmed peavad olema kooskõlas ja proportsionaalsed kõikide selliste toimingute liigi ja riskitasemega, millega seoses neid võetakse. Selliste meetmete ettevalmistamisel ja jõustamisel võtavad liikmesriigid, komisjon ja amet asjaomase meetme puhul nõuetekohaselt arvesse järgmist:

(a) kas õhusõiduki pardal on lisaks lennumeeskonnale ka muid isikuid, ja eelkõige seda, kas asjaomane lend on kõigile soovijatele avatud või mitte;

(b) mil määral võib asjaomane lend ohustada kolmandaid isikuid või maapinnal asuvat vara;

(c) lendu teostava õhusõiduki keerukus ja võimsus;

(d) lennu eesmärk ja kasutatava õhuruumi liik;

(e) lennu või toimingu liik, ulatus ja keerukus, sealhulgas vastutava organisatsiooni või isiku juhitava liiklusvoo suurus ja liik, kui see on asjakohane;

(f) mil määral suudavad asjaomase lennuga seotud riskidest mõjutatud isikud neid riske hinnata ja kontrollida;

(g) varasema sertifitseerimise ja järelevalve tulemused.

II PEATÜKK

LENNUNDUSOHUTUSE JUHTIMINE

Artikkel 5

Euroopa lennundusohutusprogramm

1. Komisjon võtab pärast ametiga konsulteerimist vastu Euroopa lennundusohutussüsteemi toimimist kirjeldava dokumendi, mis hõlmab eeskirju, toiminguid ja protsesse, mida kasutatakse tsiviillennundusohutuse juhtimiseks liidus kooskõlas käesoleva määrusega (Euroopa lennundusohutusprogramm), avaldab kõnealuse dokumendi ja ajakohastab seda vastavalt vajadusele.

2. Euroopa lennundusohutusprogrammis kirjeldatakse vähemalt järgmist:

   (a) Euroopa lennundusohutuspoliitika, selle eesmärgid ja vahendid;

   (b) Euroopa lennundusohutusriskide juhtimine

   (c) Euroopa lennundusohutuse tagamine

   (d) Euroopa lennundusohutuse edendamine

   Euroopa lennundusohutusprogrammis kirjeldatakse ka artiklis 6 osutatud lennundusohutuse Euroopa tegevuskava väljatöötamist, vastuvõtmist, ajakohastamist ja rakendamist, mida tehakse tihedas koostöös liikmesriikide ja asjakohaste sidusrühmadega.

Artikkel 6

Lennundusohutuse Euroopa tegevuskava

1. Amet töötab välja lennundusohutuse Euroopa tegevuskava, võtab selle vastu, avaldab ja ajakohastab seda vähemalt kord aastas. Asjakohase ohutusteabe hindamisel põhinevas Lennundusohutuse Euroopa tegevuskavas määratakse kindlaks Euroopa lennundusohutussüsteemi mõjutavad peamised ohutusriskid ning kehtestatakse kõnealuste riskide leevendamiseks vajalikud meetmed.

2. Amet määrab eriotstarbelises ohutusriskiportfellis kindlaks lõikes 1 osutatud ohutusriskid ja jälgib, kuidas asjaomased isikud rakendavad leevendusmeetmeid, sealhulgas kehtestab ta vajaduse korral ohutusalased tulemusnäitajad.

3. Lennundusohutuse Euroopa tegevuskavas määratakse artiklis 1 nimetatud eesmärke arvesse võttes kindlaks liidus kohaldatava ohutusalase tulemuslikkuse vastuvõetav tase, mida liikmesriigid, komisjon ja amet püüavad ühiselt saavutada.

Artikkel 7

Riiklik lennundusohutusprogramm

1. Iga liikmesriik koostab riikliku lennundusohutusprogrammi, mis hõlmab tsiviillennundusohutuse juhtimist tema vastutusalasse kuuluva lennutegevuse suhtes. Riiklik lennundusohutusprogramm on kooskõlas liikmesriigi lennundustegevuse ulatuse ja keerukusega ning Euroopa lennundusohutusprogrammi nõuetega.

2. Riiklik lennundusohutusprogramm sisaldab vähemalt järgmisi osi:

(a) lennundusohutuspoliitika, selle eesmärgid ja vahendid;

(b) lennundusohutusriskide juhtimine;

(c) lennundusohutuse tagamine;

(d) lennundusohutuse edendamine.

3. Riiklikus lennundusohutusprogrammis on artiklis 1 kehtestatud eesmärke ja artikli 6 lõike 3 kohast ohutusalase tulemuslikkuse vastuvõetavat taset arvesse võttes kindlaks määratud asjaomase liikmesriigi vastutusalasse kuuluva lennutegevuse ohutusalase tulemuslikkuse vastuvõetav tase.

Artikkel 8

Lennundusohutuse riiklik tegevuskava

1. Riiklikule lennundusohutusprogrammile lisatakse ka lennundusohutuse riiklik tegevuskava. Iga liikmesriik määrab asjakohase ohutusteabe hindamisel põhinevas lennundusohutuse riiklikus tegevuskavas kindlaks oma lennundusohutussüsteemi mõjutavad peamised ohutusriskid ning kehtestab kõnealuste riskide leevendamiseks vajalikud meetmed.

2. Lennundusohutuse riiklik tegevuskava hõlmab selliseid lennundusohutuse Euroopa tegevuskavas kindlaks määratud riske ja meetmeid, mis on asjaomase liikmesriigi jaoks olulised. Liikmesriik teatab ametile sellistest lennundusohutuse Euroopa tegevuskavas kindlaks määratud riskidest ja meetmetest, mis tema arvates ei ole tema lennundusohutussüsteemi jaoks olulised, ning lisab vastavad põhjendused.

III PEATÜKK

SISULISED NÕUDED

I JAGU

Lennukõlblikkus ja keskkonnakaitse

Artikkel 9

Olulised nõuded

Artikli 2 lõike 1 punktides a ja b osutatud õhusõidukid ning nende mootorid, propellerid, osad ja eraldiseisvad seadmed vastavad II lisas sätestatud olulistele lennunduskõlblikkusnõuetele ning müra ja heite puhul III lisas sätestatud toodete keskkonnanõuetele vastavuse olulistele nõuetele.

Artikkel 10

Nõuetele vastavus

1. Artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud õhusõidukite ning nende mootorite, propellerite, osade ja eraldiseisvate seadmete vastavus artiklile 9 tagatakse kooskõlas artiklitega 11–16.

2. Artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud õhusõidukite ning nende mootorite, propellerite ja osade vastavus artiklile 9 tagatakse kooskõlas artiklitega 11 ja 12 ning artikli 15 lõikega 1.

Artikkel 11

Toote konstruktsioon

Toote konstruktsiooni suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja tüübisertifikaat. Ka kõnealuste tüübisertifikaatide muutmise suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja muudatuste sertifikaat koos täiendava tüübisertifikaadiga. Remondiprojektide suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja nende kohta antakse välja sertifikaat.

Tüübisertifikaat, muudatuse sertifikaat ja remondiprojekti sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et toote konstruktsioon vastab artikli 18 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud delegeeritud õigusaktiga kehtestatud tüübisertifitseerimise alustele ja et toote konstruktsioonil ei ole keskkonda või lennutegevust ohustavaid omadusi.

Kõnealuse tüübisertifikaadi, muudatuse sertifikaadi ja remondiprojekti sertifikaadi võib eespool nimetatud taotlust saamata välja anda artikli 15 kohaselt sertifitseeritud organisatsioon, kellele on antud õigus anda välja kõnealuseid sertifikaate kooskõlas artikli 18 lõike 1 punktis k osutatud delegeeritud õigusaktiga, kui asjaomane organisatsioon on kindlaks teinud, et selle toote konstruktsioon vastab teises lõigus sätestatud tingimustele.

Eraldi tüübisertifikaati ei nõuta selliste mootorite ja propellerite konstruktsiooni kohta, mis on vastavalt käesolevale artiklile on sertifitseeritud õhusõiduki konstruktsiooni osana.

Artikkel 12

Osade konstruktsioon

Kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse osade konstruktsiooni suhtes sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et osa konstruktsioon vastab artikli 18 lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaselt kehtestatud sertifitseerimisalustele.

Kõnealuse sertifikaadi võib eespool nimetatud taotlust saamata välja anda artikli 15 kohaselt sertifitseeritud organisatsioon, kellele on antud õigus anda välja kõnealuseid sertifikaate kooskõlas artikli 18 lõike 1 punktis k osutatud delegeeritud õigusaktiga, kui asjaomane organisatsioon on kindlaks teinud, et selle osa konstruktsioon vastab artikli 18 lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaselt kehtestatud sertifitseerimisalustele.

Eraldi tüübisertifikaati ei nõuta selliste osade konstruktsiooni kohta, mis on sertifitseeritud vastavalt artiklile 11 toote konstruktsiooni osana.

Artikkel 13

Eraldiseisvate seadmete konstruktsioon

Kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse eraldiseisvate seadmete konstruktsiooni suhtes sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et eraldiseisvate seadmete konstruktsioon vastab artikli 18 lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaselt kehtestatud sertifitseerimisalustele.

Kõnealuse sertifikaadi võib eespool nimetatud taotlust saamata välja anda artikli 15 kohaselt sertifitseeritud organisatsioon, kellele on antud õigus anda välja kõnealuseid sertifikaate kooskõlas artikli 18 lõike 1 punktis k osutatud delegeeritud õigusaktiga, kui asjaomane organisatsioon on kindlaks teinud, et selle eraldiseisva seadme konstruktsioon vastab artikli 18 lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaselt kehtestatud sertifitseerimisalustele.

Artikkel 14

Õhusõiduk

Õhusõiduki suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja lennukõlblikkussertifikaat, ning kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, mürasertifikaat.

Kõnealused sertifikaadid antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et asjaomane õhusõiduk vastab artikli 11 kohaselt sertifitseeritud konstruktsioonile ja on seisukorras, mis võimaldab seda ohutult ja keskkonnanõudeid järgides käitada.

Artikkel 15

Organisatsioonid

1. Kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete konstrueerimise ja tootmise eest vastutavate organisatsioonide suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

   Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 18 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 9 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sertifikaadile märgitakse sertifitseeritud organisatsioonile antud õigused ning sertifikaadi kohaldamisala.

2. Kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse hooldusorganisatsioonide ning toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete jätkuvat lennukõlblikkust tagavate organisatsioonide suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

   Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 18 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 9 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sertifikaadile märgitakse sertifitseeritud organisatsioonile antud õigused ning sertifikaadi kohaldamisala.

3. Kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse artiklis 16 osutatud töötajate koolitamisega tegelevate organisatsioonide suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 18 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 9 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sertifikaadile märgitakse sertifitseeritud organisatsioonile antud õigused ning sertifikaadi kohaldamisala.

Artikkel 16

Töötajad

Kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse toote, osa või eraldiseisva seadme hooldusjärgse käibelelaskmise eest vastutavate töötajate suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja luba.

Kõnealune luba antakse pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud suutlikkust täita oma õigustega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 9 osutatud oluliste nõuetega. Loale märgitakse töötajatele antud õigused ning loa kohaldamisala.

Artikkel 17

Erandid

1. Erandina artiklitest 9, 10, 11 ja 12:

(a) võib toodete ja osade konstruktsiooni vastavust artiklis 9 osutatud kohaldatavatele olulistele nõuetele hinnata sertifikaati välja andmata, kui artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud. Sel juhul määratakse asjaomastes delegeeritud õigusaktides kindlaks sellise hindamise tingimused ja protseduurid. Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võib olla sätestatud, et nende toodete ja osade konstrueerimise ja tootmise eest vastutav organisatsioon võib deklareerida toodete ja osade konstruktsiooni vastavuse olulistele nõuetele ja üksikasjalikele spetsifikatsioonidele, mis on kehtestatud kooskõlas artikli 18 lõike 1 punktiga i vastu võetud delegeeritud õigusaktides, et tagada kõnealuste konstruktsioonide vastavus asjaomastele olulistele nõuetele;

(b) kui õhusõiduki konstruktsioon ei vasta artiklis 9 osutatud olulistele nõuetele, võib välja anda piiratud tüübisertifikaadi. Sel juhul antakse sertifikaat välja pärast taotluse esitamist, kui taotleja on tõendanud, et õhusõiduki konstruktsioon vastab artikli 18 lõike 1 punkti a alapunkti iii kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud konkreetsetele lennukõlblikkusnõuetele ning et õhusõiduki kavandatud kasutusotstarvet silmas pidades vastab selle konstruktsioon lennukõlblikkus- ja keskkonnanõuetele.

2. Erandina artiklitest 9, 10 ja 14 kohaldatakse vajaduse korral järgmist:

(a) kooskõlas artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega antakse piiratud lennukõlblikkussertifikaat või piiratud mürasertifikaat välja õhusõidukile, mille konstruktsiooni kohta on esitatud lõike 1 punkti a kohane deklaratsioon või millele on välja antud lõike 1 punkti b kohane piiratud tüübisertifikaat. Sel juhul antakse kõnealune sertifikaat välja pärast taotluse esitamist, kui taotleja on tõendanud, et õhusõiduk vastab sellele konstruktsioonile ning on seisukorras, mis võimaldab seda ohutult ja keskkonnanõudeid järgides käitada;

(b) kooskõlas artikli 18 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega võib lennuloa välja anda sellise õhusõiduki käitamiseks, millel ei ole kehtivat lennukõlblikkussertifikaati või kehtivat piiratud lennukõlblikkussertifikaati. Sel juhul antakse lennuluba välja pärast taotluse esitamist, kui taotleja on tõendanud, et asjaomast õhusõidukit on põhilendude sooritamiseks võimalik ohutult käitada.

Kõnealuse lennuloa võib eespool nimetatud taotlust saamata välja anda artikli 15 kohaselt sertifitseeritud organisatsioon, kellele on antud õigus anda välja kõnealuseid lennulube kooskõlas artikli 18 lõike 1 punktis k osutatud delegeeritud õigusaktiga, kui asjaomane organisatsioon on kindlaks teinud, et seda õhusõidukit on põhilendude sooritamiseks võimalik ohutult käitada.

Lennuloa suhtes kohaldatakse eespool nimetatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud asjakohaseid piiranguid eelkõige selleks, et tagada kolmandate isikute ohutus.

Artikkel 18

Delegeeritud volitused

1. Seoses artikli 2 lõike 1 punktides a ja b osutatud õhusõidukitega ning nende mootorite, propellerite, osade ja eraldiseisvate seadmetega antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) tingimused, mille kohaselt amet kehtestab ja teeb taotlejale kooskõlas artikliga 66 teatavaks järgmise:

i) tüübisertifitseerimise alus, mida kohaldatakse tootele artiklis 11 ja artikli 17 lõike 1 punktis b osutatud tüübisertifikaadi väljaandmisel;

ii) sertifitseerimise alus, mida kohaldatakse osale või eraldiseisvale seadmele artiklites 12 ja 13 osutatud sertifikaadi väljaandmisel;

iii) konkreetsed lennukõlblikkus- ja keskkonnanõuetele vastavuse eeskirjad, mida kohaldatakse selliste õhusõidukite suhtes, mille kohta võib välja anda artikli 17 lõike 2 punkti a kohase piiratud lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud mürasertifikaadi;

(b) tingimused, mida amet peab täitma kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel kooskõlas artikliga 66, et tagada toodete jätkuv lennukõlblikkus ja vastavaus keskkonnanõuetele, , ning kõnealuse kohustusliku teabe nõuete täitmise alternatiivmeetodite heakskiitmise tingimused;

(c) konkreetsed tingimused, millega tagatakse artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud õhusõidukite vastavus artiklis 9 osutatud olulistele nõuetele;

(d) artiklites 11, 12, 13 ja 14 ning artikli 17 lõike 1 punktis b ja artikli 17 lõikes 2 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas:

i) tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui sellise sertifikaadi taotlemine on artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes vastavalt asjaoludele kas vajalik või mitte;

ii) tingimused, mida kohaldatakse selliste sertifikaatide kehtivusaja suhtes ning juhul, kui kõnealuste sertifikaatide kehtivusaeg on piiratud, nende kehtivuse taastamise suhtes,

iii) tingimused, mida kohaldatakse artikli 17 lõike 2 punkti a kohaste piiratud lennukõlblikkussertifikaatide ja piiratud mürasertifikaatide väljaandmise ja kasutamise suhtes;

iv) tingimused, mida kohaldatakse artikli 17 lõike 2 punkti b kohaste lennulubade väljaandmise ja kasutamise suhtes;

v) käitussobivuse andmed, sealhulgas:

– hooldustöödeks volitatud lennundustehniliste töötajate tüübipädevuskoolituse miinimumõppekava;

– pilootide tüübipädevuskoolituse miinimumõppekava ja võrdlusandmed asjaomaste imitaatorite objektiivse kvalifitseerimise kohta;

– minimaalvarustuse üldloetelu (vajaduse korral);

– salongipersonali jaoks olulised õhusõidukitüübi andmed;

– täiendavad spetsifikatsioonid käesoleva peatüki III jao nõuete täitmise tagamiseks;

vi) tingimused, mida kohaldatakse toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete hooldamise suhtes;

vii) tingimused, mida kohaldatakse õhusõiduki jätkuva lennukõlblikkuse korraldamise suhtes;

(e) täiendavad lennukõlblikkusnõuded, mida kohaldatakse juba sertifitseeritud konstruktsiooniga toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete suhtes, ja mida on vaja jätkuva lennukõlblikkuse ja ohutuse suurendamise tagamiseks;

(f) artiklis 15 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui sellise sertifikaadi taotlemine on artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes vastavalt asjaoludele vajalik või mitte;

(g) artiklis 16 osutatud lubade väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui sellise loa taotlemine on artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes vajalik;

(h) käesoleva jao kohaselt välja antud sertifikaatide omanike ning artikli 17 lõike 1 punkti a kohase deklaratsiooni esitanud organisatsioonide õigused ja kohustused;

(i) tingimused, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad selliste toodete ja osade konstruktsiooni kohta, mille suhtes kohaldatakse artikli 17 lõike 1 punkti a kohast deklaratsiooni;

(j) tingimused ja protseduurid, mida kasutatakse artikli 17 lõike 1 punkti a kohaselt toodete ja osade konstruktsiooni lennukõlblikkus- ja keskkonnanõuetele vastavuse hindamiseks juhul, kui sertifikaati ei ole vaja välja anda, kaasa arvatud asjakohased käitamistingimused ja -piirangud;

(k) tingimused, mille kohaselt organisatsioonid, kellele on antud välja artikli 15 kohane sertifikaat, võivad saada õiguse anda välja artiklites 11, 12 ja 13 ning artikli 17 lõike 2 punktis b osutatud sertifikaate;

(l) tingimused, mille kohaselt aktsepteeritakse sertifikaate, jätkuvat lennukõlblikkusteavet ja muid lennukõlblikkusalaseid dokumente, mis on välja antud kooskõlas kolmanda riigi õigusaktidega artikli 57 kohaldamisel.

2. Seoses artikli 2 lõike 1 punktides a ja b osutatud õhusõidukite lennukõlblikkus- ja keskkonnanõuetele vastavusega antakse komisjonile õigus artikli 117 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada II ja III lisa juhul, kui see on vajalik lennukõlblikkus- või keskkonnanõuetele vastavusega seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengusuundumuste tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

II JAOTIS

Õhusõiduki meeskond

Artikkel 19

Olulised nõuded

Artikli 2 lõike 1 punkti b kohaste õhusõidukite käitamisega seotud piloodid ja salongipersonal ning nimetatud pilootide ja salongipersonali koolitamise, testimise, kontrollimise ja tervisekontrolliga seotud lennutreeningseadmed, isikud ja organisatsioonid peavad vastama IV lisas sätestatud olulistele nõuetele.

Artikkel 20

Piloodid

1. Kui artikli 25 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse pilootide suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja teostatavale lennule vastav piloodiluba ja piloodi tervisetõend.

2. Piloodiluba antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 25 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 19 osutatud teoreetilisi teadmisi, praktilisi oskusi, keeleoskust ja kogemusi käsitlevate oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

3. Piloodi tervisetõend antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 25 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud /eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 19 osutatud terviseseisundit käsitlevate oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

4. Piloodiloale ja piloodi tervisetõendile märgitakse piloodile antud õigused.

Artikkel 21

Salongipersonal

Ärilises lennutranspordis osaleva salongipersonali suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja asjakohane tunnistus.

Kui artikli 25 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse ka muus lennutegevusvaldkonnas kui äriline lennutransport osaleva salongipersonali suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja asjakohane tunnistus.

Kõnealused tunnistused antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 25 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 19 osutatud teoreetilisi teadmisi, praktilisi oskusi ja terviseseisundit käsitlevate oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Artikkel 22

Koolitusorganisatsioonid ja lennundusmeditsiinikeskused

Kui artikli 25 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kõikide piloodi- ja salongipersonali koolitusorganisatsioonide ja lennundusmeditsiinikeskuste suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja asjakohane sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 25 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 19 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Sertifikaadile märgitakse organisatsioonile antud õigused.

Artikkel 23

Lennutreeningseadmed

Kui artikli 25 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kõikide piloodikoolituseks kasutatavate lennutreeningseadmete suhtes sertifitseerimismenetlust ja seadme kohta antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et asjaomane seade on kooskõlas artikli 25 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirjadega, mis on ette nähtud artiklis 19 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Artikkel 24

Instruktorid ja eksamineerijad

Kui artikli 25 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kõikide lennukoolituse, lennutreeningu või salongipersonali koolituse või pilootide või salongipersonali hindamise eest vastutavate isikute ja lennundusarstide suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja asjakohane sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 25 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 19 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Sertifikaadile märgitakse antud õigused.

Artikkel 25

Delegeeritud volitused

1. Seoses artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud õhusõidukite käitamisega seotud pilootide ja salongipersonaliga ning kõnealuste pilootide ja salongipersonali koolitamise, testimise, kontrollimise ja tervisekontrolliga seotud lennutreeningseadmete, isikute ja organisatsioonidega antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) artiklis 20 osutatud piloodilubade eri pädevusmärked ja tervisetõendite eri kategooriad eri liiki toimingute sooritamiseks;

(b) tingimused, mille kohaselt tunnustatakse käesoleva määruse kohaldamisalast välja jäävate õhusõidukitega seotud koolitust ja kogemusi, mis on vajalikud artikli 20 lõikes 2 osutatud piloodiloa saamiseks;

(c) tingimused, mille kohaselt liikmesriikide õigusaktide alusel välja antud riiklikud piloodiload ja riiklikud pardamehaanikuload vahetatakse artikli 20 lõikes 2 osutatud piloodilubade vastu, ning tingimused, mille kohaselt liikmesriikide õigusaktide alusel välja antud riiklikud tervisetõendid vahetatakse artikli 20 lõikes 3 osutatud piloodi tervisetõendi vastu;

(d) artiklites 20, 21, 22, 23 ja 24 osutatud lubade, lubadele kantavate pädevusmärgete, tervisetõendite, tunnistuste ja sertifikaatide omanike õigused ja kohustused;

(e) artiklites 20, 21, 22, 23 ja 24 osutatud lubade, lubadele kantavate pädevusmärgete, tervisetõendite, tunnistuste ja sertifikaatideväljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes on selline luba, loale kantav pädevusmärge, tervisetõend, tunnistus või sertifikaat vastavalt asjaoludele vajalik või mitte;

(f) tingimused, mille kohaselt aktsepteeritakse piloodilube, piloodi tervisetõendeid ja salongipersonali tunnistusi, mis on välja antud kooskõlas kolmanda riigi õigusaktidega artikli 57 kohaldamisel;

(g) tingimused, mille korral käesoleva jaoga reguleeritud toimingud tuleb ohutuse huvides keelata, neid tuleb piirata või neile tuleb seada teatavad tingimused.

2. Artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud õhusõidukite käitamisega seotud pilootide ja salongipersonali ning kõnealuste pilootide ja salongipersonali koolitamise, testimise, kontrollimise ja tervisekontrolliga seotud lennutreeningseadmete, isikute ja organisatsioonide puhul antakse komisjonile õigus artikli 117 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada IV lisa juhul, kui see on vajalik lennumeeskonnaga seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengusuundumuste tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud eeskirjad sisaldavad vajaduse korral sätteid kõikide Chicago konventsiooni alusel nõutavate eri liiki piloodilubade ja pädevusmärgete väljaandmise kohta. Need eeskirjad võivad sisaldada ka sätteid muud liiki lubade ja pädevusmärgete väljaandmise kohta.

III JAGU

Lennutegevus

Artikkel 26

Olulised nõuded

Artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud õhusõidukite käitamine peab vastama V lisas ning vajaduse korral VII ja VIII lisas sätestatud olulistele nõuetele.

Artikkel 27

Käitajad

1. Käitajate suhtes, kelle peamine tegevuskoht asub aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil ja kes tegelevad ärilise lennutranspordi lendude käitamisega, kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sellekohane sertifikaat.

   Kõnealune sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 28 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 26 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sertifikaadile märgitakse sertifitseeritud käitajale antud õigused ning lennutegevuse maht.

2. Kui artikli 28 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse käitajate suhtes, kes on asutatud või asuvad aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil või kelle peamine tegevuskoht asub aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil ja kes tegelevad muude kui ärilise lennutranspordi lendude käitamisega, kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sellekohane sertifikaat.

   Kõnealune sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 28 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 26 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sertifikaadile märgitakse sertifitseeritud käitajale antud õigused ning lennutegevuse maht.

   Erandina esimesest lõigust ja kui artikli 28 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, võivad käitajad, kes on asutatud või asuvad aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil või kelle peamine tegevuskoht asub aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil ja kes tegelevad muude kui ärilise lennutranspordi lendude käitamisega, deklareerida, et nad on suutelised täitma käitamiskohustusi kooskõlas artiklis 26 osutatud oluliste nõuetega ning et neil on selleks vastavad vahendid.

3. Liikmesriigid tagavad, et õhusõidukite sellised lennud ühtse Euroopa taeva õhuruumis, mida teostavad käitajad, kes on asutatud või asuvad aluslepingu kohaldamisalasse kuuluval territooriumil või kelle peamine tegevuskoht asub aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil, kuid mille suhtes liikmesriigid teostavad Chicago konventsiooni alusel lennuettevõtja käitajariigi funktsioone ja ülesandeid, samuti kõnealuste lendudega seotud töötajad ja organisatsioonid peavad vastama ohutustasemele, mis on samaväärne käesoleva määruse kohaselt kehtestatud ohutustasemega.

Artikkel 28

Delegeeritud volitused

1. Seoses artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud õhusõidukite käitamisega antakse komisjonile õigus vastu võtta artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) konkreetsed tingimused õhusõidukite käitamiseks kooskõlas artiklis 26 osutatud oluliste nõuetega;

(b) artikli 27 lõigetes 1 ja 2 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes on vastavalt asjaoludele vajalik selline sertifikaat või võib esitada deklaratsiooni;

(c) artikli 27 lõigetes 1 ja 2 osutatud sertifikaadiomanike õigused ja kohustused ning punktis b osutatud üksikasjalike eeskirjade kohaseid deklaratsioone välja andvate käitajate kohustused;

(d) tingimused, mida artikli 27 lõigetes 1 ja 2 osutatud käitajad ja nende lennumeeskonna liikmed peavad täitma seoses lennu- ning vahetusteaja piirangute ning lennumeeskonna liikmete puhkeajanõuetega;

(e) täiendavad nõuded, mis on vajalikud selleks, et tagada selliste artiklis 26 osutatud oluliste nõuete täitmine, mida kohaldatakse käitajate suhtes, kes on asutatud või asuvad aluslepingu kohaldamisalasse kuuluval territooriumil või kelle peamine tegevuskoht asub aluslepingute kohaldamisalasse kuuluval territooriumil, juhul kui nad sõlmivad koodijagamislepinguid või märgrendilepinguid käitajatega, kes on asutatud või asuvad väljaspool aluslepingu kohaldamisalasse kuuluvat territooriumi või kelle peamine tegevuskoht asub väljaspool aluslepingu kohaldamisalasse kuuluvat territooriumi;

(f) tingimused ja protseduurid, mis on vajalikud selleks, et tagada selliste artiklis 26 osutatud selliste oluliste nõuete täitmine, mis on seotud individuaalse lennuaja spetsifikatsiooniskeemide heakskiitmisega liikmesriigi pädeva asutuse poolt ning ameti arvamuse väljaandmisega kõnealuste spetsifikatsiooniskeemide kohta kooskõlas artikli 65 lõikega 7;

(g) tingimused, mille korral ohutuse huvides tuleb õhusõiduki käitamine keelata, seda tuleb piirata või sellele tuleb seada tingimused.

2. Seoses artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud õhusõidukite käitamisega antakse komisjonile õigus artikli 117 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada V lisa ja vajaduse korral VII ja VIII lisa juhul, kui see on vajalik lennutegevusega seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengusuundumuste tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

IV JAOTIS

Lennuväljad

Artikkel 29

Olulised nõuded

Lennuväljad, lennuväljavarustus, lennuväljade käitamine ning maapealse teeninduse ja perrooniteenuste osutamine lennuväljadel peavad vastama VII lisas ja vajaduse korral VIII lisas sätestatud olulistele nõuetele.

Artikkel 30

Lennuväljade sertifitseerimine

1. Lennuväljade suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat. Ka kõnealuste sertifikaatide muutmise suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja sertifikaadi muutmise kinnitus.

   Sertifikaat ja selle muutmise kinnitus antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et lennuväli vastab lõike 2 kohastele lennuvälja sertifitseerimise alustele ning et lennuväljal puuduvad lennutegevust ohustavad tegurid.

   Need sertifikaadid hõlmavad lennuvälja ja selle ohutusseadmeid.

2. Lennuvälja sertifitseerimise alused hõlmavad järgmist:

   (a) asjaomase lennuväljatüübi suhtes kohaldatavad sertifitseerimistingimused,

   (b) sätted, mille täitmiseks on heaks kiidetud samaväärne ohutustase;

   (c) eriotstarbelised üksikasjalikud tehnilised spetsifikatsioonid, mis on vajalikud juhul, kui konkreetse lennuvälja planeeringu eripära või käitamise kogemused näitavad, et mõni punktis a osutatud sertifitseerimistingimus ei ole artiklis 29 sätestatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks piisav või sobiv.

Artikkel 31

Ohutuse seisukohalt kriitilised lennuväljaseadmed

1. Kui artikli 34 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse ohutuse seisukohalt kriitiliste lennuväljaseadmete suhtes, mida kasutatakse või kavatsetakse kasutada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatel lennuväljadel, sertifitseerimismenetlust ja nende kohta antakse välja sertifikaat.

   Selliste seadmete kohta antakse sertifikaat välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et need vastavad artikli 34 kohaselt kehtestatud üksikasjalikele spetsifikatsioonidele, mis on ette nähtud artiklis 29 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

2. Erandina lõikest 1 ja kui artikli 34 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, võivad ohutuse seisukohalt kriitiliste lennuväljaseadmete konstrueerimise, tootmise ja hooldamisega tegelevad organisatsioonid deklareerida, et asjaomased ohutuse seisukohalt kriitilised seadmed vastavad artiklis 29 osutatud olulistele nõuetele.

Artikkel 32

Organisatsioonid

1. Lennuvälja käitamise eest vastutavate organisatsioonide suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 34 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 29 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Sertifikaadile märgitakse sertifitseeritud organisatsioonile antud õigused ning sertifikaadi kohaldamisala.

2. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatel lennuväljadel maapealse teeninduse ja perrooniteenuste osutamise eest vastutavad organisatsioonid deklareerivad, et on suutelised täitma asjaomaste teenuste osutamisega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 29 osutatud oluliste nõuetega ning et neil on selleks vastavad vahendid.

Artikkel 33

Lennuvälja ümbruse kaitse

1. Liikmesriigid võtavad meetmeid, mis on vajalikud selleks, et kaitsta oma territooriumil asuvaid lennuvälju nende ümbruses toimuva tegevuse ja sündmuste eest, millega võivad kaasneda lennuvälja kasutava õhusõiduki jaoks vastuvõetamatud riskid.

2. Artikli 32 lõikes 1 osutatud organisatsioonid jälgivad tegevust ja arengusuundumusi, millega nende vastutusalasse kuuluva lennuvälja ümbruses võivad kaasneda lennunduse jaoks vastuvõetamatud riskid. Nad võtavad kõnealuste riskide leevendamiseks vajalikke meetmeid niivõrd, kuivõrd see on nende võimuses, ja kui see ei ole võimalik, teatavad kõnealustest riskidest selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus lennuväli asub.

Artikkel 34

Delegeeritud volitused

1. Seoses lennuväljade, ohutuse seisukohalt kriitiliste lennuväljaseadmetega, lennuväljade käitamisega ning maapealse teeninduse ja perrooniteenuste osutamisega lennuväljadel antakse komisjonile õigus vastu võtta artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) konkreetsed tingimused lennuväljade käitamiseks kooskõlas artiklis 29 osutatud oluliste nõuetega;

(b) tingimused, mille kohaselt kooskõlas artikli 30 lõikega 2 kehtestatakse ja tehakse taotlejale teatavaks lennuvälja sertifitseerimise alused, mida kohaldatakse artikli 30 lõike 1 kohasel sertifitseerimisel;

(c) tingimused, mille kohaselt kehtestatakse ja tehakse taotlejale teatavaks ohutuse seisukohalt kriitiliste lennuväljaseadmete suhtes kohaldatavad üksikasjalikud spetsifikatsioonid, mida kohaldatakse artikli 31 lõike 1 kohasel sertifitseerimisel;

(d) lennuväljadele, sealhulgas lennuvälja konkreetsest konstruktsioonist tulenevatele käitamispiirangutele artikli 30 kohaste lennuväljasertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused;

(e) artiklis 31 osutatud, ohutuse seisukohalt kriitiliste lennuväljaseadmete sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks

tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes on vastavalt asjaoludele vajalik selline sertifikaat või võib esitada deklaratsiooni;

(f) artikli 32 lõikes 1 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused;

(g) artiklis 30, artikli 31 lõikes 1 ja artikli 32 lõikes 1 osutatud sertifikaatide omanike ning artikli 31 lõike 2 kohaseid deklaratsioone esitavate organisatsioonide õigused ja kohustused;

(h) tingimused ja menetlused, mis on seotud deklaratsioonidega, mille maapealse teeninduse organisatsioonid ja perrooniteenuseid osutavad organisatsioonid esitavad kooskõlas artikli 32 lõikega 2;

(i) artikli 32 lõike 2 kohase deklaratsiooni esitanud maapealse teeninduse organisatsioonide ja perrooniteenuseid osutavate organisatsioonide õigused ja kohustused;

(j) liikmesriigi õigusaktide alusel välja antud riiklike lennuväljasertifikaatide aktsepteerimise ja ümbervahetamise tingimused artiklis 30, sealhulgas meetmed, mille asjaomane liikmesriik on juba heaks kiitnud Chicago konventsiooni 14. lisa käsitlevate teatavaks tehtud erinevuste alusel;

(k) tingimused, mille korral ohutuse huvides tuleb lennuväljade käitamine või artikli 32 lõikes 2 osutatud organisatsioonide tegevus keelata, seda tuleb piirata või sellele tuleb seada tingimused;

(l) tingimused, mida amet peab täitma lennuvälja käitamise ja lennuväljaseadmete ohutuse tagamiseks kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel kooskõlas artikli 65 lõikega 6, ning tingimused, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad täitma lennuvälja käitamise ja lennuväljaseadmete ohutuse tagamiseks kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel.

2. Seoses lennuväljade, lennuväljaseadmete, lennuväljade käitamise, maapealse teeninduse ja perrooniteenustega antakse komisjonile õigus artikli 117 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada VII lisa ja vajaduse korral VIII lisa juhul, kui see on vajalik lennuväljadega seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengusuundumuste tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

V JAOTIS

Lennuliikluse korraldamine ja aeronavigatsiooniteenused (ATM/ANS-teenused)

Artikkel 35

Olulised nõuded

Lennuliikluse korraldamine ja aeronavigatsiooniteenuste (ATM/ANS) osutamine peavad vastama VIII lisas ja vajaduse korral VII lisas sätestatud olulistele nõuetele.

Artikkel 36

ATM/ANS-teenuste osutajad

1. ATM/ANS-teenuste osutajate suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

   Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 35 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

   Sertifikaadile märgitakse teenuseosutajate õigused ja teenuste kohaldamisala.

2. Erandina esimesest lõigust ja kooskõlas artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega võivad liikmesriigid otsustada, et lennuinfoteenuse osutajad võivad deklareerida, et nad on suutelised täitma asjaomaste teenuste osutamisega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 35 osutatud oluliste nõuetega ning et neil on selleks vastavad vahendid.

   Sel juhul teavitab asjaomane liikmesriik oma otsusest komisjoni, ametit ja teisi liikmesriike. Otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja amet lisab selle artikli 63 kohaselt loodud andmekogusse.

Artikkel 37

ATM/ANS-süsteemide ning nende koostisosade projekteerimise, tootmise või hooldamisega seotud organisatsioonid

1. Kui artikli 39 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse ATM/ANS-süsteemide ja nende koostisosade konstrueerimise, tootmise või hooldamisega seotud organisatsioonide suhtes sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

   Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 35 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

   Sertifikaadile märgitakse antud õigused.

2. Erandina lõikest 1 ja kooskõlas artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega võivad liikmesriigid otsustada, et organisatsioonidel, mis on seotud selliste ATM/ANS-süsteemide ja nende koostisosadekonstrueerimise, tootmise või hooldamisega, millest sõltuvad ohutus ja koostalitlusvõime, on lubatud deklareerida, et nad on suutelised täitma asjaomaste teenuste osutamisega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 35 osutatud oluliste nõuetega ning et neil on selleks vastavad vahendid.

Artikkel 38

ATM/ANS-süsteemid ja nende koostisosad

1. Kui artikli 39 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, peavad artiklis 36 osutatud ATM/ANS-teenuste osutajad deklareerima, et sellised ATM/ANS-süsteemid ja nende koostisosad, millest sõltuvad ohutus ja koostalitlusvõime ning mille asjaomased teenuseosutajad peavad töökorda seadma, on kooskõlas artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud spetsifikatsioonidega, mis on ette nähtud artiklis 35 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

2. Kui artikli 39 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse selliste ATM/ANS-süsteemide ning nende koostisosade suhtes, millest

sõltuvad lennuohutus ja koostalitlusvõime, sertifitseerimismenetlust ja nende kohta antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et asjaomased süsteemid ja nende koostisosad on kooskõlas artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud spetsifikatsioonidega, mis on ette nähtud artiklis 35 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Erandina esimesest lõigust ja kooskõlas artikli 39 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega võivad liikmesriigid otsustada, et organisatsioonid, mis on seotud selliste ATM/ANS-süsteemide ja nende koostisosade konstrueerimise, tootmise või hooldamisega, millest sõltuvad ohutus ja koostalitlusvõime, võivad deklareerida, et nad on suutelised täitma asjaomaste teenuste osutamisega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 35 osutatud oluliste nõuetega ning et neil on selleks vastavad vahendid.

Artikkel 39

Delegeeritud volitused

1. Seoses ATM/ANS-teenuste osutamisega antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) konkreetsed tingimused ATM/ANS-teenuste osutamiseks kooskõlas artiklis 35 osutatud oluliste nõuetega;

(b) tingimused, mille kohaselt kehtestatakse ja tehakse taotlejale teatavaks ATM/ANS-süsteemide ning nende koostisosade suhtes kohaldatavad üksikasjalikud spetsifikatsioonid, mida kohaldatakse artikli 38 lõike 2 kohasel sertifitseerimisel;

(c) artiklis 36 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes on lubatud esitada deklaratsioon (vastavalt vajadusele);

(d) artikli 37 lõikes 1 ja artikli 38 lõikes 2 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes on vastavalt asjaoludele vajalik selline sertifikaat või võib esitada deklaratsiooni;

(e) artiklis 36 ning vajaduse korral artiklites 37 ja 38 osutatud sertifikaatide omanike õigused ja kohustused;

(f) artikli 36 lõike 2, artikli 37 lõike 2 ja artikli 38 lõike 2 kohaseid deklaratsioone välja andvate organisatsioonide õigused ja kohustused;

(g) artikli 38 lõikes 1 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke saavutamise ning asjaomase toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes nõutakse deklaratsiooni;

(h) tingimused, mille korral ATM/ANS-teenuste osutamine tuleb ohutuse huvides keelata, seda tuleb piirata või sellele tuleb seada tingimused.

(i) tingimused, mida amet peab täitma ATM/ANS-teenuste ohutu osutamise tagamiseks kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel kooskõlas artikli 65 lõikega 6, ning tingimused, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad täitma ATM/ANS-teenuste ohutu osutamise tagamiseks kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel;

(j) õhuruumi kasutamise eeskirjad ning õhuruumi kasutamiseks vajalikud ATM/ANS-süsteemid ja nende koostisosad.

2. Seoses ATM/ANS-teenuste osutamisega antakse komisjonile õigus artikli 117 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada VIII lisa ja vajaduse korral VII lisa juhul, kui see on vajalik ATM/ANS-teenustega seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengute tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

3. Lõikes 1 osutatud eeskirjad peavad vastavalt vajadusele:

(a) olema kooskõlas lennuliikluse korraldamise üldkavaga;

(b) olema välja töötatud määruse (EL) nr XXX/XXXX asjakohaste sätete alusel ja sisaldama üleminekumehhanisme, millega tagatakse kõnealuse määruse kohaselt välja antud sertifikaatide kehtivus.

VI JAOTIS

Lennujuhid

Artikkel 40

Olulised nõuded

Lennujuhid ning lennujuhtide koolituse, testimise, kontrollimise ja tervisekontrolli ning lennutreeningseadmetega seotud isikud ja organisatsioonid peavad vastama VIII lisas sätestatud asjakohastele olulistele nõuetele.

Artikkel 41

Lennujuhid

1. Lennujuhtide suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja lennujuhiluba ja tervisetõend, mis on kooskõlas osutatava teenusega.

2. Lõikes 1 osutatud lennujuhiluba antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et vastab artikli 44 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirjadele, mis on ette nähtud artiklis 40 osutatud teoreetilisi teadmisi, praktilisi oskusi, keeleoskust ja kogemusi käsitlevate oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

3. Lõikes 1 osutatud tervisetõend antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui lennujuht on tõendanud, et vastab artikli 44 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirjadele, mis on ette nähtud artiklis 40 osutatud terviseseisundit käsitlevate oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

4. Lennujuhi loale ja tervisetõendile on märgitud lennujuhile antud õigused ning loa ja tervisetõendi kohaldamisala.

Artikkel 42

Lennujuhtide koolitusorganisatsioonid, lennundusarstid ja lennundusmeditsiini keskused

Lennujuhtide koolitusorganisatsioonide, lennundusarstide ja lennundusmeditsiini keskuste suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 44 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 40 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Sertifikaadile märgitakse lennujuhile antud õigused.

Artikkel 43

Instruktorid ja eksamineerijad

Lennujuhtide praktilise koolituse või praktiliste oskuste hindamise eest vastutavate isikute suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja sertifikaat.

Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 44 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 40 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

Sertifikaadile märgitakse antud õigused.

Artikkel 44

Delegeeritud volitused

1. Seoses lennujuhtidega ning lennujuhtide koolitamise, testimise, kontrollimise ning tervisekontrolliga seotud isikute ja organisatsioonidega antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike normide kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) artiklis 41 osutatud lennujuhilubadega seotud eri pädevusmärked ja märked;

(b) artiklis 41 osutatud lennujuhilubade ja tervisetõendite ning nendega seotud lubade, pädevusmärgete ja märgete ning artiklites 42 ja 43 osutatud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused;

(c) artiklites 41, 42 ja 43 osutatud lennujuhilubade, lubadele kantavate pädevusmärgete ja märgete ning tervisetõendite ja sertifikaatide omanike õigused ja kohustused;

(d) liikmesriikide õigusaktide kohaselt välja antud riiklike lennujuhilubade ja tervisetõendite aktsepteerimise ning nende artiklis 41 osutatud lennujuhilubadeks ja tervisetõenditeks ümbervahetamise tingimused;

(e) tingimused, mille kohaselt aktsepteeritakse kolmanda riigi õigusaktide kohaselt välja antud lennujuhilube artikli 57 kohaldamisel;

(f) tingimused, mille korral tuleb ohutuse huvides töökohakoolitus keelata, seda tuleb piirata või sellele tuleb seada tingimused;

(g) tingimused, mida amet peab täitma töökohakoolituse ohutuse tagamiseks kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel kooskõlas artikli 65 lõikega 6, ning

tingimused, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad täitma töökohakoolituse ohutuse tagamiseks kohustusliku teabe väljaandmisel ja levitamisel.

2. Komisjonile antakse lennujuhtidega ning lennujuhtide koolitamise, testimise, kontrollimise ja tervisekontrolli ning lennutreeningseadmetega seotud isikute ja organisatsioonide puhul õigus artikli 117 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada VIII lisa juhul, kui see on vajalik koolitusorganisatsioonide ja lennujuhtidega seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengusuundumuste tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

VII JAOTIS

Mehitamata õhusõidukid

Artikkel 45

Mehitamata õhusõidukile esitatavad olulised nõuded

Mehitamata õhusõidukite ning nende mootorite, propellerite, osade, eraldiseisvate seadmete ja mehitamata õhusõidukite kaugjuhtimiseks ette nähtud seadmete konstrueerimine, tootmine, hooldamine ja käitamine peavad vastama IX lisas sätestatud olulistele nõuetele.

Artikkel 46

Mehitamata õhusõidukite vastavus nõuetele

1. Kui artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides on piisava ohutustaseme saavutamiseks artikli 4 lõikes 2 sätestatud põhimõtteid arvesse võttes nii ette nähtud, kohaldatakse mehitamata õhusõidukite konstrueerimise, tootmise, hooldamise ja käitamise suhtes sertifitseerimismenetlust. Sertifikaat antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et järgib artikli 47 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides kehtestatud eeskirju, mis on ette nähtud artiklis 45 osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sertifikaadis on kindlaks määratud ohutuspiirangud, käitamistingimused ja õigused.

2. Kui artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides on piisava ohutustaseme saavutamiseks artikli 4 lõikes 2 sätestatud põhimõtteid arvesse võttes nii ette nähtud, esitatakse mehitamata õhusõidukite konstrueerimise, tootmise, hooldamise ja käitamise kohta deklaratsioon. Deklaratsioon esitatakse juhul, kui on täidetud artiklis 45 osutatud olulised nõuded ja artikli 47 kohaselt kehtestatud asjakohased üksikasjalikud eeskirjad, mis on ette nähtud eespool osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks.

3. Kui artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides on nii ette nähtud ning eeldusel, et nõuetekohane ohutustase on võimalik saavutada käesoleva määruse IV ja V peatükki kohaldamata, ei kohaldata kõnealuseid peatükke artiklis 45 osutatud oluliste nõuete ja artikli 47 kohaselt kehtestatud üksikasjalike eeskirjade suhtes, mis on ette nähtud eespool osutatud oluliste nõuete täitmise tagamiseks. Sel juhul kujutavad eespool nimetatud nõuded ja eeskirjad liidu ühtlustamisõigusakte Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 765/2008 (millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93) ning Euroopa Parlamendi ja

nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuse 768/2008/EÜ (toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ) tähenduses.

Artikkel 47

Delegeeritud volitused

1. Seoses mehitamata õhusõidukitega ning nende mootorite, propellerite, osade, eraldiseisvate seadmete ja mehitamata õhusõidukite kaugjuhtimiseks ette nähtud seadmete konstrueerimise, tootmise, hooldamise ja käitamisega antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

   (a) artikli 46 lõigetes 1 ja 2 osutatud mehitamata õhusõidukite konstrueerimise, tootmise, hooldamise ja käitamisega seotud sertifikaatide väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused ja protseduurid, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes tuleb vastavalt asjaoludele esitada sertifikaat või võib esitada deklaratsiooni;

   (b) tingimused ja protseduurid, millele vastavalt mehitamata õhusõiduki käitaja tugineb I, II, III ja VIII jaotise kohaselt välja antud sertifikaatidele või deklaratsioonidele;

   (c) tingimused, mille puhul mehitamata õhusõidukite ning nende mootorite, propellerite, osade, eraldiseisvate seadmete ja mehitamata õhusõidukite kaugjuhtimiseks ette nähtud seadmete konstrueerimise, tootmise ja hooldamise nõuete suhtes ei kohaldata artikli 46 lõike 3 eesmärkide täitmiseks käesoleva määruse IV ja V peatükki;

   (d) sertifikaatide omanike ja deklaratsiooni esitanud käitajate õigused ja kohustused;

   (e) mehitamata õhusõidukite märgistamine ja identifitseerimine;

   (f) tingimused, mille korral mehitamata õhusõidukite käitamine tuleb ohutuse huvides keelata, seda tuleb piirata või sellele tuleb seada tingimused.

2. Seoses mehitamata õhusõidukite ning nende mootorite, propellerite, osade, eraldiseisvate seadmete ja õhusõiduki kaugjuhtimiseks ette nähtud seadmete konstrueerimise, tootmise, hooldamise ja käitamisega antakse komisjonile õigus artikli 117 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muuta või täiendada IX lisa ja vajaduse korral III lisa juhul, kui see on vajalik lennutegevusega seotud tehniliste, käitamisalaste või teaduslike arengute tõttu või ohutustehnilistel põhjustel, ja niivõrd, kuivõrd see on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

VIII JAGU

Kolmanda riigi ettevõtja õhusõiduk, mida kasutatakse lendudeks liitu, liidu piires või liidust väljapoole

Artikkel 48

Kohaldatavad eeskirjad

Artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud õhusõiduk, selle meeskond ja käitamine peavad vastama kohaldatavatele ICAO standarditele. Selliste standardite puudumise korral peavad kõnealused õhusõidukid, nende meeskonnad ja käitamine vastama II, IV ja V lisas ning vajaduse korral VIII lisas sätestatud nõuetele, tingimusel, et need nõuded ei ole vastuolus kolmandate riikide õigustega, mis tulenevad rahvusvahelistest konventsioonidest.

Artikkel 49

Nõuetele vastavus

1. Artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud õhusõidukitega teostatavate ärilise lennutranspordi lendude suhtes kohaldatakse sertifitseerimismenetlust ja selle kohta antakse välja luba.

   Kõnealune luba antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et on suuteline täitma asjaomase õhusõiduki käitamisega seotud kohutusi kooskõlas artiklis 48 osutatud oluliste nõuetega ning et tal on selleks vastavad vahendid.

   Loale märgitakse käitajale antud õigused ning lennutegevuse maht.

2. Kui artikli 50 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kohaldatakse artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud õhusõidukite suhtes, millega sooritatakse muid kui ärilise lennutranspordi lende, sertifitseerimismenetlust ja neile antakse välja luba.

   Kõnealune luba antakse välja pärast taotluse esitamist juhul, kui taotleja on tõendanud, et on suuteline täitma asjaomase õhusõiduki käitamisega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 48 osutatud oluliste nõuetega ning et tal on selleks vastavad vahendid.

   Loale märgitakse käitajale antud õigused ning lennutegevuse maht.

   Erandina esimesest lõigust ja juhul, kui artikli 50 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, võivad artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud õhusõidukeid muudeks kui ärilise lennutranspordi lendudeks kasutavad käitajad deklareerida, et nad on suutelised täitma käitamisega seotud kohustusi kooskõlas artiklis 48 osutatud oluliste nõuetega ning et neil on selleks vastavad vahendid.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud load ja deklaratsioonid on vajalikud ainult selliste õhusõidukite käitamiseks, millega lennatakse aluslepingute kohaldamisalasse kuuluvale territooriumile, sellisel territooriumil või sellest väljapoole, v.a kõnealusest territooriumist ülelendavate õhusõidukite käitamine.

Artikkel 50

Delegeeritud volitused

1. Seoses artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud õhusõidukite, nende meeskondade ja käitamisega antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) loa andmine õhusõidukile, millel ei ole standardset ICAO lennukõlblikkussertifikaati, või pilootidele, kellel ei ole standardset ICAO piloodiluba, lendudeks territooriumile, mille suhtes kohaldatakse aluslepingut, sellisel territooriumil või selliselt territooriumilt väljapoole;

(b) eritingimused õhusõiduki käitamiseks kooskõlas artikli 48 sätetega;

(c) alternatiivtingimused, mida rakendatakse juhul, kui lõikes 48 osutatud standardite ja nõuete järgimine ei ole võimalik või nõuab käitajalt ebaproportsionaalseid jõupingutusi, ning millega tagatakse asjakohaste standardite ja nõuete eesmärkide saavutamine;

(d) artiklis 49 osutatud lubade väljaandmise, kehtivuse pikendamise, muutmise, peatamise või kehtetuks tunnistamise tingimused, sealhulgas tingimused, mida kohaldatakse juhul, kui artiklis 1 sätestatud eesmärke ning konkreetse toimingu iseloomu ja sellega seotud riski arvesse võttes on vastavalt asjaoludele vaja sellist luba või võib esitada deklaratsiooni. Nende tingimuste puhul võetakse arvesse käitaja registririigis või asukohariigis välja antud sertifikaate ning need ei piira määruse (EÜ) nr 2111/2005 ega selle rakendussätete kohaldamist;

(e) artikli 49 lõigetes 1 ja 2 osutatud lubade omanike ning vajaduse korral artikli 49 lõike 2 kohase deklaratsiooni esitanud organisatsioonide õigused ja kohustused;

(f) tingimused, mille korral artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud õhusõiduki käitamine tuleb ohutuse huvides keelata, seda tuleb piirata või sellele tuleb seada tingimused.

2. Lõikes 1 osutatud eeskirjade vastuvõtmisel tagab komisjon eelkõige järgmise:

(a) kasutatakse vastavalt vajadusele ICAO soovitatavaid heade tavade ja suuniste dokumente;

(b) ükski artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud õhusõidukile, selle meeskonnale ja käitajale esitatav nõue ei tohi olla rangem käesolevas määruses sätestatud nõuetest;

(c) menetlus, mille abil artikli 49 lõigetes 1 ja 2 osutatud lube välja antakse, on lihtne, proportsionaalne, tulemuslik ja kulutõhus ning võimaldab tõendada, et nõudeid järgitakse viisil, mis on vastavuses lennutegevuse keerukuse ning sellega kaasneva riskiga. Eelkõige tagab komisjon, et arvesse võetakse järgmist:

i) ICAO üldise ohutusjärelevalve auditikava tulemused;

ii) teave, mis on kogutud artikli 51 lõike 10 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohase õhusõidukite seisuplatsil kontrollimise programmi käigus;

iii) muu tunnustatud teave asjaomase käitajaga seotud ohutusaspektide kohta;

iv) kolmanda riigi õigusaktide kohaselt välja antud sertifikaadid;

(d) arvesse võetakse ATM/ANS-iga seotud aspekte.

IV PEATÜKK

ÜHINE SERTIFITSEERIMISE, JÄRELEVALVE JA NÕUETE TÄITMISE TAGAMISE SÜSTEEM

Artikkel 51

Sertifitseerimine, järelevalve ja nõuete täitmise tagamine

1. Liikmesriigid, komisjon ja amet teevad ühtse Euroopa lennundusohutussüsteemi raames koostööd, et tagada käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide täitmine.

2. Selleks et tagada käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätete täitmine, teevad amet ja liikmesriikide pädevad asutused kooskõlas käesoleva määrusega järgmist:

(a) võtavad vastu ja hindavad neile esitatud taotlusi, annavad välja sertifikaate ja vajaduse korral taastavad nende kehtivuse ning võtavad vastu neile esitatud deklaratsioonid kooskõlas III peatüki sätetega;

(b) teostavad kooskõlas III peatüki sätetega järelevalvet sertifikaadi omanike, deklaratsiooni esitanud juriidiliste ja füüsiliste isikute ning toodete, osade, seadmete ATM/ANS-süsteemide, ATM/ANS-koostisosade, lennutreeningseadmete ja lennuväljade üle;

(c) teostavad uurimisi, inspekteerimisi, auditeid ning muid järelevalvetoiminguid, et teha kindlaks käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktides sätestatud nõuete võimalik rikkumine punktis b osutatud isikute poolt;

(d) võtavad kindlakstehtud rikkumiste lõpetamiseks kõik vajalikud täitemeetmed, sealhulgas kõnealuste isikute väljaantud sertifikaatide muutmine, peatamine või tühistamine, õhusõidukile lennukeelu kehtestamine ja karistuste määramine.

3. Lõikes 2 osutatud sertifitseerimis-, järelevalve- ja täitmise tagamise ülesannetega seotud kohustused loetakse lõppenuks vastavalt allpool esitatud sätetele.

Amet kannab vastutust juhul, kui eespool nimetatud ülesanded on talle määratud vastavalt artiklitele 53, 54, 55, 66, 67, 68, 69 ja 70.

Lennuvälja asukohaliikmesriigi pädev asutus vastutab eespool osutatud ülesannete täitmise eest seoses artikli 30 lõikes 1 osutatud lennuväljasertifikaadiga ja lennuvälja käitamise eest vastutavale organisatsioonile välja antud sertifikaadiga, millele on osutatud artikli 32 lõikes 1. Lennuvälja käitamise eest vastutava organisatsiooni sertifikaat võib olla kombineeritud lennuväljasertifikaadiga või eraldi välja antud.

Kõigil muudel juhtudel vastutab eespool osutatud ülesannete täitmise eest selle liikmesriigi pädev asutus, kus asub sertifikaati või deklaratsiooni taotlenud füüsilise isiku elukoht, või juriidiliste isikute puhul selle liikmesriigi pädev asutus, kus asub sertifikaati või deklaratsiooni taotlenud juriidilise isiku peamine tegevuskoht, välja arvatud juhul, kui lõike 10 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides on sätestatud teisiti.

Kui lõike 14 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides on nii sätestatud, kohaldatakse järgmist:

(a) lennundusarstid, lennundusmeditsiinikeskused ja üldarstid vastutavad artikli 20 lõikes 3 osutatud piloodi tervisetõendite ja artikli 41 lõikes 1 osutatud lennujuhi tervisetõendite väljaandmise eest;

(b) pilootide ja salongipersonali koolitusorganisatsioonid, kellele on välja antud artikli 22 kohane sertifikaat, ning käitajad, kellele on välja antud artikli 27 kohane sertifikaat, vastutavad artiklis 21 osutatud salongipersonali tunnistuste väljaandmise eest.

4. Ameti ja liikmesriigi pädevate asutuste teostatav järelevalve on pidev ja tugineb tsiviillennunduse riskide põhjal kehtestatud prioriteetidele.

5. Amet haldab ja käitab vahendeid ja protseduure, mis on vajalikud selleks, et koguda, vahetada ja analüüsida ohutusteavet, mis on kogutud õhusõidukite seisuplatsil kontrollimise programmi käigus, mis on kehtestatud lõike 10 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega .

6. Sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise hõlbustamiseks vahetavad komisjon, amet ja riiklikud pädevad asutused muu hulgas teavet ka võimalike või kindlakstehtud rikkumiste kohta.

7. Amet edendab käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktides sätestatud nõuete ühtset mõistmist ja kohaldamist, töötades muu hulgas pärast liikmesriikide pädevate asutustega konsulteerimist välja artikli 65 lõikes 3 osutatud juhendmaterjali.

8. Kõik käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad füüsilised või juriidilised isikud võivad juhtida ameti tähelepanu väidetavatele erinevustele, mis võivad ilmneda eeskirjade kohaldamisel liikmesriikide vahel. Kui sellised erinevused takistavad eespool osutatud isikute käitamistegevust või põhjustavad muul viisil olulisi probleeme, teevad amet ja asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused koostööd, et kõnealused erinevused viivitamata kõrvaldada. Kui kõnealuseid erinevusi ei ole võimalik kõrvaldada, teatab amet probleemist komisjonile.

9. Amet ja liikmesriikide pädevad asutused võtavad vajalikke meetmeid, et suurendada teadlikkust tsiviillennundusohutuse valdkonnas ning levitada lennuõnnetuste ja intsidentide vältimisega seotud ohutusteavet.

10. Seoses ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste ülesannetega sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisel vastavalt käesolevale määrusele antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) ülesannete täitmiseks vajaliku teabe kogumine, vahetamine ja levitamine ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel ;

(b) tingimused, mida kohaldatakse sertifitseerimise, uurimiste, inspekteerimiste, auditite ja muude järelevalvetoimingute suhtes, mis on vajalikud selleks, et tagada tõhus järelevalve käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate juriidiliste ja füüsiliste isikute, osade, seadmete, ATM/ANS-süsteemide, ATM/ANS-koostisosade, lennutreeningseadmete ja lennuväljade üle;

(c) tingimused, mida kohaldatakse inspektorite ja nende koolitamisega seotud organisatsioonide kvalifikatsiooni suhtes;

(d) tingimused, mida kohaldatakse õhusõidukite seisuplatsil kontrollimise ja õhusõidukile lennukeelu kehtestamise suhtes, kui asjaomane õhusõiduk, selle käitaja või lennumeeskond ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktide nõuetele;

(e) tingimused, mida kohaldatakse selliste haldus- ja juhtimissüsteemide suhtes, mida amet ja liikmesriikide pädevad asutused kasutavad sertifitseerimisel, järelevalves ja nõuete täitmise tagamisel;

(f) lõike 3 puhul tingimused, mille alusel jagatakse ülesanded liikmesriikide pädevatele asutustele, et tagada sertifitseerimis-, järelevalve- ja nõuete täitmise tagamise ülesannete tulemuslik täitmine;

(g) lõike 3 puhul tingimused, mille alusel jagatakse ülesanded lennundusarstidele ja lennundusmeditsiinikeskustele piloodi tervisetõendite ja lennujuhtide tervisetõendite väljaandmiseks, samuti tingimused, mille alusel kõnealused ülesanded antakse üldarstidele, et tagada pilootidele ja lennujuhtidele tervisetõendite väljaandmisega seotud ülesannete tulemuslik täitmine;

(h) lõike 3 puhul tingimused, mille alusel jagatakse ülesanded piloodi- ja salongipersonali koolitusorganisatsioonidele salongipersonali tunnistuste väljaandmiseks, et tagada salongipersonali sertifitseerimisega seotud ülesannete tulemuslik täitmine.

Artikkel 52

Euroopa lennundusinspektorid

1. Amet kehtestab koostöös liikmesriikide pädevate asutustega mehhanismi, et koondada ja jagada omavahel inspektoreid ning muid käesoleva määruse kohaste sertifitseerimis- ja järelevalveülesannete täitmiseks vajalikke oskusi omavaid töötajaid. Selleks määrab amet kindlaks kvalifikatsiooni- ja kogemusnõuded, mille alusel asjaomased asutused nimetavad olemasolust lähtuvalt kandidaadid, kes täidavad koondamis- ja jagamismehhanismis Euroopa lennundusinspektorite rolli, ning edastab need liikmesriikide pädevatele asutustele.

2. Amet ja kõik liikmesriikide pädevad asutused võivad taotleda järelevalve- ja sertifitseerimisülesannete täitmiseks Euroopa lennundusinspektorite abi. Amet koordineerib kõnealuseid taotlusi ja töötab liikmesriikide pädevate asutustega konsulteerides selleks välja nõuetekohased menetlused.

3. Euroopa lennundusinspektorid täidavad järelevalve ja sertifitseerimisülesandeid ameti või nende abi taotlenud liikmesriigi pädeva asutuse kontrolli ja juhendite kohaselt ning nende vastutusel.

4. Liikmesriigi pädeva asutuse määratud Euroopa lennundusinspektori osutatud abiga seotud kulud kaetakse lõivudest. Selleks esitab amet kulutuse teinud liikmesriigi pädeva asutuse nimel arve juriidilisele või füüsilisele isikule, kelle suhtes asjaomane inspektor sertifitseerimis- ja järelevalvetoiminguid teostas. Amet kannab sellelt isikult saadud summa üle asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.

5. Seoses lõikes 1 osutatud koondamis- ja jagamismehhanismiga antakse komisjonile õigus võtta vastu artikli 117 kohaseid delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks järgmiste aspektide kohta:

(a) ameti ning mehhanismi kaudu abi taotlenud, saanud või andnud liikmesriikide pädevate asutuste õigused ja kohustused;

(b) load ja eeskirjad, mida kohaldatakse Euroopa lennundusinspektorite suhtes siis, kui nad annavad eespool osutatud abi;

(c) lõikes 4 osutatud lõivude kindlaksmääramine ja kogumine.

Artikkel 53

Vastutuse ülekandmine

1. Liikmesriik võib ametile üle kanda vastutuse kas käesoleva määruse kohaselt asjaomase liikmesriigi vastutusalasse kuuluva ühe organisatsiooni, käitaja, töötaja, õhusõiduki, lennutreeningseadme ja lennuvälja sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest või kõikide käesoleva määruse kohaselt asjaomase liikmesriigi vastutusalasse kuuluvate organisatsioonide, käitajate, töötajate, õhusõidukite, lennutreeningseadmete või lennuväljade sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest.

   Sellise ülekandmise korral saab ametist pädev asutus ülekantud vastutuse piires ja asjaomane liikmesriik vabaneb ülekantud vastutusest. Amet järgib kõnealuse vastutuse rakendamisel IV ja V peatüki sätteid.

2. Liikmesriik võib vastastikuse kokkuleppe korral teisele liikmesriigile üle kanda vastutuse kas käesoleva määruse kohaselt tema vastutusalasse kuuluva ühe organisatsiooni, käitaja, töötaja, õhusõiduki, lennutreeningseadme ja lennuvälja sertifitseerimise, järelevalve või ülesannete täitmise tagamise eest või kõikide käesoleva määruse kohaselt tema vastutusalasse kuuluvate organisatsioonide, käitajate, töötajate, õhusõidukite, lennutreeningseadmete ja lennuväljade sertifitseerimise, järelevalve või ülesannete täitmise tagamise eest.

   Sellise ülekandmise korral saab selle liikmesriigi pädevast asutusest, kellele vastutus üle kantakse, pädev asutus ülekantud vastutuse piires ja vastutuse üle kandnud liikmesriik vabaneb ülekantud vastutusest.

   Kõnealuse vastutuse rakendamisel järgitakse II ja IV peatüki ning artiklite 120 ja 121 sätteid, samuti selle liikmesriigi õigusaktide kohaldatavaid sätteid, kellele vastutus üle kantakse.

3. Vastavalt asjaoludele kas amet või liikmesriik nõustub lõigetes 1 ja 2 osutatud vastutuse ülekandmisega vaid juhul, kui ta on veendunud, et suudab ülekantud vastutust tulemuslikult rakendada kooskõlas käesoleva määrusega ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega.

4. Kui liikmesriik otsustab teatava vastutusala lõike 1 või 2 kohaselt üle kanda, koostab ta kas koos ametiga või teise liikmesriigiga üleminekukava, millega tagatakse kõnealuse vastutusala õigeaegne ülekandmine. Enne üleminekukava heakskiitmist konsulteeritakse ülekandmisega seotud juriidiliste ja füüsiliste isikute ja lõikes 2 osutatud ülekandmise puhul ametiga.

   Amet ja asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid (vastavalt asjaoludele) tagavad, et vastutus kantakse üle kooskõlas üleminekukavaga.

5. Amet teeb artikli 63 kohaselt loodud andmekogu kaudu teatavaks selliste liikmesriikide loetelu, kes on teatavad vastutusalad kooskõlas käesoleva artikliga üle kandnud. See loetelu sisaldab üksikasjalikku teavet ülekantud vastutusalade kohta ja võimaldab pärast ülekandmist selgelt kindlaks määrata vastutusalad ning asjaomased organisatsioonid, käitajad, töötajad, õhusõidukid, lennutreeningseadmed või lennuväljad (vastavalt asjaoludele).

   Amet võtab ülekantud vastutust arvesse inspekteerimiste ja muude artikli 73 kohaste järelevalvetoimingute tegemisel.

6. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira liikmesriikide õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Chicago konventsioonist. Kui liikmesriik kannab käesoleva artikli kohaselt üle vastutusala, mis on talle omistatud Chicago konventsiooniga, teatab ta ICAO-le,

et amet või teine liikmesriik tegutseb tema volitatud esindajana Chicago konventsiooni kohaste kohustuste täitmisel.

Artikkel 54

Mitmes riigis tegutsevad organisatsioonid

1. Organisatsioon võib erandina artikli 51 lõikest 3 taotleda ametilt tegutsemist asjaomase organisatsiooni sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest vastutava pädeva asutusena, kui kõnealusel organisatsioonil on III peatüki sätete kohane sertifikaat või tal on õigus sellise sertifikaadi taotlemiseks ühe liikmesriigi pädevalt asutuselt, kuid enamik kõnealuse sertifikaadiga hõlmatud rajatistest ja töötajatest asuvad ühes või mitmes muus liikmesriigis, või kõnealusel organisatsioonil on kavas enamik asjaomastest rajatistest ja töötajatest ühte või mitmesse muusse liikmesriiki üle viia.

   Sellise taotluse võivad esitada ka kaks või enam organisatsiooni, kelle peamine tegevuskoht asub mõnes muus liikmesriigis ja kellel kõikidel on III peatüki sätete kohane sertifikaat üht ja sama liiki lennutegevuse teostamiseks või õigus sellist sertifikaati taotleda.

   Kui esimeses ja teises lõigus osutatud organisatsioonid esitavad sellise taotluse, teatavad nad taotluse esitamisest selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus asub nende peamine tegevuskoht.

2. Kui amet leiab, et suudab tulemuslikult täita taotluses märgitud sertifitseerimis-, järelevalve- ja nõuete täitmise tagamisega seotud kohustusi kooskõlas käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega, koostab ta koos asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikidega (vastavalt asjaoludele) üleminekukava, millega tagatakse kõnealuse vastutuse õigeaegne ülekandmine. Enne üleminekukava heakskiitmist konsulteeritakse ülekandmistaotluse esitanud organisatsioonidega.

   Amet ja asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid (vastavalt asjaoludele) tagavad, et vastutuse ülekandmine toimub kooskõlas üleminekukavaga.

3. Vastutuse ülekandmise korral kooskõlas lõigetega 1 ja 2 saab ametist pädev asutus ülekantud vastutuse piires ja asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid vabanevad ülekantud vastutusest. Kõnealuse vastutuse rakendamise korral ameti poolt kohaldatakse IV ja V peatüki sätteid.

4. Vastutuse ülekandmise suhtes kooskõlas käesoleva artikliga kohaldatakse vastavalt artikli 53 lõike 5 ja artikli 53 lõike 6 sätteid.

Artikkel 55

Eriolukorras kasutatav järelevalvemehhanism

1. Amet soovitab liikmesriigil kanda vastutus üle kooskõlas artikliga 53, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

   (a) ameti poolt artikli 73 kohaselt korraldatud inspekteerimiste ja muude järelevalvetoimingute tulemused osutavad liikmesriigi tõsisele ja püsivale suutmatusele tulemuslikult täita teatavaid või kõiki käesolevast määrusest tulenevaid sertifitseerimis-, järelevalve- ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesandeid;

(b) komisjon on nõudnud asjaomaselt liikmesriigilt, et ta kõrvaldaks punkti a kohaselt kindlakstehtud puudujäägid;

(c) asjaomane liikmesriik ei ole puudujääke rahuldavalt kõrvaldanud ja tekkinud olukord kahjustab tsiviillennundusohutust.

2. Kui asjaomane liikmesriik ei ole järginud ameti soovitust ega ole kõrvaldanud puudujääke kolme kuu jooksul pärast kõnealuse soovituse väljaandmist, võib komisjon juhul, kui ta leiab, et lõikes 1 loetletud tingimused on täidetud, otsustada, et vastutus asjaomaste sertifitseerimis-, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesannete eest kantakse ajutiselt üle ametile. Kõnealune otsus tehakse rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel lennundusohutusega seotud juhtudel võtab komisjon kooskõlas artikli 116 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. Alates lõikes 2 osutatud rakendusotsuse jõustumise kuupäevast hindab amet korrapäraselt, kas lõike 1 punktis c osutatud tingimus on endiselt täidetud. Kui amet leiab, et kõnealune tingimus ei ole enam täidetud, annab ta komisjonile välja soovituse lõpetada vastutuse ajutine ülekandmine.

4. Kui komisjon leiab soovitust arvesse võttes, et lõike 1 punktis c osutatud tingimus ei ole enam täidetud, võtab komisjon vastu otsuse lõpetada vastutuse ajutine ülekandmine ametile.

Kõnealune otsus tehakse rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel lennundusohutusega seotud juhtudel võtab komisjon kooskõlas artikli 116 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

5. Vastutuse ülekandmise korral vastavalt lõikele 2 saab ametist pädev asutus ülekantud vastutuse piires ja asjaomane liikmesriik vabaneb ülekantud vastutusest. Kõnealuse vastutuse rakendamisel ameti poolt kohaldatakse IV ja V peatüki sätteid.

6. Vastutuse ülekandmise suhtes kooskõlas käesoleva artikliga kohaldatakse vastavalt artikli 53 lõike 5 ja artikli 53 lõike 6 sätteid. Amet lisab lõigetes 2 ja 4 osutatud komisjoni rakendusotsused artikli 63 kohaselt loodud andmekogusse.

Artikkel 56

Sertifikaatide ja deklaratsioonide kehtivus

1. Käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaselt välja antud sertifikaadid ja deklaratsioonid kehtivad kõikides liikmesriikides ilma täiendavate tingimuste või hindamiseta.

2. Kui komisjon leiab, et juriidiline või füüsiline isik, kellele on välja antud sertifikaat või kes on esitanud deklaratsiooni, ei vasta enam käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele, nõuab komisjon ameti soovituse alusel asjaomase isiku üle järelevalve teostamise eest vastutavalt liikmesriigilt, et see võtaks asjakohaseid parandus- ja kaitsemeetmeid, mis muu hulgas hõlmavad asjaomase sertifikaadiga antud õiguste piiramist või selle kehtivuse peatamist.

Kõnealune otsus tehakse rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel

lennundusohutusega seotud juhtudel võtab komisjon kooskõlas artikli 116 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Alates kõnealuse rakendusotsuse jõustumise kuupäevast kaotab sertifikaat või deklaratsioon erandina lõikest 1 kehtivuse kõikides liikmesriikides.

3. Kui komisjon leiab, et lõikes 2 osutatud liikmesriik on võtnud asjakohased parandus- ja kaitsemeetmed, võtab ta ameti soovituse alusel vastu otsuse, mille kohaselt sertifikaat või deklaratsioon kehtib kooskõlas lõikega 1 taas kõikides liikmesriikides. Kõnealune otsus tehakse rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel lennundusohutusega seotud juhtudel võtab komisjon kooskõlas artikli 116 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

4. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira määruse (EL) nr 2111/2005 kohaldamist.

Artikkel 57

Kolmandate riikide sertifikaatide aktsepteerimine

Amet ja liikmesriikide pädevad asutused võivad välja anda käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaseid sertifikaate kolmanda riigi õigusaktide kohaselt välja antud sertifikaatide alusel või aktsepteerida sertifikaate ja muid kolmanda riigi õigusaktide kohaselt välja antud asjakohaseid dokumente, millega tõendatakse tsiviillennunduseeskirjadele vastavust, kui selline võimalus on sätestatud järgmistes dokumentides:

(a) liidu ja kolmanda riigi vahel sõlmitud sertifikaatide tunnustamist käsitlevad rahvusvahelised lepingud või

(b) artikli 18 lõike 1 punktil, artikli 25 lõike 1 punkti f ja artikli 44 lõike 1 punkti e alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktid.

Artikkel 58

Kvalifitseeritud üksused

1. Amet ja liikmesriikide pädevad asutused võivad käesoleva määruse kohaste sertifitseerimis- ja järelevalveülesannete täitmise üle anda kvalifitseeritud üksustele, mis on akrediteeritud VI lisas sätestatud kriteeriumidele vastavate üksustena. Amet ja liikmesriikide pädevad asutused, kes kasutavad kvalifitseeritud üksusi, loovad süsteemi eespool osutatud akrediteerimiseks ja kvalifitseeritud üksuste nõuetelevastavuse hindamiseks nii akrediteerimise ajal kui ka jooksvalt pärast akrediteerimist.

   Kvalifitseeritud üksusi võivad akrediteerida kas amet või ühe liikmesriigi pädev astutus, kahe või mitme liikmesriigi pädevad asutused ühiselt või amet koos ühe või mitme liikmesriigi pädeva asutusega.

2. Amet ja liikmesriigi pädev asutus või liikmesriikide pädevad asutused (vastavalt asjaoludele) võivad tühistada või peatada kvalifitseeritud üksusele antud akrediteeringu, kui asjaomane üksus ei vasta enam VI lisas sätestatud kriteeriumidele.

3. Amet ja liikmesriigi pädev asutus või liikmesriikide pädevad asutused, kes on kvalifitseeritud üksuse akrediteerinud, võivad anda asjaomasele üksusele õiguse sertifikaatide väljaandmiseks, muutmiseks, peatamiseks ja tühistamiseks või

deklaratsioonide vastuvõtmiseks ameti või asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse nimel. See õigus lisatakse akrediteeringusse.

4. Amet ja liikmesriikide pädevad asutused tunnustavad ameti ja teiste liikmesriikide pädevate asutuste poolt lõike 1 kohaselt välja antud akrediteeringuid täiendavate tehniliste tingimuste või hindamiseta.

Siiski ei ole amet ega liikmesriikide pädevad asutused kohustatud kasutama teise liikmesriigi pädevale asutusele või ametile antud akrediteeringut täies ulatuses ega tunnustama kvalifitseeritud üksusele teise liikmesriigi pädeva asutuse poolt lõike 3 kohaselt antud õigusi.

5. Amet ja liikmesriikide pädevad asutused vahetavad teavet väljaantud, peatatud ja tühistatud akrediteeringute kohta. Amet avaldab kõnealuse teabe artiklis 63 osutatud andmekogus.

Artikkel 59

Kaitsemeetmed

1. Käesolev määrus ning selle alusel vastu võetud õigusaktid ja rakendusaktid ei takista liikmesriiki viivitamata reageerimast tsiviillennundusohutusega seotud probleemile, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

(a) probleem kujutab endast tõsist riski lennundusohutusele ja liikmesriik peab selle kõrvaldamiseks viivitamata meetmeid võtma;

(b) liikmesriigil ei ole võimalik kõnealuse probleemi kõrvaldamiseks käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaselt piisavaid meetmeid võtta;

(c) võetud meede on probleemi tõsidusega proportsionaalne.

Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik artikli 63 kohaselt loodud andmekogu kaudu viivitamata komisjoni, ametit ja teisi liikmesriike võetud meetmetest ja nende võtmise põhjustest.

2. Kui lõikes 1 osutatud meetmed kehtivad kauem kui kaheksa järjestikust kuud või kui liikmesriik on võtnud samad meetmed mitu korda ja nende kehtivusaeg kokku ületab kaheksat kuud, hindab amet lõikes 1 osutatud tingimuste täitmist ja annab kolme kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teate kättesaamist komisjonile soovituse kõnealuse hindamise tulemuste kohta. Amet lisab kõnealuse soovituse artikli 63 kohaselt loodud andmekogusse.

Sel juhul hindab komisjon kõnealust soovitust arvesse võttes, kas eespool nimetatud tingimused on täidetud või mitte. Kui komisjon leiab, et kõnealused tingimused ei ole täidetud, või kui ta ei ole ameti hinnangu tulemustega nõus, võtab komisjon kolme kuu jooksul pärast kõnealuse soovituse kättesaamise kuupäeva vastu asjakohase rakendusotsuse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ning lisataks artikli 63 kohaselt loodud andmekogusse.

Pärast kõnealust rakendusotsust käsitleva teate saamist lõpetab asjaomane liikmesriik viivitamata lõike 1 kohaselt võetud meetmete kohaldamise.

3. Pärast lõikes 1 osutatud teate kättesaamist hindab amet viivitamata ka seda, kas tal oleks võimalik liikmesriigi kindlakstehtud probleem artikli 65 lõike 4 esimeses lõigus osutatud otsuste vastuvõtmise abil kõrvaldada, nii et liikmesriigi võetud meetmeid ei oleks enam vaja kohaldada. Kui amet leiab, et kõnealune probleem on

võimalik sel viisil kõrvaldada, võtab ta selleks asjakohased meetmed. Kui amet leiab, et kõnealust probleemi ei ole sel viisil võimalik kõrvaldada, annab ta komisjonile välja soovituse käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktide muutmise kohta viisil, mis on tema arvates lõike 1 kohaldamist arvestades vajalik.

4. Kui see on vajalik lõike 1 kohaldamiseks, kaalub komisjon viivitamata ja ameti soovitust arvesse võttes artikli 18 lõike 1, artikli 25 lõike 1, artikli 28 lõike 1, artikli 34 lõike 1, artikli 39 lõike 1, artikli 44 lõike 1, artikli 47 lõike 1 ja artikli 50 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide muutmist.

Artikkel 60

Paindlikkussätted

1. Liikmesriigid võivad kõikidele füüsilistele või juriidilistele isikutele, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, teha erandeid asjaomase isiku suhtes III peatüki sätete alusel kohaldatavatest nõuetest, mis ei ole kõnealustes sätetes kehtestatud olulised nõuded, või kõnealuste sätete alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktidest, kui tegemist on kõnealuseid isikuid mõjutavate teatavate kiireloomuliste ettenägematute asjaolude või kiireloomuliste käitamisvajadustega ja kui on täidetud järgmised tingimused:

   (a) kõnealuste asjaolude või vajaduste suhtes ei ole võimalik vastavalt kohaldatavatele nõuetele piisavaid meetmeid võtta;

   (b) tagatud on piisavalt kõrge ohutus- ja keskkonnakaitsetase ning vastavus kohaldatavatele olulistele nõuetele, mille saavutamiseks võib vajaduse korral kohaldada leevendusmeetmeid;

   (c) liikmesriik on võtnud kõik võimalikud leevendusmeetmed erandi andmisest põhjustatud turumoonutuste vältimiseks ning

   (d) erandi ulatus ei ole suurem ja selle kestus ei ole pikem, kui on rangelt vajalik, ning erandit kohaldatakse mittediskrimineerivalt.

   Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik artikli 63 alusel loodud andmekogu kaudu viivitamata komisjoni, ametit ja teisi liikmesriike tehtud eranditest, nende tegemise põhjustest ja leevendusmeetmetest, kui neid on vaja kohaldada.

2. Kui lõikes 1 osutatud meetmed kehtivad kauem kui kaheksa järjestikust kuud või kui liikmesriik on teinud samu erandeid mitu korda ja nende kehtivusaeg kokku ületab kaheksat kuud, hindab amet lõikes 1 osutatud tingimuste täitmist ja annab kolme kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teate kättesaamist komisjonile soovituse kõnealuse hindamise tulemuste kohta. Amet lisab kõnealuse soovituse artikli 63 kohaselt loodud andmekogusse.

   Sel juhul hindab komisjon kõnealust soovitust arvesse võttes, kas eespool nimetatud tingimused on täidetud või mitte. Kui komisjon leiab, et kõnealused tingimused ei ole täidetud, või kui ta ei ole ameti hinnangu tulemustega nõus, võtab komisjon kolme kuu jooksul pärast kõnealuse soovituse kättesaamise kuupäeva vastu asjakohase rakendusotsuse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ning lisataks artikli 63 kohaselt loodud andmekogusse.

   Pärast kõnealust rakendusotsust käsitleva teate saamist tühistab asjaomane liikmesriik viivitamata lõike 1 kohaselt tehtud erandi.

3. Kui liikmesriik leiab, et vastavust lisades sätestatud kohaldatavatele olulistele nõuetele saab tõendada käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktides kehtestatutest erinevate vahenditega ning et kõnealustel vahenditel on tsiviillennundusohutuse või käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate isikute või asjaomaste ametite tulemuslikkuse seisukohalt märkimisväärseid eeliseid, võib asjaomane liikmesriik esitada komisjonile ja ametile artikli 63 kohaselt loodud andmekogu kaudu põhjendatud taotluse asjaomase delegeeritud või rakendusakti muutmiseks, mis võimaldaks kasutada eespool nimetatud muid vahendeid.

Sel juhul annab amet komisjonile viivitamata välja soovituse selle kohta, kas liikmesriigi taotlus vastab esimese lõigus sätestatud tingimustele või mitte.

Kui see on käesoleva lõike kohaldamiseks vajalik, kaalub komisjoni viivitamata ja eespool nimetatud soovitust arvesse võttes asjaomase delegeeritud või rakendusakti muutmist.

Artikkel 61

Teabe kogumine, vahetamine ja analüüsimine

1. Komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused vahetavad igasugust neile kättesaadavat teavet, mis on seotud käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaldamisega ning mis on teiste asjaomaste isikute jaoks asjakohane käesoleva määrusega ettenähtud ülesannete täitmiseks. Ka liikmesriikide pädevatele asutustele, kellele on usaldatud tsiviillennunduses toimunud õnnetuste ja intsidentide uurimine või vahejuhtumite analüüsimine, on nende ülesannete täitmiseks tagatud juurdepääs kõnealusele teabele. Seda teavet võib levitada lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktide kohaselt ka huvitatud isikutele.

2. Amet koordineerib käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi käsitleva teabe kogumist, vahetamist ja analüüsimist liidu tasandil. Selleks võib amet sõlmida käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate juriidiliste ja füüsiliste isikutega või nende ühendustega halduskokkuleppeid teabe kogumise, vahetamise ja analüüsimise kohta.

3. Amet analüüsib komisjoni nõudmisel käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid kiireloomulisi või olulisi küsimusi. Vajaduse korral teevad liikmesriikide pädevad asutused selliste analüüside teostamiseks ametiga koostööd.

4. Komisjon võtab vastu üksikasjalikud eeskirjad, milles käsitletakse lõikes 1 osutatud teabevahetuse korda komisjoni, ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel ning kõnealuse teabe levitamist huvitatud isikute hulgas. Kõnealused eeskirjad sisalduvad rakendusaktides, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Esimeses lõigus osutatud üksikasjalikes eeskirjades võetakse arvesse järgmist:

(a) vajadus anda käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatele juriidilistele ja füüsilistele isikutele teavet, mis on vajalik artiklis 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks ja edendamiseks.

(b) vajadus levitada ja kasutada üksnes sellist teavet, mida on otseselt vaja eespool osutatud eesmärkide täitmiseks;

(c) vajadus vältida teabe kättesaadavaks tegemist või selle kasutamist süü või vastutuse omistamise eesmärgil.

5. Komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused ning lõikes 2 osutatud juriidilised ja füüsilised isikud ning nende ühendused võtavad vajalikke meetmeid, et tagada neile käesoleva artikli kohaselt edastatud teabe nõuetekohane konfidentsiaalsus, ilma et see piiraks määruses (EL) nr 996/2010, määruses (EL) nr 376/2014 või muudes liidu õigusaktides sätestatud rangemate konfidentsiaalsusnõuete kohaldamist.

6. Selleks et teavitada avalikkust liidu üldisest lennundusohutustasemest, avaldab amet iga-aastase ohutusalase ülevaate. See ülevaade sisaldab üldist lennundusohutusalast analüüsi lihtsas ja kergesti arusaadavas keeles ning selles märgitakse, kas ohutusriskid on suurenenud või mitte.

Artikkel 62

Teabeallikate kaitse

1. Kui liikmesriigi pädevale asutusele antakse artikli 61 lõigetes 1 ja 2 osutatud teavet, kaitstakse selle teabe allikat kooskõlas liidus ja liikmesriigis kohaldavate õigusaktidega tsiviillennunduse ohutuse alase teabe allika kaitse kohta. Kui sellist teavet annab komisjonile või ametile füüsiline isik, siis teabeallikat ei avalikustata ja tema isikuandmeid ei talletata koos esitatud teabega.

2. Ilma et see piiraks liikmesriigi karistusõiguse kohaldamist, hoiduvad liikmesriigid menetluse alustamisest selliste ettekavatsemata või tahtmatute seaduserikkumiste suhtes, mis on neile teatavaks saanud ainult seetõttu, et nendest on teatatud vastavalt käesolevale määrusele ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidele.

   Esimese lõigu sätteid ei kohaldata juhul, kui tegemist on tahtliku väärkäitumisega või kui ilmset riski on selgelt ja rängalt eiratud ja kui üldse ei ole võetud selliseid ametialaste kohustustega seotud meetmeid, mis asjaolusid arvestades on selgelt vajalikud, ning kui sellega tekitatakse otsest prognoositavat kahju inimesele või varale või kui rängalt kahjustatakse tsiviillennundusohutust.

3. Liikmesriigid võivad säilitada või vastu võtta meetmeid, et tugevdada lõikes 1 osutatud teabe allika kaitset.

4. Alalisi ja lepingulisi töötajaid, kes annavad teavet käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaselt, ei tohiks nende tööandja ega organisatsioon, kelle heaks nad töötavad, mingil viisil diskrimineerida esitatud teabe põhjal.

   Esimese lõigu sätteid ei kohaldata juhul, kui tegemist on tahtliku väärkäitumisega või kui ilmset riski on selgelt ja rängalt eiratud ja kui üldse ei ole võetud selliseid ametialaste kohustustega seotud meetmeid, mis asjaolusid arvestades on selgelt vajalikud, ning kui sellega tekitatakse otsest prognoositavat kahju inimesele või varale või kui rängalt kahjustatakse lennundusohutust.

5. Käesoleva artikli sätted ei takista liikmesriike, komisjoni ega ametit võtmast vajalikke meetmeid, et säilitada või suurendada tsiviillennunduse ohutust.

6. Käesoleva artikli sätete kohaldamine ei piira määrustes (EL) nr 996/2010 ja (EL) nr 376/2014 teabeallikate kaitse kohta kehtestatud eeskirjade kohaldamist.

Artikkel 63

Andmekogu

1. Amet, komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused loovad koos selliste andmete kogu, mis on vajalikud tulemusliku koostöö tagamiseks ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel käesolevast määrusest tuleneval sertifitseerimisel, järelevalvel ja nõuete täitmise tagamisel, ning haldavad seda andmekogu.

   Kõnealune andmekogu peab sisaldama teavet järgmise kohta:

   (a) sertifikaadid, mille amet ja liikmesriikide pädevad asutused on välja andnud, ning deklaratsioonid, mis amet ja liikmesriikide pädevad asutused on saanud kooskõlas III peatükiga ning artiklitega 53, 54, 55, 66, 67, 68, 69 ja 70;

   (b) sertifikaadid, mille kvalifitseeritud üksused on ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste nimel välja andnud, ning deklaratsioonid, mis kvalifitseeritud üksused on ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste nimel saanud kooskõlas artikli 58 lõikega 3;

   (c) akrediteeringud, mille amet ja liikmesriikide pädevad asutused on andnud kvalifitseeritud üksustele kooskõlas artikliga 58, sh teave akrediteeringu ulatuse kohta;

   (d) liikmesriikides artikli 2 lõigete 6 ja 7 kohaselt võetud meetmed ja sellekohased komisjoni otsused;

   (e) komisjonis artikli 2 lõike 4 kohaselt tehtud otsused;

   (f) liikmesriikides artikli 36 lõike 2 kohaselt tehtud otsused;

   (g) liikmesriikide kohustuste ülekandmine ametile või mõnele teisele liikmesriigile kooskõlas artiklitega 53 ja 54, sh ülekantud kohustuste üksikasjad;

   (h) komisjonis artikli 55 kohaselt tehtud otsused, sh ametile kõnealuste otsuste alusel üle kantud kohustuste üksikasjad;

   (i) komisjonis artikli 56 kohaselt tehtud otsused;

   (j) liikmesriikide pädevate asutuste teated, milles käsitletakse individuaalseid lennuaja spetsifikatsiooniskeeme ja mis esitatakse ametile artikli 28 lõike 1 punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud aktide alusel, ja ameti sellekohased arvamused, mis esitatakse kooskõlas artikli 65 lõikega 7;

   (k) liikmesriikide teated selliste meetmete kohta, mis võetakse tsiviillennundusohutuse alase probleemi viivitamata kõrvaldamiseks ja seoses erandite tegemisega ning sellekohased ameti soovitused ja komisjoni otsused artikli 59 lõike 1 ja artikli 60 lõike 1 alusel;

   (l) liikmesriikide taotlused nõuete täitmise muude meetodite kohta ja ameti sellekohased soovitused artikli 60 lõike 3 alusel;

   (m) ameti teated ja komisjoni sellekohased soovitused artikli 65 lõike 4 alusel;

   (n) muu teave, mis võib olla vajalik esimeses lõigus osutatud tulemusliku koostöö tagamiseks.

2. Andmekogu kaudu vahetavad teavet ka liikmesriikide pädevad asutused, lennundusarstid ja lennundusmeditsiinikeskused pilootide terviseseisundi kohta. Kogu teave, mis sisaldab isikuandmeid, sh terviseandmeid, piirdub sellega, mida on

üksnes vaja pilootide tulemuslikuks sertifitseerimiseks ja järelevalveks kooskõlas artikliga 20.

3. Andmekogus sisalduvaid isikuandmeid, sh terviseandmeid, säilitatakse üksnes seni, kuni on vaja otstarbeks, milleks andmeid koguti või mille jaoks neid edasi töödeldakse.

4. Liikmesriigid ja amet tagavad, et andmesubjekte, kelle isikuandmeid töödeldakse kõnealuses andmekogus, teavitatakse sellest eelnevalt.

5. Liikmesriigid ja amet võivad kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artikliga 13 ja määruse (EÜ) nr 45/2001 artikliga 20 piirata andmesubjekti õigusi saada kätte, parandada või kustutada andmekogus sisalduvaid isikuandmeid niivõrd, kuivõrd on vaja üksnes tsiviillennundusohutuse tagamiseks.

6. Ilma et see piiraks lõike 7 kohaldamist, on komisjonil, ametil, liikmesriikide pädevatel asutustel ja liikmesriikide mis tahes pädeval asutusel, kellele on usaldatud tsiviillennunduses toimunud õnnetuste ja intsidentide uurimine, ülesannete täitmiseks veebipõhine ja turvaline juurdepääs andmekogus sisalduvale kogu teabele.

   Asjakohasel juhul võivad komisjon ja amet levitada teatavat andmekogus sisalduvat teavet, v.a lõikes 2 osutatud teave, huvitatud isikutele või teha selle kättesaadavaks üldsusele.

7. Andmekogus sisalduvat teavet kaitstakse loata juurdepääsu eest asjakohaste vahendite ja protokollidega. Lõikes 2 osutatud teave on kättesaadav ja see avalikustatakse üksnes isikutele, kes vastutavad pilootide terviseseisundi sertifitseerimise ja järelevalve eest, et nad saaksid täita käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid. Piiratud juurdepääsu sellele teabele võib anda ka teistele volitatud isikutele, et tagada andmekogu nõuetekohane toimimine, eelkõige seoses tehnilise hooldusega. Isikuandmeid sisaldavale teabele juurdepääsu õigust omavaid isikuid koolitatakse enne isikuandmete kaitse alal kohaldavate õigusaktide ja seonduvate kaitsemeetmete valdkonnas.

8. Komisjon võtab vastu andmekogu toimimiseks ja haldamiseks vajalikud eeskirjad. Kõnealused eeskirjad sisalduvad rakendusaktides, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega, ja need eeskirjad sisaldavad üksikasjalikke nõudeid seoses järgmiste aspektidega:

   (a) andmekogu loomise ja hooldamise tehnilised aspektid;

   (b) komisjoni, ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste poolt andmekogusse saadetud teabe klassifitseerimine, sh sellise teabe saatmise vorm ja viis;

   (c) andmekogus sisalduva teabe korrapärane ja standardne ajakohastamine;

   (d) andmekogus sisalduva teatava teabe levitamise ja avaldamise meetodid kooskõlas lõikega 6;

   (e) sellise teabe klassifitseerimine, mille liikmesriikide pädevad asutused, lennundusarstid ja lennundusmeditsiinikeskused saadavad andmekogusse pilootide terviseseisundi kohta, sh selle teabe saatmise vorm ja viis;

   (f) meetodid, kuidas kaitsta andmekogus sisalduvat teavet loata juurdepääsu eest, piirata juurdepääsu teabele ja kaitsta andmekogus sisalduvaid isikuandmeid kooskõlas kohaldatava liidu õigusega, mis käsitleb isikuandmete kaitset, kaitstes andmeid eelkõige juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, kaotsimineku, muutmise või avalikustamise eest;

(g) andmekogus sisalduvate isikuandmete, sh pilootide terviseseisundi alase teabe, mida käsitatakse isikuandmetena, maksimaalne säilitamisaeg;

(h) üksikasjalikud tingimused, mille alusel liikmesriigid ja amet võivad lõike 5 kohaldamisel piirata andmesubjekti õigust saada kätte, parandada ja kustutada andmekogus sisalduvaid isikuandmeid.

V PEATÜKK

EUROOPA LIIDU LENNUNDUSOHUTUSAMET

I JAGU

ÜLESANDED

Artikkel 64

Ameti asutamine ja ülesanded

1. Käesolevaga luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet.

2. Liidu tsiviillennunduse toimimise ja arenemise tagamiseks kooskõlas artiklis 1 sätestatud eesmärkidega teeb amet järgmist:

(a) täidab kõik ülesanded ning sõnastab arvamused kõikides käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades;

(b) abistab komisjoni käesoleva määruse alusel võetavate meetmete ettevalmistamisel. Kui need meetmed hõlmavad tehnilisi norme, ei või komisjon nende sisu muuta enne ametiga eelnevalt kooskõlastamata;

(c) annab komisjonile ülesannete täitmiseks vajalikku tehnika-, teadus- ja haldusalast tuge;

(d) võtab vajalikke meetmeid talle käesoleva määruse või muude liidu õigusaktidega antud volituste piires;

(e) teostab inspekteerimisi, muid jälgimistoiminguid ja uurimisi, kui on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks või kui komisjon seda nõuab;

(f) täidab oma pädevusalas liikmesriikide nimel funktsioone ja ülesandeid, mis on neile pandud kohaldatavate rahvusvaheliste konventsioonidega, eelkõige Chicago konventsiooniga;

(g) abistab liikmesriikide pädevaid asutusi nende ülesannete täitmisel, eelkõige tegutsedes teabe ja erialateadmiste vahetamise kohana;

(h) aitab nõudmise korral kehtestada ja mõõta tulemusnäitajaid, nendest aru anda ja neid analüüsida, kui liidu õigusaktidega on kehtestatud tsiviillennunduse tulemuslikkuse kavad;

(i) teeb koostööd teiste liidu institutsioonide, asutuste, kontorite ja ametitega tsiviillennunduse tehniliste aspektidega seotud ühistes valdkondades.

Artikkel 65

Ameti meetmed

1. Taotluse korral aitab amet komisjonil ette valmistada ettepanekuid käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetavate delegeeritud ja rakendusaktide muutmiseks. Amet esitab komisjonile sellekohased dokumendid arvamusena.

2. Amet annab välja komisjonile adresseeritud soovitusi artiklite 59 ja 60 kohaldamiseks.

3. Kooskõlas artikliga 104 ning käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega annab amet välja sertifitseerimisnõudeid, nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid ja juhendmaterjali käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaldamiseks.

4. Amet võtab vastu artiklite 53, 54, 55, 66, 67, 68, 69, 70, 71 ja 73 kohaldamiseks vajalikke otsuseid.

   Amet võib teha erandeid mõnele juriidilisele või füüsilisele isikule, kellele ta on andnud sertifikaadi artikli 60 lõikes 1 sätestatud olukorras ja tingimustel. Sel juhul teatab amet artikli 63 alusel loodud andmekogu kaudu komisjonile ja liikmesriikidele nendest tehtud eranditest, nende põhjustest ja leevendavatest meetmetest, kui neid on vaja kohaldada. Kui erand kehtib kauem kui kaheksa järjestikust kuud või kui amet on teinud sama erandi mitu korda ja nende kehtivusaeg kokku ületab kaheksat kuud, hindab komisjon kõnealuste tingimuste täitmist ja kui tema arvates ei ole need täidetud, võtab vastu sellekohase rakendusotsuse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja kantakse artikli 63 alusel loodud andmekogusse. Pärast kõnealusest rakendusotsusest teatamist tühistab amet viivitamata erandi.

5. Amet annab välja aruandeid artikli 73 kohaselt tehtud kontrollide ja järelevalve kohta.

6. Amet reageerib viivitamata igale käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvale kiireloomulisele ohutusprobleemile ja määrab kindlaks parandusmeetmed, mis liikmesriikide pädevad asutused või juriidilised ja füüsilised isikud peavad käesoleva määruse sätetest tulenevalt võtma, ning levitab asjakohast teavet, sh suuniseid või soovitusi, kõnealustele pädevatele asutustele ja isikutele, kui on vaja tagada artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamine.

7. Amet annab välja arvamusi selliste individuaalsete lennuaja spetsifikatsiooniskeemide kohta, mille kohta liikmesriigid teevad ettepaneku artikli 28 lõike 1 punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide alusel ja mis erinevad ameti vastuvõetud sertifitseerimistingimustest.

Artikkel 66

Lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimine

1. Artikli 2 lõike 1 punktis a ja artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete puhul täidab amet vajaduse korral ning vastavalt Chicago konventsioonile või selle lisadele liikmesriikide nimel konstrueerimis-, tootja- või registreerimisriigi funktsioone ja ülesandeid, mis on seotud konstruktsioonitüübi sertifitseerimise ja jätkuvat lennukõlblikkust käsitleva kohustusliku teabega. Selleks teeb ta eelkõige järgmist:

(a) kehtestab tüübisertifitseerimise aluse iga sellise toote konstruktsiooni kohta, millele on taotletud tüübisertifikaati, muudatuste sertifikaati, sh tüübisertifikaadi lisa, või remondiprojekti kinnitust kooskõlas artikliga 11, ning teatab sellest alusest taotlejale;

(b) kehtestab üksikasjalikud lennukõlblikkusnõuded või erieeskirjad toodete keskkonnanõuetele vastavuse kohta iga sellise toote puhul, millele on taotletud piiratud õigustega lennukõlblikkussertifikaati või piiratud õigustega mürasertifikaati kooskõlas artikli 17 lõike 2 punktiga a, ning teatab nendest nõuetest või erieeskirjadest taotlejale;

(c) kehtestab sertifitseerimisaluse iga sellise osa või eraldiseisva seadme konstruktsiooni kohta, millele on taotletud sertifikaati kooskõlas artiklitega 12 või 13, ning teatab sellest alusest taotlejale;

(d) annab õhusõidukile, millele on taotletud lennuluba kooskõlas artikli 17 lõike 2 punktiga b, välja kinnituse konstruktsiooniga seotud lennutingimuste kohta;

(e) kehtestab ja teeb kättesaadavaks lennukõlblikkusnõuded ja toodete keskkonnanõuetele vastavuse eeskirjad selliste toodete ja osade konstruktsiooni kohta, mille puhul tuleb esitada artikli 17 lõike 1 punkti a kohane deklaratsioon;

(f) vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses artikli 11 ja artikli 17 lõike 1 punkti b kohase toodete konstruktsiooni tüübisertifikaatide, piiratud õigustega tüübisertifikaatide, muudatuste sertifikaatide, sh tüübisertifikaadilisade, ning remondiprojekti kinnitustega;

(g) vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses artiklite 12 ja 13 kohase osade ja eraldiseisvate seadmete konstruktsiooni sertifikaatidega;

(h) annab nende toodete konstruktsiooni kohta, mida ta sertifitseerib kooskõlas artikliga 11, välja asjakohaseid keskkonnanõuetele vastavuse andmelehti;

(i) tagab selliste toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete konstruktsiooni jätkuva lennukõlblikkuse, mida ta ise sertifitseerib ja mille üle teostab järelevalvet, sealhulgas reageerib viivitamata igale ohutus- või julgestusprobleemile ning annab välja ja levitab asjakohast kohustuslikku teavet.

2. Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses järgmiste dokumentidega:

(a) toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete konstruktsiooni eest vastutavate organisatsioonide sertifikaadid kooskõlas artikli 15 lõikega 1;

(b) toodete, osade ja eraldiseisvate seadmete tootmise, hooldamise ja jätkuva lennukõlblikkuse tagamise eest vastutavate organisatsioonide sertifikaadid ning töötajate koolitamisega tegelevate organsatsioonide sertifikaadid kooskõlas artikliga 15, kui nende organisatsioonide peamine tegevuskoht on Chicago konventsiooni alusel liikmesriigi vastutusalasse kuuluvast territooriumist väljaspool.

3. Amet vastutab artikli 54 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses deklaratsioonidega, mille organisatsioonid on esitanud kooskõlas artikli 17 lõike 1 punktiga a.

Artikkel 67

Lennumeeskonna sertifitseerimine

1. Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses pilootide ja salongipersonali koolitamise organisatsioonide ning artiklis 22 osutatud lennundusmeditsiinikeskuse sertifikaatidega, kui nende organisatsioonide ja keskuste peamine tegevuskoht on Chicago konventsiooni alusel liikmesriigi vastutusalasse kuuluvast territooriumist väljaspool.

2. Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses lennutreeningseadmete sertifikaatidega kooskõlas artikliga 23 kõikidel järgmistel juhtudel:

   (a) seadet käitab organisatsioon, kellele amet on andnud välja sertifikaadi kooskõlas lõikega 1;

   (b) seade asub Chicago konventsiooni alusel liikmesriigi vastutusalasse kuuluval territooriumil ja seda käitab organisatsioon, kelle amet on sertifitseerinud kooskõlas lõikega 1 ja kelle peamine tegevuskoht asub väljaspool seda territooriumi;

   (c) seade asub Chicago konventsiooni alusel liikmesriigi vastutusalasse kuuluvast territooriumist väljapool, v.a juhul, kui seadet käitab organisatsioon, kellele amet ei ole välja andnud sertifikaati kooskõlas lõikega 1 ja kelle peamine tegevuskoht on kõnealusel territooriumil.

Artikkel 68

Lennuliikluse korraldamine ja aeronavigatsiooniteenused (ATM/ANS)

1. Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses järgmiste dokumentidega:

(a) artikli 36 kohaste ATM/ANS-teenuste osutajate sertifikaadid, kui nende teenuseosutajate peamine tegevuskoht on väljaspool aluslepingute kohaldamisalasse kuuluvat territooriumi ja kui nad vastutavad kõnealuse territooriumi õhuruumis ATM/ANS-teenuste osutamise eest;

(b) artikli 36 kohaste ATM/ANS-teenuste osutajate sertifikaadid, kui nad osutavad ATM/ANS-teenuseid kogu Euroopas;

(c) artiklis 37 osutatud organisatsioonide sertifikaadid ja nende organisatsioonide esitatud deklaratsioonid, kui need organisatsioonid tegelevad üleeuroopaliste ATM/ANS-süsteemide ja -koostisosade konstrueerimise, tootmise ja hooldamisega;

(d) selliste ATM/ANS-teenuste osutajate deklaratsioonid, kellele amet on välja andnud sertifikaadi kooskõlas punktidega a ja b, seoses selliste ATM/ANS-süsteemide ja -koostisosadega, mille kõnealused teenuseosutajad on võtnud kasutusele kooskõlas artikli 38 lõikega 1.

2. Seoses artiklis 38 osutatud süsteemide ja koostisosadega teeb amet järgmist:

(a) kui artikli 39 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, kehtestab amet selliste ATM/ANS-süsteemide ja -koostisosade üksikasjalikud nõuded, millest sõltuvad ohutus ja koostalitlusvõime ning mille kohta peab artikli 38 lõike 2 kohaselt olema sertifikaat või deklaratsioon, ja teatab need nõuded taotlejale;

(b) kui artikli 39 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on nii ette nähtud, vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses sertifikaatide ja deklaratsioonidega, mis käsitlevad artikli 38

lõike 2 kohaselt selliseid ATM/ANS-süsteeme ja -koostisosi, millest sõltuvad ohutus ja koostalitlusvõime.

Artikkel 69

Lennujuhtide sertifitseerimine

Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses lennujuhtide koolitusorganisatsioonidega, millele osutatakse artiklis 42, ja vajaduse korral ka seoses nende personaliga, kui nende organisatsioonide peamine tegevuskoht on Chicago konventsiooni alusel liikmesriigi vastutusalasse kuuluvast territooriumist väljaspool.

Artikkel 70

Kolmandate riikide ettevõtjad ja rahvusvaheline ohutusjärelevalve

1. Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses artikli 49 lõigetes 1 ja 2 osutatud tegevuslubadega ning artikli 49 lõike 2 kohaste käitaja deklaratsioonidega, v.a juhul, kui asjaomaste käitajate puhul täidab käitajariigi funktsioone ja ülesandeid liikmesriik.

2. Amet vastutab artikli 51 lõike 3 kohase sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamise eest seoses pilootidele ja õhusõidukitele väljastatavate lubadega, millele on osutatud artikli 50 lõike 1 punktis a.

3. Komisjoni taotluse korral aitab amet rakendada määrust (EÜ) nr 2111/2005 ja teostab vajalikke hindamisi kolmanda riigi käitajate ja nende järelevalve eest vastutavate asutuste suhtes, sh teeb kontrollkäike kohapeal. Ta esitab kõnealuse hindamise tulemused ja asjakohased soovitused komisjonile.

Artikkel 71

Ameti korraldatavad uurimised

1. Amet teostab ise või liikmesriikide pädevate asutuste või kvalifitseeritud üksuste kaudu uurimisi, mis on vajalikud artikli 51 lõike 3 kohaseks sertifitseerimiseks, järelevalveks ja nõuete täitmise tagamiseks.

2. Lõikes 1 osutatud uurimiste teostamisel on ametil õigus:

(a) küsida kogu vajalikku teavet juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt, kellele ta on välja andnud sertifikaadi või kes on talle esitanud deklaratsiooni;

(b) küsida kõnealustelt isikutelt suulisi selgitusi mis tahes seiga, dokumendi, eseme või protseduuri kohta või mõnes muus küsimuses, mis on asjakohane selle kindlaksmääramiseks, kas isik järgib käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätteid;

(c) siseneda kõnealuste isikute kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse;

(d) uurida ja kopeerida kõiki kõnealuste isikute käsutuses olevaid või neile kättesaadavaid dokumente, kandeid või andmeid ning teha nendest väljavõtteid, olenemata sellest, missugusele andmekandjale teave on salvestatud.

Selle kindlaksmääramiseks, kas isik, kellele amet on välja andnud sertifikaadi või kes on talle esitanud deklaratsiooni, järgib käesoleva määruse ning selle alusel vastu

võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätteid, võib amet ka kasutada esimeses lõigus osutatud õigust kõikide teiste juriidiliste ja füüsiliste isikute suhtes, kelle puhul on põhjust arvata, et nende käsutuses on sellekohane vajalik teave või et neil on juurdepääs sellisele teabele.

Käesolevas lõigus sätestatud õigusi kasutatakse vastavalt selles liikmesriigis või kolmandas riigis kehtivatele õigusaktidele, kus uurimist teostatakse, ning seejuures võetakse nõuetekohaselt arvesse asjaomaste isikute õigusi ja õigustatud huve ning järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet. Kui ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse sisenemiseks, nagu on osutatud esimese lõigu punktis c, on kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt vaja eelnevalt saada asjaomase liikmesriigi või kolmanda riigi kohtuorgani luba, kasutatakse kõnealuseid õigusi alles pärast eelneva loa saamist.

3. Amet tagab, et uurimises osalevad personali liikmed ja vajaduse korral ka teised eksperdid on selleks piisavalt kvalifitseeritud ja instrueeritud ning nõuetekohaselt volitatud. Kõnealused isikud peavad kohustuste täitmisel esitama kirjaliku volituse.

4. Ameti taotluse korral abistavad teda uurimises selle liikmesriigi pädevate asutuste ametnikud, kelle territooriumil uurimist teostatakse. Kui sellist abi on vaja, teavitab amet aegsasti enne uurimist seda liikmesriiki, kelle territooriumil uurimist teostatakse, uurimise teostamisest ja vajalikust abist.

Artikkel 72

Trahvid ja karistusmaksed

1. Kooskõlas käesoleva määrusega võib komisjon ameti nõudmisel määrata juriidilisele või füüsilisele isikule, kellele amet on välja andnud sertifikaadi või kes on talle esitanud deklaratsiooni, ühe järgmistest või mõlemad järgmised:

   (a) trahv, kui isik on tahtlikult või kogemata eiranud käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktide sätteid;

   (b) karistusmakse, kui kõnealune isik on rikkunud üht või mitut kõnesolevat sätet või kui on selline vahetu oht, et mõjutada seda isikut järgima neid sätteid.

2. Lõikes 1 osutatud trahvid ja karistusmaksed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Nende määramisel võetakse arvesse juhtumi tõsidust, eelkõige seda, kui suurt ohtu kujutab see ohutuse ja keskkonnakaitse seisukohast, samuti asjaomase juriidilise või füüsilise isiku majandussuutlikkust.

   Trahvide suurus ei tohi ületada 4 % asjaomase juriidilise või füüsilise isiku aastasest sissetulekust või käibest. Karistusmakse suurus ei tohi ületada 2,5 % asjaomase juriidilise või füüsilise isiku keskmisest päevasest sissetulekust või käibest.

3. Komisjon määrab lõikes 1 osutatud trahve ja karistusmakseid üksnes juhul, kui muud käesolevas määruses või selle alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktides selliste eiramiste ärahoidmiseks sätestatud meetmed on ebapiisavad või ebaproportsionaalsed.

4. Seoses käesoleva artikli sätete kohaste trahvide ja karistusmaksete määramisega näeb komisjon delegeeritud aktidega kooskõlas artikliga 117 ette järgmise:

   (a) trahvide ja karistusmaksete suuruse kehtestamise üksikasjalikud kriteeriumid ja meetodid;

(b) üksikasjalikud järelepärimiseeskirjad, sellekohased meetmed ning aruandluskord ja otsuste tegemise kord, sh sätted kaitseõiguste, andmetele juurdepääsu, seadusliku esindamise ja konfidentsiaalsuse kohta ning ajalised sätted; ja

(c) trahvide ja karistusmaksete kogumise kord.

5. Euroopa Liidu Kohtul on täielik pädevus vaadata läbi lõike 1 kohased komisjoni otsused. Ta võib määratud trahvi või karistusmakse tühistada või seda vähendada või suurendada.

6. Lõike 1 kohased komisjoni otsused ei ole oma olemuselt karistusõiguslikud.

Artikkel 73

Järelevalve liikmesriikide üle

1. Amet aitab komisjonil teostada järelevalvet selle üle, kuidas liikmesriigid kohaldavad käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätteid, tehes kontrolle ja muid järelevalvetoiminguid. Selliste kontrollide ja muude järelevalvetoimingute eesmärk on ka aidata liikmesriikidel tagada kõnealuste sätete ühtne kohaldamine.

Amet annab komisjonile aru käesoleva lõike kohaselt tehtud kontrollidest ja järelevalvest.

2. Lõikes 1 osutatud kontrollide ja järelevalve teostamisel on ametil õigus:

(a) küsida kogu vajalikku teavet käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatelt kõikidelt liikmesriikide pädevatelt asutustelt ning juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt;

(b) küsida kõnealustelt asutustelt ja isikutelt suulisi selgitusi mis tahes seiga, dokumendi, eseme või protseduuri kohta või mõnes muus küsimuses, mis on asjakohane selle kindlaksmääramiseks, kas liikmesriik järgib käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätteid;

(c) siseneda kõnealuste asutuste ja isikute kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse;

(d) uurida ja kopeerida kõiki kõnealuste asutuste ja isikute käsutuses olevaid või neile kättesaadavaid dokumente, kandeid või andmeid ning teha nendest väljavõtteid, olenemata sellest, missugusele andmekandjale teave on salvestatud.

Selle kindlaksmääramiseks, kas liikmesriik järgib käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide sätteid, võib amet ka kasutada esimeses lõigus osutatud õigust kõikide teiste juriidiliste või füüsiliste isikute suhtes, kelle puhul on põhjust arvata, et nende käsutuses on sellekohane vajalik teave või et neil on juurdepääs sellisele teabele.

Käesolevas lõikes sätestatud õigusi kasutatakse vastavalt selles liikmesriigis kehtivatele õigusaktidele, kus kontrolli või muid järelevalvetoiminguid teostatakse, ning seejuures võetakse nõuetekohaselt arvesse asjaomaste asutuste ja isikute õigusi ning õigustatud huve ja järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet. Kui ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse sisenemiseks, nagu on osutatud esimese lõigu punktis c, on kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt vaja eelnevalt saada

asjaomase liikmesriigi riigi kohtuorgani luba, kasutatakse kõnealuseid õigusi alles pärast eelneva loa saamist.

3. Amet tagab, et kontrollimises ja muus järelevalvetoimingus osalevad personali liikmed ja vajaduse korral ka teised eksperdid on selleks piisavalt kvalifitseeritud ja instrueeritud ning nõuetekohaselt volitatud. Kõnealused isikud peavad kohustuste täitmisel esitama kirjaliku volituse.

   Aegsasti enne kontrolli või järelevalvet teavitab amet asjaomast liikmesriiki sellest toimingust ja seda teostava personali liikmetest ja kõikidest ekspertidest.

4. Asjaomane liikmesriik aitab kaasa kontrolli või järelevalvetoimingu teostamisele. Ta tagab asjaomase asutuse ja isikute koostöö ametiga.

   Kui juriidiline või füüsiline isik ei tee ametiga koostööd, annavad ametile kontrolli või järelevalvetoimingu teostamiseks vajalikku abi asjaomase liikmesriigi pädevad asutused.

5. Kui käesoleva artikli kohane kontroll või mõni muu järelevalvetoiming hõlmab kontrolli või mõne järelevalvetoimingu teostamist käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva juriidilise või füüsilise isiku suhtes, kohaldatakse artikli 71 lõikeid 2, 3 ja 4.

6. Liikmesriigi taotluse korral tehakse aruanded, mille amet on koostanud vastavalt lõikele 1, kättesaadavaks selle liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes, kus kontrolli teostati.

7. Amet avaldab kokkuvõtliku teabe selle kohta, kuidas liikmesriigid kohaldavad käesolevat määrust ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusakte. See sisaldab artikli 61 lõikes 6 osutatud iga-aastases ohutusaruandes esitatud teavet.

8. Amet aitab hinnata käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide rakendamise mõju, ilma et see piiraks komisjoni õigust teostada hindamist artikli 113 alusel, võttes arvesse artiklis 1 sätestatud eesmärke.

9. Komisjon võtab vastu üksikasjalikud eeskirjad ameti töömeetodite kohta seoses käesolevast artiklist tulenevate ülesannetega. Kõnealused eeskirjad sisalduvad rakendusaktides, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 74

Teadusuuringud ja innovatsioon

1. Amet aitab liikmesriikidel ja komisjonil välja selgitada põhilised uurimisteemad tsiviillennunduse valdkonnas, et aidata tagada sidusus ja kooskõla avaliku sektori vahenditest rahastavate teadusuuringute ja arendustegevuse ning käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate poliitikavaldkondade vahel.

2. Amet toetab komisjoni liidu teadusuuringute ja innovatsiooni alaste asjakohaste raamprogrammide ning iga- ja mitmeaastaste tööprogrammide kindlaksmääramisel ja koostamisel, sh hindamisel, rahastatud projektide läbivaatamisel ning teadus- ja innovatsiooniprojektide tulemuste ellurakendamisel.

3. Amet võib korraldada ja rahastada uuringuid, kuivõrd need on rangelt seotud tema pädevusse kuuluva tegevuse edendamisega. Ameti teadusalased vajadused ja sellekohane tegevus lisatakse iga-aastasesse tööprogrammi.

4. Ameti rahastatud teadusuuringute tulemused avaldatakse, v.a juhul, kui selle välistavad kohaldatavad intellektuaalomandi õiguse normid või artiklis 112 osutatud turvaeeskirjad.

5. Lisaks lõigetes 1–4 ja artiklis 64 osutatud ülesannetele võib amet tegelda ka sihtotstarbeliste teadusuuringutega, tingimusel et need on kooskõlas ameti ülesannetega ja käesoleva määruse eesmärkidega.

Artikkel 75

Keskkonnakaitse

1. Heitkoguste ja müraga seotud meetmed, mida amet võtab toodete konstruktsiooni sertifitseerimisel kooskõlas artikliga 11, on suunatud asjaomase tsiviillennundustegevusega keskkonnale ja inimeste tervisele kaasneva märkimisväärse kahjuliku mõju ärahoidmisele.

2. Liikmesriigid, komisjon, amet ja muud liidu institutsioonid, asutused, kontorid ja ametid teevad oma pädevusvaldkonna piires koostööd keskkonnaküsimustes, sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1907/2006[21] käsitletud küsimustes, selle tagamiseks, et võetaks arvesse keskkonnakaitse, inimeste tervise ja tsiviillennunduse muude tehniliste aspektide vastastikust sõltuvust.

3. Amet abistab komisjoni tsiviillennunduse valdkonnas rakendatava keskkonnakaitsepoliitika ja sellekohaste meetmete kindlaksmääramisel ja koordineerimisel, eelkõige korraldab ta uuringuid ja simulatsioone ning annab tehnikaalaseid nõuandeid.

4. Huvitatud isikute ja üldsuse teavitamiseks avaldab amet iga kolme aasta järel keskkonnaülevaate, milles kirjeldatakse objektiivselt keskkonnakaitse olukorda liidu tsiviillennunduses.

Artikkel 76

Lennundusjulgestus

1. Liikmesriigid, komisjon ja amet teevad koostööd tsiviillennundusega seotud julgestusküsimustes, sh küberturbe alal, selle tagamiseks, et võetaks arvesse tsiviillennunduse ohutuse ja julgestuse vastastikust sõltuvust.

2. Komisjoni taotluse korral annab amet talle tehnilist abi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 300/2008[22] rakendamisel, sh julgestuskontrollide korraldamisel ja nimetatud määruse alusel võetavate meetmete ettevalmistamisel.

3. Selleks et kaitsta tsiviillennundust ebaseadusliku sekkumise eest, võib amet võtta vajalikke meetmeid artikli 65 lõike 6 ja artikli 66 lõike 1 punkti i alusel. Enne selliste

---

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, 18. detsember 2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

[22] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 300/2008, 11. märts 2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 72).

meetmete võtmist hangib amet komisjonilt nõusoleku ja konsulteerib liikmesriikidega.

Artikkel 77

Rahvusvaheline koostöö

1. Komisjoni taotluse korral abistab amet teda kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega suhtlemisel käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes. Eelkõige aidatakse kaasa eeskirjade ühtlustamisele ja sertifikaatide vastastikusele tunnustamisele.

2. Amet võib teha koostööd kolmandate riikide pädevate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, kes on pädevad käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes. Selleks võib amet komisjoni eelneval nõusolekul kehtestada töökorra kõnealuste asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

3. Amet aitab liikmesriikidel täita kohustusi, mis tulenevad käesoleva määrusega hõlmatud küsimustega seotud rahvusvahelistest lepingutest, eelkõige Chicago konventsioonist tulenevaid kohustusi.

4. Amet loob koos liikmesriikide ja komisjoniga andmekogu ja ajakohastab seda vajaduse korral ning see peab sisaldama järgmist:

   (a) teave käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide, käesoleva määruse alusel võetud meetmete ning rahvusvaheliste standardite ja soovituslike tavade omavahelise kooskõla kohta;

   (b) kõikide liikmesriikide jaoks ühine muu selline teave käesoleva määruse rakendamise kohta, mida ICAO vajab selleks, et jälgida, kuidas liikmesriigid järgivad Chicago konventsiooni ning rahvusvahelisi standardeid ja soovituslikke tavasid.

   Liikmesriigid kasutavad andmekogus sisalduvat teavet Chicago konventsiooni artiklist 38 tulenevate kohustuste täitmisel ja ICAO-le üldise ohutusjärelevalve auditikava alusel teabe esitamisel.

5. Ilma et see piiraks asjakohaste aluselepingu sätete kohaldamist, teevad amet ja liikmesriikide pädevad asutused eksperdivõrgu kaudu koostööd käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvates ja ICAO tööga seotud tehnilistes küsimustes.

   Amet annab kõnealusele võrgule vajalikku haldustoetust, sh abistab kohtumiste ettevalmistamisel ja korraldamisel.

6. Lisaks lõigetes 1–5 ja artiklis 64 osutatud ülesannetele võib amet teha sihtotstarbelist tehnilist koostööd ning korraldada teadustööd ja abiprojekte kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, tingimusel et selline tegevus on kooskõlas artikli 1 kohaste ameti ülesannete ja eesmärkidega.

Artikkel 78

Kriisiohje

1. Amet aitab oma pädevusala piires õigel ajal reageerida lennunduses tekkivatele kriisiolukordadele ja neid kõrvaldada.

2. Amet osaleb komisjoni määruse (EL) nr 677/2011[23] artikli 18 kohaselt loodud Euroopa lennunduskriiside koordineerimisüksuse (edaspidi „EACCC") tegevuses.

Artikkel 79

Lennunduskoolitus

Selleks et soodustada parimate tavade järgimist ning tagada käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud meetmete ühtne rakendamine, võib amet korraldada koolitust, sh ametiväliste koolitajate kaudu, liikmesriikide ja kolmandate riikide pädevatele asutustele, rahvusvahelistele organisatsioonidele, käesoleva määruse sätete kohaldamisalasse kuuluvatele juriidilistele ja füüsilistele isikutele ning teistele huvitatud isikutele. Amet kehtestab tingimused, millele ametivälised koolitajad, keda amet kasutab käesoleva artikli kohaldamisel, peavad vastama, ja avaldab need tingimused oma ametlikus väljaandes.

Artikkel 80

Ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamine

Kui ametil on asjakohased erialateadmised, osutab ta komisjoni taotluse korral tehnilist abi ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamisel, tehes eelkõige järgmist:

(a) teeb tehnilisi kontrolle, uurimisi ja uuringuid;

(b) aitab rakendada aeronavigatsiooniteenuste ja võrgufunktsioonide tulemuslikkuse kavasid;

(c) aitab rakendada lennuliikluse korraldamise üldkava, sh aitab töötada välja ja rakendada Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) programmi.

II JAGU

SISESTRUKTUUR

Artikkel 81

Õiguslik staatus, asukoht ja kohalikud kontorid

1. Amet on liidu asutus. Amet on juriidiline isik.
2. Ametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle riigi õigusaktidele on juriidilistel isikutel. Eelkõige võib amet omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisasju ning olla kohtus menetlusosaliseks.
3. Amet asub Saksamaa Liitvabariigis Kölnis.

[23] Komisjoni määrus (EL) nr 677/2011, 7. juuli 2011, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise (ATM) võrgustiku funktsioonide üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja muudetakse määrust (EL) nr 691/2010 (ELT L 185, 15.7.2011, lk 1).

4. Amet võib kooskõlas artikli 91 lõikega 4 asutada kohalikke kontoreid liikmesriikides, kui need selleks nõusoleku annavad.

5. Ametit esindab õiguslikult tegevdirektor.

Artikkel 82

Töötajad

1. Ameti töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju, Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi[24] ja institutsioonide kokkuleppel nende personalieeskirjade ja teenistustingimuste jõustamiseks vastu võetud eeskirju.

2. Amet võib kasutada riikide lähetatud eksperte või muid ametiväliseid töötajaid. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles sätestatakse eeskirjad riikide ekspertide ametisse lähetamise kohta.

Artikkel 83

Privileegid ja immuniteedid

Ameti ja selle personali suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli.

Artikkel 84

Vastutus

1. Ameti lepingujärgset vastutust reguleerib vastava lepingu suhtes kohaldatav õigus.

2. Otsuste tegemine vastavalt ameti sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab amet kõik oma teenistuste või oma töötajate poolt ametiülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide õigusaktide ühistele üldprintsiipidele.

4. Lõikes 3 osutatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

5. Töötajate isiklik vastutus ameti ees on reguleeritud teenistujate suhtes kohaldatavate personalieeskirjade või teenistustingimuste sätetega.

Artikkel 85

Haldusnõukogu ülesanded

1. Ametil on haldusnõukogu.

2. Haldusnõukogu:

(a) nimetab ametisse tegevdirektori ja vajaduse korral pikendab tema ametiaega või tagandab ta ametist kooskõlas artikliga 92;

[24] Nõukogu määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, 29. veebruar 1968, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk. 1).

(b) võtab vastu ameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ja edastab selle hiljemalt iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale. Kõnealune tegevusaruanne avalikustatakse;

(c) võtab igal aastal hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega ja kooskõlas artikliga 106 vastu ameti programmdokumendi;

(d) võtab hääleõigusega liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega ja kooskõlas artikli 109 lõikega 11 vastu ameti aastaeelarve;

(e) kehtestab korra, mille alusel tegevdirektor teeb artiklites 104 ja 105 nimetatud otsuseid;

(f) täidab ameti eelarvega seotud ülesandeid vastavalt artiklitele 109, 110 ja 114;

(g) nimetab apellatsiooninõukogu(de) liikmed vastavalt artiklile 94;

(h) teostab tegevdirektori suhtes distsiplinaarjärelevalvet;

(i) esitab oma arvamuse artikli 115 lõikes 2 osutatud lõive ja tasusid käsitlevate eeskirjade kohta;

(j) võtab vastu nii oma kui ka juhatuse kodukorra;

(k) otsustab ameti keelekorralduse üle;

(l) võtab vastu ameti sisestruktuuri kehtestamise ja vajaduse korral selle muutmise otsused;

(m) rakendab vastavalt lõikele 6 ameti töötajate suhtes volitusi, mis on personalieeskirjadega antud ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule ja muude teenistujate teenistustingimustega teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusele („ametisse nimetava asutuse volitused”);

(n) võtab vastu asjakohased rakenduseeskirjad, et jõustada personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused vastavalt personalieeskirjade artiklile 110;

(o) tagab auditeerimise sise- ja välisaruannetest ja -hinnangutest, samuti Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlustest tulenevate järelduste ja soovituste suhtes asjakohaste järelmeetmete võtmise;

(p) võtab vastu eeskirjad oma ja apellatsiooninõukogu(de) liikmetega seotud huvikonfliktide ärahoidmise ja ohjamise kohta;

(q) võtab vastavalt artiklile 114 vastu ameti suhtes kohaldatavad finantseeskirjad;

(r) nimetab vastavalt ametnike personalieeskirjadele ja muude teenistujate teenistustingimustele ametisse peaarvepidaja, kes on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu;

(s) võtab vastu pettustevastase strateegia, mis on proportsionaalne pettuste ohuga, ja võtab arvesse rakendatavate meetmete kulusid ja kasulikkust;

(t) esitab oma arvamuse Euroopa lennundusohutusprogrammi projekti kohta kooskõlas artikliga 5;

(u) võtab vastu lennundusohutuse Euroopa tegevuskavakooskõlas artikliga 6.

3. Haldusnõukogu võib nõustada tegevdirektorit kõikides käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes.

4. Haldusnõukogu loob kõikidest ameti tööga seotud huvitatud isikutest koosneva nõuandeorgani, kellega ta konsulteerib enne otsuste tegemist lõike 2 punktides c, e, f ja i nimetatud valdkondades. Haldusnõukogu võib otsustada nõuandeorganiga konsulteerida ka lõigetes 2 ja 3 nimetatud küsimustes. Nõuandeorgani arvamus ei ole haldusnõukogu jaoks mingil juhul siduv.

5. Haldusnõukogu võib moodustada töörühmi, kes abistavad teda ülesannete täitmisel, sealhulgas otsuste ettevalmistamisel ja nende rakendamise üle järelevalve teostamisel.

6. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 vastu otsuse, mis põhineb personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja muude teenistujate teenistustingimuste artiklil 6 ning millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse volitused tegevdirektorile ja määratakse kindlaks tingimused, mille alusel volituste delegeerimise võib peatada. Tegevdirektoril on õigus need volitused edasi delegeerida.

   Erandlike asjaolude korral võib haldusnõukogu teha otsuse ajutiselt peatada tegevdirektorile delegeeritud ja tema poolt edasi delegeeritud ametisse nimetava asutuse volitused ning täita kõnealuseid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmetest või mis tahes töötajale peale tegevdirektori.

Artikkel 86

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukokku kuuluvad liikmesriikide ja komisjoni hääleõiguslikud esindajad. Iga liikmesriik nimetab haldusnõukokku ühe liikme ning ühe asendusliikme, kes esindab liiget tema puudumise korral. Komisjon nimetab kaks esindajat ja nende asendusliikmed. Liikmete ja asendusliikmete ametiaeg on neli aastat. Ametiaega võib pikendada.

2. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed määratakse tsiviillennunduse alal omandatud teadmiste, tunnustatud kogemuste ja pühendumuse alusel, võttes arvesse asjakohaseid juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi, mida on vaja käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks. Eelkõige vastutavad nad oma liikmesriigi tsiviillennunduse ohutuse poliitika eest üldiselt.

3. Kõik haldusnõukogus esindatud osalised püüavad piirata oma esindajate vahetumist, et tagada nõukogu töö järjepidevus. Kõikide osaliste eesmärk on saavutada meeste ja naiste võrdne esindatus haldusnõukogus.

4. Vajaduse korral kehtestatakse kolmandate Euroopa riikide esindajate haldusnõukogus vaatlejana osalemise kord ja tingimused artiklis 118 osutatud lepingutes.

5. Artikli 85 lõikes 4 osutatud nõuandeorgan nimetab oma neli liiget haldusnõukokku vaatlejaks. Nad esindavad kõnealuse nõuandeorgani eri seisukohti võimalikult laialdaselt. Nende ametiaeg on 24 kuud ja seda võik pikendada üks kord 24 kuud.

Artikkel 87

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu valib oma hääleõiguslike liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe. Aseesimees asendab esimeest *ex officio* juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.

2. Esimehe ja aseesimehe ametiaeg on neli aastat ja seda võib nelja aasta võrra üks kord pikendada. Kui nende liikmesus haldusnõukogus lõpeb mis tahes hetkel nende ametiaja jooksul, lõpeb nende ametiaeg automaatselt samal päeval.

Artikkel 88

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud kutsub kokku esimees.

2. Haldusnõukogu tuleb korralisteks koosolekuteks kokku vähemalt kaks korda aastas. Lisaks tuleb ta kokku esimehe, komisjoni või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotluse korral.

3. Ameti tegevdirektor osaleb aruteludes, kuid tal puudub hääleõigus.

4. Haldusnõukogu võib koosolekutele vaatlejaks kutsuda iga isiku, kelle arvamusel võib olla tähtsust.

5. Sekretariaaditeenust osutab haldusnõukogule amet.

Artikkel 89

Haldusnõukogus hääletamise eeskirjad

1. Ilma et see piiraks artikli 85 lõike 2 punktide c ja d ning artikli 92 lõike 7 kohaldamist, võtab haldusnõukogu otsused vastu hääleõigusega liikmete häälteenamusega. Haldusnõukogu liikme taotlusel võetakse artikli 85 lõike 2 punktis k nimetatud otsus vastu ühehäälselt.

2. Igal artikli 86 lõike 1 kohaselt määratud liikmel on üks hääl. Liikme puudumise korral võib tema asendusliige teostada tema hääleõigust. Vaatlejad ja ameti tegevdirektor ei hääleta.

3. Haldusnõukogu kodukorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletamiskord, eelkõige tingimused, mille korral üks liige võib tegutseda teise liikme nimel, ja vajaduse korral nõuded kvoorumi kohta.

4. Eelarve või personaliga seotud otsuste tegemisel on nõutav komisjoni esindajate pooldav hääletustulemus.

Artikkel 90

Juhatus

1. Juhatus abistab haldusnõukogu.

2. Juhatus:

(a) valmistab ette haldusnõukogus vastu võetavad otsused;

(b) tagab koos haldusnõukoguga auditeerimise sise- ja välisaruannetest ja -hinnangutest, samuti OLAFi juurdlustest tulenevate järelduste ja soovituste suhtes piisavate järelmeetmete võtmise;

(c) abistab ja nõustab tegevdirektorit haldusnõukogu otsuste rakendamisel eesmärgiga tugevdada haldus- ja eelarvejuhtimise järelevalvet, ilma et see piiraks tegevdirektori kohustuste täitmist, mis on sätestatud artiklis 91.

3. Kiireloomulistel juhtudel võib juhatus vajaduse korral teha haldusnõukogu nimel teatavaid esialgseid otsuseid, eelkõige halduskü simustes, sealhulgas ametisse nimetamise volituste delegeerimise peatamise ja eelarveküsimuste kohta. Kõnealused otsused edastatakse kinnituse saamiseks järgmisele haldusnõukogu koosolekule.

4. Juhatuse koosseisu kuuluvad haldusnõukogu esimees, kaks komisjoni esindajat ning kuus muud liiget, kelle määrab haldusnõukogu oma hääleõigusega liikmete hulgast. Haldusnõukogu esimees on ühtlasi juhatuse esimees. Tegevdirektor osaleb juhatuse koosolekutel, kuid tal ei ole hääleõigust. Nõuandekogu võib ühe oma liikmetest määrata vaatlejaks.

5. Juhatuse liikmete ametiaja kestus on võrdne haldusnõukogu liikmete ametiaja kestusega. Juhatuse liikme ametiaeg lõpeb samal ajal tema liikmesuse lõppemisega haldusnõukogus.

6. Juhatus peab kvartalis vähemalt ühe korralise koosoleku. Peale selle tuleb juhatus kokku esimehe algatusel või liikmete taotluse korral.

7. Haldusnõukogu kehtestab juhatuse kodukorra.

Artikkel 91

Tegevdirektori ülesanded

1. Ametit juhib tegevdirektor. Tegevdirektor annab aru haldusnõukogule. Ilma et see piiraks komisjoni, haldusnõukogu ja juhatuse volitusi, täidab tegevdirektor oma ülesandeid sõltumatult ning ei taotle ega võta vastu juhiseid üheltki valitsuselt ega muult organilt.

2. Tegevdirektor esitab Euroopa Parlamendile selle taotluse korral aruande oma ülesannete täitmise kohta. Nõukogu võib paluda tegevdirektoril esitada aruanne tema ülesannete täitmise kohta.

3. Tegevdirektor vastutab käesoleva määrusega või muude liidu õigusaktidega ametile pandud ülesannete täitmise eest. Eelkõige teeb tegevdirektor järgmist:

(a) kiidab heaks ameti meetmed, nagu need on kindlaks määratud artiklis 65, käesoleva määrusega ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega kehtestatud piirides;

(b) teeb artiklites 71 ja 73 sätestatud uurimiste, kontrollide ja muu järelevalvetegevusega seotud otsuseid;

(c) otsustab kvalifitseeritud üksustele ülesannete andmise kooskõlas artikli 58 lõikega 1 ja selle, kuidas liikmesriikide pädevad asutused ja kvalifitseeritud üksused teostavad ameti nimel uurimisi kooskõlas artikli 71 lõikega 1;

(d) võtab vajalikke meetmeid ameti tegevuse kohta, mis on seotud artikli 77 kohase rahvusvahelise koostööga;

(e) võtab kõik vajalikud meetmed, sealhulgas võtab vastu sisekorraeeskirjad ja avaldab teateid, et tagada ameti nõuetekohane toimimine vastavalt käesolevale määrusele;

(f) rakendab haldusnõukogu otsuseid;

(g) koostab ameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ja esitab selle haldusnõukogule vastuvõtmiseks;

(h) koostab ameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti vastavalt artiklile 109 ja täidab eelarvet vastavalt artiklile 110;

(i) delegeerib oma volitused teistele ameti töötajatele. Komisjon määrab kindlaks sellise delegeerimise viisid rakendusaktides, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega;

(j) koostab artikli 106 lõikes 1 osutatud programmdokumendi ja esitab selle pärast komisjonilt arvamuse saamist vastuvõtmiseks haldusnõukogule;

(k) rakendab artikli 106 lõikes 1 osutatud programmdokumenti ja teavitab haldusnõukogu selle rakendamisest;

(l) koostab auditeerimise sise- ja välisaruannetest ja -hinnangutest ning OLAFi juurdlustest tulenevate järelduste põhjal tegevuskava ning annab kaks korda aastas komisjonile ning korrapäraselt haldusnõukogule ja juhatusele aru tehtud edusammudest;

(m) kaitseb liidu finantshuve, kohaldades selleks ennetusmeetmeid pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks, tehes tulemuslikke kontrolle, nõudes eeskirjade eiramise avastamise korral tagasi valesti makstud summad ning kohaldades vajaduse korral tulemuslikke, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja finantskaristusi;

(n) koostab ameti pettustevastase strateegia ja esitab selle haldusnõukogule heakskiitmiseks;

(o) koostab ameti suhtes kohaldatavate finantseeskirjade eelnõu;

(p) koostab lennundusohutuse Euroopa tegevuskava ja selle ajakohastatud versioonid ning esitab need haldusnõukogule vastuvõtmiseks;

(q) annab lennundusohutuse Euroopa tegevuskava rakendamise kohta aru haldusnõukogule;

(r) reageerib abitaotlustele, mida komisjon esitab kooskõlas käesoleva määrusega;

(s) kiidab kooskõlas artiklitega 53 ja 54 heaks ameti kohustuste ülekandmise;

(t) juhib ameti igapäevast tööd.

4. Tegevdirektor vastutab ka selliste otsuste tegemise eest, kas ameti ülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks on ühes või mitmes liikmesriigis vaja luua üks kohalik kontor või mitu kohalikku kontorit. Sellise otsuse tegemiseks on vaja komisjoni, haldusnõukogu ja nende liikmesriikide eelnevat nõusolekut, kuhu kohalik kontor luuakse. Otsuses määratakse täpselt kindlaks kohaliku kontori tegevuse ulatus, et vältida tarbetuid kulusid ja ameti haldusülesannete dubleerimist.

Artikkel 92

Tegevdirektor

1. Tegevdirektor võetakse tööle ajutise teenistujana vastavalt Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punktile a.

2. Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu komisjoni esitatud kandidaatide nimekirjast pärast avatud ja läbipaistvat valikumenetlust, lähtuvalt teenetest ning dokumenteeritud pädevusest ja kogemustest tsiviillennunduse alal.

   Tegevdirektoriga lepingu sõlmimisel esindab ametit haldusnõukogu esimees.

   Enne haldusnõukogu valitud kandidaadi ametisse nimetamist võidakse tal paluda esineda Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ees ja vastata selle liikmete küsimustele.

3. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Selle aja lõpus hindab komisjon tegevdirektori tegevust, võttes arvesse ameti edasisi ülesandeid ja probleeme.

4. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 3 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega üks kord kuni viieks aastaks. Enne tegevdirektori ametiaja pikendamist teavitab haldusnõukogu Euroopa Parlamenti kavatsusest tegevdirektori ametiaega pikendada. Ühe kuu jooksul enne sellist pikendamist võidakse tegevdirektor kutsuda esinema Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ette, et vastata selle liikmete küsimustele.

5. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei tohi edaspidi üldperioodi lõpul sama ametikoha valikumenetluses osaleda.

6. Tegevdirektori võib ametist tagandada üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb komisjoni ettepaneku alusel.

7. Tegevdirektori ametisse nimetamise, ametiaja pikendamise ja ametist tagandamise otsused teeb haldusnõukogu hääleõigusega liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.

8. Tegevdirektorit võib abistada üks või mitu direktorit. Kui tegevdirektor puudub või ei saa oma kohustusi täita, asub tema kohale üks direktoritest.

Artikkel 93

Apellatsiooninõukogude volitused

1. Ameti juurde luuakse haldusstruktuuri osana üks või mitu apellatsiooninõukogu. Komisjon määrab apellatsiooninõukogude arvu ja selle või nende tööjaotuse kindlaks rakendusaktides, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Apellatsiooninõukogu(de) ülesanne on arutada artiklis 97osutatud otsuste kohta esitatud kaebusi. Apellatsiooninõukogu(d) kutsutakse kokku vastavalt vajadusele.

Artikkel 94

Apellatsiooninõukogu koosseis

1. Apellatsiooninõukogusse kuulub esimees ja kaks liiget.

2. Esimehel ja teistel liikmetel on asendusliikmed, kes neid puudumise korral esindavad.

3. Esimees, kaks liiget ja nende asendusliikmed nimetab haldusnõukogu komisjoni koostatud kvalifitseeritud kandidaatide nimekirjast.

4. Kui apellatsiooninõukogu peab menetletava kaebuse puhul vajalikuks, võib ta haldusnõukogu taotluse korral nimetada asjaomase juhtumi menetlemiseks lõikes 3 osutatud nimekirjast veel kuni kaks liiget ja nende asendusliikmed.

5. Komisjon määrab kindlaks igalt apellatsiooninõukogu liikmelt nõutava kvalifikatsiooni, staatuse ja lepingulise suhte ametiga, üksikliikme volitused otsuse ettevalmistamise etapil ja hääletamistingimused. Komisjon teeb seda rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 116 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 95

Apellatsiooninõukogu liikmed

1. Apellatsiooninõukogu liikmete, sealhulgas esimehe ja kõikide asendusliikmete ametiaeg on viis aastat ja seda võib veel viieks aastaks pikendada.

2. Apellatsiooninõukogu liikmed on sõltumatud. Otsuste vastuvõtmisel ei või nad taotleda ega vastu võtta juhiseid üheltki valitsuselt ega muult asutuselt.

3. Apellatsiooninõukogu liikmed ei või täita ametis muid kohustusi. Apellatsiooninõukogu liikmed võivad töötada osalise tööajaga.

4. Apellatsiooninõukogu liikmeid ei või nende ametiaja jooksul ametist tagasi kutsuda ega kvalifitseeritud kandidaatide nimekirjast kustutada, välja arvatud juhul, kui selleks on tõsised põhjused ja kui komisjon teeb pärast haldusnõukogu arvamuse saamist sellekohase otsuse.

Artikkel 96

Väljaarvamine ja taandamine

1. Apellatsiooninõukogu liikmed ei osale kaebuse menetlemises, kui neil on sellega seotud isiklikud huvid või kui nad on olnud varem ühe menetlusepoole esindajad või kui nad on osalenud edasikaevatud otsuse vastuvõtmises.

2. Kui apellatsiooninõukogu liige leiab ühel lõikes 1 loetletud põhjusel või mis tahes muul põhjusel, et ta ei peaks osalema kaebuse menetlemises, teatab ta sellest apellatsiooninõukogule.

3. Kaebemenetluse osaline võib taotleda apellatsiooninõukogu liikme taandamist kõikidel lõikes 1 osutatud põhjustel või juhul, kui liiget kahtlustatakse erapoolikuses. Sellist taandamistaotlust ei võeta vastu, kui kaebemenetluse osaline on juba alustanud menetlust, olles teadlik taandamistaotluse põhjusest. Taandamistaotluse aluseks ei või olla liikme kodakondsus.

4. Apellatsiooninõukogu teeb otsuse lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel võetavate meetmete kohta ilma asjaomase liikme osavõtuta. Kõnealuse otsuse tegemisel asendab asjaomast liiget apellatsiooninõukogus tema asendusliige.

Artikkel 97

Otsused, mille võib edasi kaevata

1. Kaebuse võib esitada ameti poolt artiklite 53, 54, 55, 66, 67, 68, 69, 70, 71 või 115 alusel tehtud otsuste kohta.

2. Lõike 1 kohaselt esitatud kaebus ei peata otsuse kohaldamist. Amet võib kaebusaluse otsuse kohaldamise siiski peatada, kui ta leiab, et olukord seda võimaldab.

3. Otsuse kohta, millega ei lõpetata menetlust mõne osalise puhul, võib esitada kaebuse üksnes seoses kaebusega lõpliku otsuse kohta, välja arvatud juhul, kui selle otsusega nähakse ette eraldi kaebus.

Artikkel 98

Kaebeõigusega isikud

Iga füüsiline või juriidiline isik võib esitada kaebuse temale adresseeritud otsuse või mõne sellise otsuse kohta, mis teda vormiliselt teisele isikule adresseeritud otsusena siiski otseselt ja isiklikult puudutab. Menetlusosalised võivad olla kaebemenetluse osalised.

Artikkel 99

Tähtaeg ja vorm

Kaebus ning selle tõendatud põhjendus tuleb esitada apellatsiooninõukogu sekretariaadile kirjalikult kahe kuu jooksul alates meetme teatavaks tegemisest asjaomasele isikule või, kui seda ei ole tehtud, kahe kuu jooksul alates päevast, mil ta sellest teada sai.

Artikkel 100

Esialgne läbivaatamine

1. Enne kaebuse uurimist annab apellatsiooninõukogu ametile võimaluse otsus läbi vaadata. Kui tegevdirektor leiab, et kaebus on põhjendatud, parandab ta otsust kahe kuu jooksul alates selle teatavaks tegemisest. Eespool toodut ei kohaldata, kui teine kaebemenetluse osaline esitab kaebuse esitajale vastuväiteid.

2. Kui otsust ei parandata, otsustab amet, kas otsuse kohaldamine tuleks vastavalt artikli 97 lõikele 2 peatada või mitte.

Artikkel 101

Kaebuse läbivaatamine

1. Apellatsiooninõukogu hindab, kas kaebus on vastuvõetav ja hästi põhjendatud.

2. Lõike 1 kohasel kaebuse läbivaatamisel tegutseb apellatsiooninõukogu kiiresti. Ta kutsub nii sageli kui vaja kaebemenetluse osalisi esitama kindlaksmääratud aja jooksul kirjalikke märkusi apellatsiooninõukogu enda saadetud teadete või teiste kaebemenetlusosaliste avalduste kohta. Apellatsiooninõukogu võib omal algatusel või kaebemenetluse ühe osalise põhjendatud taotluse alusel otsustada korraldada suulise ärakuulamise.

Artikkel 102

Kaebust käsitlev otsus

Kui apellatsiooninõukogu leiab, et kaebus ei ole vastuvõetav või selles esitatud väited ei ole põhjendatud, lükkab ta kaebuse tagasi. Kui apellatsiooninõukogu leiab,

et kaebus on vastuvõetav ja selles esitatud väited on põhjendatud, edastab ta kaebuse ametile. Amet võib apellatsiooninõukogu otsuse alusel teha uue põhjendatud otsuse.

Artikkel 103

Euroopa Liidu Kohtusse kaebamine

1. Euroopa Liidu Kohtule võib esitada hagi ameti õiguslikult siduvate aktide tühistamiseks, kui põhjuseks on tegutsemata jätmine ning vastavalt artiklile 84 lepinguväline vastutus ja vastavalt vahekohtuklauslile lepingujärgne vastutus ameti aktidega põhjustatud kahju eest.
2. Kaebusi artiklite 53, 54, 55, 66, 67, 68, 69, 70, 71 või 115 alusel tehtud ameti otsuste tühiseks tunnistamiseks võib Euroopa Liidu Kohtusse esitada ainult pärast seda, kui kõik ametisisesed kaebemenetlused on ammendatud.
3. Liikmesriigid ja liidu institutsioonid võivad kaevata ameti otsused otse Euroopa Liidu Kohtusse ilma ametisisest kaebemenetlust rakendamata.
4. Amet võtab kõik vajalikud meetmed Euroopa Liidu Kohtu otsuse täitmiseks.

III JAGU

TÖÖMEETODID

Artikkel 104

Arvamuste, sertifitseerimisnõuete, nõuete täitmise aktsepteeritud meetodite ja juhendmaterjali väljatöötamise kord

1. Haldusnõukogu kehtestab artikli 65 lõigetes 1 ja 3 osutatud arvamuste, sertifitseerimisnõuete, nõuete täitmise aktsepteeritud meetodite ja juhendmaterjali väljaandmise läbipaistva korra.

   Selle korra kohaselt:

(a) kasutatakse riikide pädevate asutuste erialateadmisi;

(b) kaasatakse vajaduse korral asjaomaste huvitatud isikute eksperte või kasutatakse asjaomaste Euroopa standardiorganisatsioonide või muude spetsialiseeritud asutuste erialateadmisi;

(c) tagatakse, et amet avaldab dokumendid ning konsulteerib huvitatud isikutega tihedalt vastavalt ajakavale ja menetlusele, mis hõlmab ameti kohustust anda konsulteerimisprotsessis kirjalik vastus.

2. Kui amet töötab artikli 65 lõigete 1 ja 3 kohaselt välja arvamused, sertifitseerimisnõuded, nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid ja juhendmaterjali, kehtestab ta liikmesriikidega eelneva konsulteerimise menetluse. Selleks võib ta luua töörühma, kuhu iga liikmesriik võib määrata ühe eksperdi. Kui on vaja konsulteerida sõjandusküsimustes, kaasab amet konsultatsioonidesse ka Euroopa Kaitseagentuuri. Kui on vaja konsulteerida ameti meetmete võimaliku sotsiaalmõju küsimustes, kaasab amet konsultatsioonidesse sidusrühmad, sh ELi sotsiaalpartnerid.

3. Amet avaldab artikli 65 lõigete 1 ja 3 kohaselt välja töötatud arvamused, sertifitseerimisnõuded, nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid ja juhendmaterjali ning käesoleva artikli lõike 1 kohaselt kehtestatud menetlused ameti ametlikus väljaandes.

Artikkel 105

Otsustamiskord

1. Haldusnõukogu kehtestab läbipaistvad menetlused artikli 65 lõike 4 kohaste üksikotsuste vastuvõtmiseks.

Eelkõige need menetlused:

(a) tagavad, et ära kuulatakse füüsiline või juriidiline isik, kellele otsus on adresseeritud, ning kõik teised isikud, keda see otseselt või isiklikult puudutab;

(b) annavad füüsilistele ja juriidilistele isikutele teavet otsuse ja selle avaldamise kohta, lähtudes artiklist 112 ja artikli 121 lõikest 2;

(c) sisaldavad sätet, mille kohaselt füüsilist või juriidilist isikut, kellele otsus on adresseeritud, ja kõiki teisi menetlusosalisi teavitatakse neile käesoleva määrusega ette nähtud õiguskaitsevahenditest;

(d) tagavad, et otsus sisaldab põhjendust.

2. Haldusnõukogu kehtestab menetlused nende tingimuste täpsustamiseks, mille kohaselt teavitatakse asjaomaseid isikuid otsustest, sh käesoleva määrusega ette nähtud olemasolevate kaebementluste kohta.

Artikkel 106

Iga- ja mitmeaastased programmid

1. Iga aasta 31. detsembriks võtab haldusnõukogu vastavalt artikli 85 lõike 2 punktile c vastu mitmeaastast ja iga-aastast tööprogrammi sisaldava programmdokumendi, mis põhineb tegevdirektori esitatud eelnõul ning milles võetakse arvesse komisjoni arvamust mitmeaastase programmi kohta ja olles mitmeaastase programmi suhtes eelnevalt konsulteerinud Euroopa Parlamendiga. Haldusnõukogu edastab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Programmdokument jõustub pärast üldeelarve lõplikku kinnitamist ja vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt eelarvele.

2. Iga-aastases tööprogrammis esitatakse üksikasjalikud eesmärgid ja oodatavad tulemused, sealhulgas tulemusnäitajad. Samuti sisaldab see rahastatavate meetmete kirjeldust ning iga meetme jaoks määratud finants- ja inimressursside näitajaid kooskõlas tegevuspõhise eelarvestamise ja juhtimise põhimõtetega ning selles näidatakse ära, missuguseid tegevusvaldkondi rahastatakse regulatiivse eelarve kaudu ning mida ameti saadud lõivudest ja tasudest. Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas lõikes 4 osutatud mitmeaastase tööprogrammiga. Iga-aastases programmis osutatakse selgelt ülesannetele, mis võrreldes eelmise eelarveaastaga on lisatud või tühistatud või mida on muudetud. Iga-aastane programm sisaldab ameti strateegiat artikli 77 kohase rahvusvahelise koostöö kohta ja ameti sellekohast tegevust.

3. Kui ametile antakse mõni uus ülesanne, muudab haldusnõukogu vastuvõetud iga-aastast tööprogrammi.

Kõik iga-aastase tööprogrammi olulised muudatused kinnitatakse sama korra kohaselt kui algne iga-aastane tööprogramm. Haldusnõukogu võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis ebaolulisi muudatusi.

4. Mitmeaastases tööprogrammis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, eeldatavad tulemused ja tulemusnäitajad. Selles esitatakse ka vahendite eraldamise programm, sealhulgas mitmeaastase eelarve ja personali jaoks.

Ressursside planeeringut ajakohastatakse igal aastal. Strateegilist programmi ajakohastatakse, kui selle järele on vajadus ja eriti artiklis 113 osutatud hindamise tulemuse arvesse võtmiseks.

Artikkel 107

Iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne

1. Iga-aastases konsolideeritud tegevusaruandes kirjeldatakse, kuidas amet on täitnud iga-aastast tööprogrammi ja eelarvet ning rakendanud oma töötajaid. Selles näidatakse selgelt, millised ameti volitused ja ülesanded on lisatud või tühistatud ning milliseid on muudetud võrreldes eelmise aastaga.

2. Aruandes esitatakse ülevaade ameti tegevusest ja antakse sellele hinnang, võttes aluseks saavutatud tulemused, tulemusnäitajad ja määratud ajakava, tegevusega seotud riskid, vahendite kasutamise ja ameti üldise tegevuse ning sisekontrollisüsteemide tõhususe ja tulemuslikkuse. Samuti tuuakse seal välja, missuguseid tegevusvaldkondi on rahastatud regulatiivse eelarve kaudu ja mida ameti saadud lõivudest ja tasudest.

Artikkel 108

Läbipaistvus ja teabevahetus

1. Ameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001. See ei piira selliste eeskirjade kohaldamist, mis käsitlevad määruses (EL) nr 376/2014 ning artikli 61 lõike 4 ja artikli 63 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktides sätestatud andmete ja teabe kättesaadavust.

2. Amet võib osaleda teabevahetuses omal algatusel ja oma pädevuse ulatuses. Eelkõige tagab ta, et lisaks artikli 104 lõikes 3 nimetatud väljaandele antaks üldsusele ja kõikidele huvitatud isikutele kiiresti objektiivset, usaldusväärset ja hõlpsasti arusaadavat teavet ameti tegevuse kohta. Amet tagab, et ressursside eraldamine teabevahetuseks ei kahjusta artiklis 64 osutatud ülesannete tulemuslikku täitmist.

3. Vajaduse korral tõlgib amet ohutusalase materjali liidu ametlikesse keeltesse. Liikmesriikide pädevad asutused abistavad ametit sellega, et edastavad asjakohast ohutusteavet tulemuslikult oma jurisdiktsiooni piires ja oma keeltes.

4. Kõikidel füüsilistel ja juriidilistel isikutel on õigus pöörduda kirjalikult ameti poole mõnes liidu ametlikus keeles ja saada vastus samas keeles.

5. Ameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

IV JAGU

FINANTSNÕUDED

Artikkel 109

Eelarve

1. Ilma et see piiraks muid tulusid, koosnevad ameti tulud järgmisest:

(a) liidu osamaks,

(b) kõikide Euroopa kolmandate riikide osamaks, kellega liit on sõlminud artiklis 118 osutatud rahvusvahelise lepingu;

(c) ameti väljaantavate sertifikaatide taotlejate ja omanike ning ametis deklaratsiooni registreerinud isikute tasutavad lõivud;

(d) tasud väljaannete, koolituse ja ameti osutatavate muude teenuste eest ning ameti poolt kaebuste menetlemise eest;

(e) mis tahes vabatahtlik rahaline toetus liikmesriikidelt, kolmandatelt riikidelt või muudelt asutustelt, eeldusel et selline toetus ei ohusta ameti sõltumatust ega erapooletust;

(f) tasud, mis kooskõlas ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamist käsitleva määrusega (EL) nr (XXXX/XXX) makstakse asjakohaste ATM/ANS-teenustega seotud ülesannete eest;

(g) toetused.

2. Ameti kuludeks on personali-, haldus-, taristu- ja tegevuskulud. Tegevuskulude osas võib üle ühe eelarveaasta pikkuste meetmete eelarvelised kulukohustused vajaduse korral jaotada mitme eelarveaasta vahel aastasteks osamakseteks.

3. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

4. Regulatiivset eelarvet, sertifitseerimistegevuse eest määratavaid ja kogutavaid lõive ning ametile makstavaid tasusid käsitletakse ameti raamatupidamisarvestuses eraldi.

5. Amet kohandab oma personaliplaneerimist ning lõivude ja tasudega seotud ressursside haldamist nii, et oleks võimalik kiiresti reageerida lõivudest ja tasudest saadud tulu kõikumisele.

6. Igal aastal koostab tegevdirektor ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti, sh ametikohtade loetelu kava, ning edastab selle haldusnõukogule. Ametikohtade loetelu kavas võetakse lõivude ja tasudega rahastatavate ametikohtade puhul aluseks teatavad üksiknäitajad, mille komisjon on kinnitanud ameti töökoormuse ja tõhususe mõõtmiseks, ja selles esitatakse ressursid, mida amet vajab sertifitseerimis- ja muude ülesannete tõhusaks ja õigeaegseks täitmiseks, sh vahendid, mis tulenevad kohustuste ülekandmisest kooskõlas artiklitega 53, 54 ja 55. Kõnealuse kava alusel võtab haldusnõukogu järgmiseks eelarveaastaks vastu ameti tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti. Ameti tulude ja kulude esialgne eelarvestuse projekt esitatakse komisjonile iga aasta 31. jaanuariks.

7. Haldusnõukogu saadab ameti tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti, sh ka ametikohtade loetelu kava ja esialgse tööprogrammi, hiljemalt 31. märtsiks

komisjonile ja kolmandatele Euroopa riikidele, kellega liit on sõlminud artiklis 118 osutatud rahvusvahelise lepingu.

8. Komisjon edastab eelarvestuse eelarvepädevatele institutsioonidele koos Euroopa Liidu üldeelarve projektiga.

9. Eelarvestuse alusel kannab komisjon Euroopa Liidu üldeelarve projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu jaoks vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse ning esitab need eelarvepädevatele institutsioonidele kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 313 ja 314.

10. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad ameti toetuseks eraldatavad assigneeringud ja võtavad vastu ameti ametikohtade loetelu.

11. Ameti eelarve kinnitab haldusnõukogu. See on lõplik pärast Euroopa Liidu üldeelarve vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse ameti eelarves vastavaid kohandusi.

12. Haldusnõukogu teatab eelarvepädevatele institutsioonidele võimalikult kiiresti kavatsusest rakendada projekte, millel võib olla märkimisväärne rahaline mõju tema eelarve rahastamisele, eelkõige kinnisvaraga seotud projektid, nagu hoonete rentimine või ost, ja need institutsioonid teatavad sellest komisjonile. Hoonetega seotud kõikide selliste projektide suhtes, mis võivad märkimisväärselt mõjutada ameti eelarvet, kohaldatakse komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 1271/2013[25] sätteid.

Kui eelarvepädev institutsioon on teatanud kavatsusest esitada arvamus, esitab ta selle haldusnõukogule kuue nädala jooksul pärast projektist teatamise kuupäeva.

Artikkel 110

Eelarve täitmine ja kontroll

1. Tegevdirektor vastutab ameti eelarve täitmise eest.

2. Ameti peaarvepidaja esitab hiljemalt eelarveaastale järgneva aasta 1. märtsiks komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale esialgse raamatupidamisaruande. Samuti saadab ameti peaarvepidaja komisjoni peaarvepidajale eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande igale eelarveaastale järgnevaks 1. märtsiks. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib institutsioonide ja detsentraliseeritud asutuste esialgsed raamatupidamisaruanded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012[26] artiklile 147.

3. Tegevdirektor saadab eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande komisjonile, kontrollikojale, Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt igale eelarveaastale järgnevaks 31. märtsiks.

4. Olles kätte saanud kontrollikoja märkused ameti esialgse raamatupidamisaruande kohta, mis on esitatud määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 148 alusel, koostab

[25] Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1271/2013, 30. september 2013, raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208 (ELT L 328, 7.12.2013, lk 42).

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

peaarvepidaja omal vastutusel ameti lõpliku raamatupidamisaruande ja tegevdirektor esitab selle haldusnõukogule arvamuse avaldamiseks.

5. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse ameti raamatupidamise lõpparuande kohta.

6. Peaarvepidaja edastab hiljemalt igale eelarveaastale järgnevaks 1. juuliks lõpliku raamatupidamisaruande ja haldusnõukogu arvamuse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale.

7. Lõplik raamatupidamisaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* järgmise aasta 15. novembriks.

8. Tegevdirektor saadab kontrollikojale vastuse kontrollikoja märkuste kohta hiljemalt 30. septembriks. Ta saadab selle vastuse ka haldusnõukogule ja komisjonile.

9. Tegevdirektor esitab taotluse korral Euroopa Parlamendile määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 165 lõike 3 kohaselt kogu teabe, mida on vaja kõnealust eelarveaastat käsitleva eelarve täitmise aruande kinnitamismenetluse tõrgeteta rakendamiseks.

10. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsustava nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu tegevdirektori tegevusele aasta N eelarve täitmisel enne 15. maid aastal N + 2.

Artikkel 111

Pettustevastane võitlus

1. Pettuste, korruptsiooni ja muude õigusvastaste tegude vastu võitlemiseks kohaldatakse piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013[27] sätteid.

2. Amet ühineb Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta kokkuleppega Euroopa Pettusevastase Ameti (OLAF) sisejuurdluste kohta[28] kuue kuu jooksul alates *[OP please insert the exact date, as referred to in Art. 127]* ja võtab kõnealuse kokkuleppe lisas esitatud vormis viivitamata vastu kõigi tema töötajate suhtes kohaldatavad asjakohased sätted.

3. Euroopa Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda amet on rahastanud liidu vahenditest.

4. OLAF võib määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ja nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96[29] sätestatud korra kohaselt teostada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses ameti rahastatud toetuse või lepinguga on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

---

27 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, 11. september 2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

28 EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

29 Nõukogu määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, 11. november 1996, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

5. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2, 3 ja 4 kohaldamist, sisaldavad ameti ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelised koostöölepingud ning ameti lepingud, toetuslepingud ja -otsused sätteid, milles selge sõnaga volitatakse Euroopa Kontrollikoda ja OLAFit tegema selliseid auditeid ja uurimisi vastavalt oma pädevusele.

Artikkel 112

Turvaeeskirjad salastatud teabe ja tundliku, kuid salastamata teabe kaitse kohta

Amet võtab vastu oma turvaeeskirjad, mis on samaväärsed komisjoni turvaeeskirjadega, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja tundliku, kuid salastamata teabe kaitset ning mis on sätestatud komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443[30] ja 2015/444[31]. Ameti turvaeeskirjad hõlmavad muu hulgas sätteid sellise teabe vahetamise, töötlemise ja säilitamise kohta.

Artikkel 113

Hindamine

1. Hiljemalt [*five years after the date referred to in Article 127 – OP please insert the exact date*] ja seejärel iga viie aasta tagant tellib komisjon hindamise oma suuniste täitmise kohta, et hinnata ameti tegevust eesmärkide saavutamisel, volituste kasutamisel ja ülesannete täitmisel. Eelkõige käsitletakse hindamisel võimalikku vajadust muuta ameti volitusi ning sellise muutmise finantstagajärgi.
2. Kui komisjon leiab, et ameti töö jätkamine ei ole ametile seatud eesmärkide, volituste ja ülesannete seisukohast enam põhjendatud, võib ta teha ettepaneku käesolevat määrust vastavalt muuta või see kehtetuks tunnistada.
3. Komisjon edastab hindamistulemused koos oma järeldustega Euroopa Parlamendile, nõukogule ja haldusnõukogule. Hindamistulemused avalikustatakse.

Artikkel 114

Finantseeskirjad

Ameti suhtes kohaldatavad finantseeskirjad võtab vastu haldusnõukogu, olles eelnevalt komisjoniga konsulteerinud. Need ei tohi kalduda kõrvale delegeeritud määrusest (EL) nr 1271/2013, välja arvatud juhul, kui selline kõrvalekaldumine on vajalik ameti tegevuseks ja komisjon on andnud selleks eelneva nõusoleku.

Artikkel 115

Lõivud ja tasud

1. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 117 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada lõigetel 3, 4, 5 ja 6 põhinevaid üksikasjalikke ameti poolt nõutavate lõivude ja tasudega seotud eeskirju.

---

30 Komisjoni otsus (EL, Euratom) 2015/443, 13. märts 2015 , komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41).

31 Komisjoni otsus (EL, Euratom) 2015/444, 13. märts 2015, ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

2. Komisjon konsulteerib ametiga enne lõikes 1 osutatud eeskirjade vastuvõtmist.

3. Lõikes 1 osutatud eeskirjadega määratakse kindlaks eelkõige artikli 109 lõike 1 punktide c ja d kohaste lõivude ja tasude maksmise juhud, summad ja nende maksmise viisid.

4. Lõive ja tasusid võetakse järgmiste toimingute eest:

(a) sertifikaatide väljaandmine ja taastamine ning deklaratsioonide registreerimine ametis vastavalt käesolevale määrusele ning ameti järelevalve nende sertifikaatide ja deklaratsioonidega seotud tegevuse üle;

(b) trükised, koolitus ja muud ameti teenused, milles väljendub iga üksiku osutatud teenuse tegelik maksumus;

(c) kaebuste menetlemine.

Kõiki lõive ja tasusid väljendatakse ja makstakse eurodes.

5. Lõivude ja tasude suuruse määramisel seatakse eesmärgiks tagada, et nendest saadav tulu kataks osutatud teenustega seotud tegevuse kulu täielikult ja et välditaks ülejäägi märkimisväärset kuhjumist. Kõik ameti kulud, mis on seotud lõikes 3 osutatud tegevusse kaasatud töötajatega, eelkõige tööandja proportsionaalsed maksed pensioniskeemi, peavad kajastuma selles kulusummas. Lõivud ja tasud kantakse ameti tuludesse seoses tegevusega, mille eest neid lõive ja tasusid makstakse.

6. Lõivude ja tasudega tekitatud eelarveülejäägist rahastatakse lõivude ja tasudega seotud edasist tegevust või kaetakse kahjum. Kui hakkab korduma olukord, et eelarve täitmise tulemus on märkimisväärselt positiivne või negatiivne, vaadatakse läbi lõivude ja tasude suurus.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 116

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 4.

Artikkel 117

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Komisjonile antakse määramata ajaks õigus võtta vastu delegeeritud akte, millele on osutatud artikli 2 lõike 3 punktis d, artiklites 18, 25, 28, 34, 39, 44, 47 ja 50, artikli 51 lõikes 10, artikli 52 lõikes 5, artikli 72 lõikes 4 ja artikli 115 lõikes 1.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad igal ajal tagasi võtta artikli 2 lõike 3 punktis d, artiklites 18, 25, 28, 34, 39, 44, 47 ja 50, artikli 51 lõikes 10, artikli 52 lõikes 5, artikli 72 lõikes 4 ja artikli 115 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise. Tagasivõtmisotsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 2 lõike 3 punktis d, artiklites 18, 25, 28, 34, 39, 44, 47 ja 50, artikli 51 lõike 10, artikli 52 lõike 5, artikli 72 lõike 4 ja artikli 115 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 118

Kolmandate Euroopa riikide osalemine

Amet on avatud osalemiseks kolmandatele Euroopa riikidele, kes on liitunud Chicago konventsiooniga ja sõlminud Euroopa Liiduga rahvusvahelise lepingu, mille alusel nad kohustuvad kohaldama liidu õigust käesoleva määrusega reguleeritud valdkonnas.

Kõnealused rahvusvahelised lepingud võivad sisaldada sätteid, milles eelkõige täpsustatakse, kuidas ja mil määral osaleb asjaomane kolmas Euroopa riik ameti töös, sh sätteid rahalise osaluse ja töötajate kohta. Kõnealuste sätete jõustamiseks võib amet kooskõlas artikli 77 lõikega 2 kehtestada asjaomaste kolmandate Euroopa riikide pädevate asutustega töökorra.

Artikkel 119

Peakorterileping ja tegutsemistingimused

1. Vajalikud kokkulepped, milles käsitletakse ametile asukohaliikmesriigis antavaid ruume ja selle liikmesriigi pakutavaid vahendeid ning ameti asukohaliikmesriigis tegevdirektori, haldusnõukogu liikmete, ameti töötajate ja nende perekonnaliikmete suhtes kohaldatavaid erieeskirju, sätestatakse ameti ja asukohaliikmesriigi vahelises peakorterilepingus, mis sõlmitakse pärast haldusnõukogult heakskiidu saamist ja hiljemalt [*OP Please insert the exact date - two years after entry into force of this Regulation*].

2. Ameti asukohaliikmesriik tagab võimalikult head tingimused ameti toimimiseks, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolihariduse ning asjakohase transpordiühenduse.

Artikkel 120

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistused, mida kohaldatakse käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide rikkumise korral. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 121

Isikuandmete töötlemine

1. Seoses isikuandmete töötlemisega käesoleva määruse raames täidavad liikmesriigid käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid kooskõlas siseriiklike õigus- ja haldusnormidega, millega võeti üle direktiiv 95/46/EÜ.

2. Seoses isikuandmete töötlemisega käesoleva määruse raames täidavad komisjon ja amet käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 122

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 216/2008 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid määrusele (EÜ) nr 216/2008 tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt X lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 123

Määruse (EÜ) nr 1008/2008 muudatused

Määrust (EÜ) nr 1008/2008 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 4 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) tal on kehtiv lennuettevõtja sertifikaat, mille on välja andnud liikmesriigi asutus või Euroopa Liidu Lennundusohutusamet;”.

2. Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Lennuettevõtja sertifikaat

1. Lennutegevusloa andmine ja selle kehtivus sõltub igal ajal kehtiva lennuettevõtja sertifikaadi omamisest, milles on kindlaks määratud lennutegevusloaga hõlmatud tegevusvaldkonnad.

2. Ühenduse lennuettevõtjale kuuluvasse lennuettevõtja sertifikaati tehtav mis tahes muudatus kajastub vajaduse korral ka tema lennutegevusloas.

Kui lennuettevõtja sertifikaate välja andev pädev asutus ja lube välja andev pädev asutus on erinevad, teatab lennuettevõtja sertifikaate välja andev pädev asutus lube välja andvale pädevale asutusele viivitamata nendest muudatustest.

3. Kui lennuettevõtja sertifikaate välja andev pädev asutus ja lube välja andev pädev asutus on erinevad, kehtestavad mõlemad asutused menetlused, kuidas vahetada

teavet, mis on vajalik selleks, et hinnata ühenduse lennuettevõtja finantsolukorda, mis võib mõjutada tema tegevuse ohutust, või teavet, mis võib olla abiks lennuettevõtja sertifikaate välja andvale pädevale asutusele ohutusalases järelevalves.”

3. Artikli 12 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks artikli 13 lõigete 3 ja 5 kohaldamist, tuleb ühenduse lennuettevõtja kasutatav õhusõiduk registreerida selle liikmesriigi valikul, kelle pädev asutus annab välja lennutegevusloa, kas tema siseriiklikus registris või liidus.”

4. Artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui ühenduse lennuettevõtja on kuivrendilepingu osapool või kui ühenduse lennuettevõtja võtab märgrendilepingu alusel märgrendile kolmanda riigi ettevõtja käitatava õhusõiduki, tuleb eelnevalt saada heakskiit kooskõlas määrusega (EL) nr [XX/XXX *reference to this Regulation to be inserted*] ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega.”;

(b) lisatakse lõige 5:

„5. Kolmandas riigis registreeritud õhusõidukit kuivrendilepingu alusel rentiv ühenduse lennuettevõtja peab saama lennuettevõtja sertifikaate välja andva pädeva asutuse eelneva heakskiidu. Kõnealune pädev asutus annab oma heakskiidu kooskõlas määrusega (EL) nr [XX/XXX *reference to this Regulation to be inserted*] ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktidega.”

Artikkel 124

Määruse (EL) nr 996/2010 muudatused

Määruse (EL) nr 996/2010 artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

„1. Kõikide Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) YYYY/N [ref. to new regulation]* kohaldamisalasse kuuluvate lennuõnnetuste ja tõsiste intsidentide puhul teostatakse ohutusalane uurimine liikmesriigis, kus õnnetus või intsident toimus.

2. Kui määruse (EL) YYYY/N [ref. to new regulation] kohaldamisalasse kuuluva ja liikmesriigis registreeritud õhusõidukiga toimunud lennuõnnetuse või tõsise intsidendi puhul ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, millise riigi territooriumil see toimus, teostab ohutusalase uurimise registreerimisliikmesriigis tegutsev lennuõnnetuste uurimisorgan.

3. Lõigetes 1, 2 ja 4 osutatud ohutusalaste uurimiste ulatuse ja nende teostamisel järgitava korra määrab lennuõnnetuste uurimisorgan, võttes arvesse järeldusi, mida selliste uurimiste põhjal loodetakse teha lennundusohutuse parandamiseks.

4. Lennuõnnetuste uurimisorgan võib otsustada uurida ka lõigetes 1 ja 2 osutamata intsidente, samuti muud tüüpi õhusõidukitega toimunud lennuõnnetusi või tõsiseid intsidente, tehes seda vastavalt liikmesriigi õigusaktidele, kui uurimisorgan loodab nendest teha lennundusohutusalaseid järeldusi.

5. Erandina lõigetest 1 ja 2 võib vastutav lennuõnnetuste uurimisorgan lennundusohutuse parandamiseks eeldatavalt saadavaid kogemusi arvesse võttes teha otsuse mitte algatada ohutusalast uurimist, kui lennuõnnetus või tõsine intsident on seotud mehitamata õhusõidukiga, mille puhul ei ole vaja sertifikaati ega deklaratsiooni

vastavalt määruse (EL) YYYY/N [ref. to new regulation] artikli 46 lõigetele 1 ja 2, või on seotud mehitatud õhusõidukiga, mille maksimaalne stardimass on 2 250 kg või väiksem, ja kui inimesed ei ole saanud surmavalt ega raskelt vigastada.

6. Lõigetes 1, 2 ja 4 osutatud ohutusalase uurimise eesmärk ei ole mingil juhul osutada süüle ega vastutusele. Sellised uurimised on sõltumatud ning ei mõjuta ega piira mingil määral süüd või vastutust omistavat kohtu- või haldusmenetlust.”

Artikkel 125

Määruse (EL) nr 376/2014 muudatused

Määruse (EL) nr 376/2014 artikli 3 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

„2. Käesolevat määrust kohaldatakse lennuohutust mõjutavate juhtumite ja muu sellise ohutusteabe suhtes, mis on seotud määruse [add ref. to the new regulation] kohaldamisalasse kuuluvate õhusõidukitega.

Käesolevat määrust ei kohaldata lennuohutust mõjutavate juhtumite ega muu sellise ohutusteabe suhtes, mis on seotud mehitamata õhusõidukitega, mille puhul ei ole vaja sertifikaati ega deklaratsiooni vastavalt määruse (EL) YYYY/N [ref. to new regulation] artikli 46 lõigetele 1 ja 2, v.a juhul, kui lennuohutust mõjutava juhtumi ja muu sellise ohutusteabe, mis on seotud sellise mehitamata õhusõidukiga, tagajärjeks on surmav või raske vigastus või kui sellega on seotud mõni muu õhusõiduk kui mehitamata õhusõiduk.

Liikmesriigid võivad teha otsuse kohaldada käesolevat määrust ka lennuohutust mõjutavate juhtumite ja muu sellise ohutusteabe suhtes, mis on seotud määruse [add ref. to the new regulation] kohaldamisalasse kuuluvate õhusõidukitega.”

Artikkel 126

Üleminekusätted

1. Määruse (EL) nr 216/2008 kohaselt välja antud või tunnustatud sertifikaadid ning esitatud või tunnustatud deklaratsioonid jäävad kehtima ja neid käsitatakse käesoleva määruse vastavate sätete kohaselt väljaantuna, esitatuna ja tunnustatuna, sh artikli 56 kohaldamisel.

2. Hiljemalt [*five years after the date referred to in Article 127 – OP please insert the exact date*] kohandatakse määruse (EÜ) nr 216/2008 alusel vastu võetud rakenduseeskirju käesoleva määruse sätetele. Kuni kohandamiseni käsitatakse kõnealustes rakenduseeskirjades esitatud viiteid:

(a) mõistele „äriline lennutegevus” viitena määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 3 punktile i;

(b) mõistele „keerukas mootoriga õhusõiduk” viitena määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 3 punktile j;

(c) mõistele „seadmed” viitena käesoleva määruse artikli 3 punktile 28;

(d) mõistele „harrastuspiloodi luba” viitena määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 7 lõikele 7;

(e) mõistele „äriline lennutransport” viitena määruse (EL) nr 965/2012[32] artikli 2 punktile 1.

3. Erandina artiklitest 45 ja 46 kohaldatakse määruse (EÜ) nr 216/2008 asjakohaseid sätteid artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud aktide jõustumiseni.

4. Võimalikult kiiresti pärast käesoleva määruse jõustumist ja igal juhul enne [*three years after the date referred to in Article 127 – OP please insert the exact date*] lõpetavad liikmesriigid kolmandate riikidega käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades sõlmitud praegu kehtivad kahepoolsed lepingud või kohandavad neid.

Artikkel 127

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

[32] Komisjoni määrus (EL) nr 965/2012, 5. oktoober 2012, millega kehtestatakse lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (ELT L 296, 25.10.2012, lk 1).

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Eesmärgid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB)[33] struktuurile

06 – Liikuvus ja transport

06 02 – Euroopa transpordipoliitika

06 02 02 – Euroopa Lennundusohutusamet

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**[34]

☒ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga: konkurentsivõimeline ühtne Euroopa transpordipiirkond, mis pakub kodanikele ja ettevõtetele ohutu, tõhusa ning kvaliteetse transpordi raamistiku.

Tööhõive ja majanduskasv: algatusega püütakse anda panus konkurentsivõimelisse Euroopa lennundussektorisse, mis loob väärtuslikke töökohti ja ergutab tehnoloogilist innovatsiooni. Sellega luuakse tulemuslik reguleeriv raamistik, mis lõimib uued ärimudelid ja kujunemisjärgus tehnoloogialahendused.

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

Erieesmärk nr

Käesoleva algatuse erieesmärgid on järgmised:

1) kõrvaldada tarbetud nõuded ning tagada, et regulatsioon on proportsionaalne eri lennundustegevuse liikidega seotud riskidega;

2) tagada uue tehnoloogia ja turuarengute tõhus lõimimine ning tulemuslik järelevalve;

[33] ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

[34] Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

3) kehtestada liidu ja liikmesriikide vaheline ohutusjuhtimisalane koostöö, et ühiselt kindlaks teha tsiviillennundust ohustavad riskid ja neid vähendada; 4) täita õigussüsteemi lüngad ja tagada selle järjepidevus; 5) luua tõhusalt toimiv liikmesriikide ja ameti vahelise ressursside koondamise ja jagamise süsteem. <u>Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile</u> 06 02 Euroopa transpordipoliitika

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale.

Erieesmärgi nr 1 tulemused: tarbetute / liiga üksikasjalikult reguleerivate normide kõrvaldamise raamistik; tulemuspõhiste normide kasutuselevõtmine, mille puhul on kindlaks määratud saavutatavad eesmärgid, kuid tagatud paindlikkus seoses eesmärkide saavutamise vahenditega; raamistik riskidele, mis kaasnevad normide kohandamiseks reguleeritava tegevusega.

Erieesmärgi nr 2 tulemused: võimaluse korral tehnoloogia suhtes neutraalsete normide kehtestamine, mehitamata õhusõidukeid käsitleva õigusliku raamistiku kehtestamine; lennundussektori standardite laialdasem kasutamine; lihtsustatud reguleeriv raamistik, mis käsitleb õhusõidukite märgrenti ELi ettevõtjate vahel.

Erieesmärgi nr 3 tulemused: juriidiline kohustus võtta vastu üksteisele tuginevad Euroopa lennundusohutusprogramm, lennundusohutuse Euroopa tegevuskava ja riiklikud ohutusprogrammid; täiustatud teabe- ja andmevahetus ning analüüs.

Erieesmärgi nr 4 tulemused: oluliste nõuete kehtestamine maapealsele teenindusele, lennundustoodetega seotud keskkonnakaitsele ning küberjulgeolekule; EASA ja komisjoni vaheline tihedam koostöö julgestusküsimustes; lennunduse keskkonnakaitse ülevaate õiguslik alus.

Erieesmärgi nr 5 tulemused: ELi akrediteeringuga inspektorite reservi loomine; eriolukorras kasutatava järelevalvemehhanismi loomine; õiguslik raamistik reguleerimisülesannete üleandmiseks muudele liikmesriikidele või EASA-le; võimalus panna sertifitseerimis- ja järelevalveülesandeid üldlennundussektori pädevatele kasutajaorganisatsioonidele; riski- ja tulemuspõhiste järelevalvemeetodite edendamine; ametiasutuste sertifitseerimise, järelevalve ja täitmise alase koostöö seisukohalt asjakohase teabe jaoks Euroopa teabehoidla loomine; võimalus valida riiklike õhusõidukite ja II lisa õhusõidukite puhul liidu süsteemi kohaldamine.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Erieesmärgi nr 1 näitajad:

– EASA-le esitatud küsimuste arv, milles käsitletakse normide tõlgendamist;

– ettevõtjate arv, kes kasutavad tulemuspõhiseid norme, et tõendada olulistele nõuetele vastavust;

– erapiloodi lubade arv üldlennunduses;

– ettevõtjate kulude vähenemine.

Erieesmärgi nr 2 näitajad:

– normide arv, milles osutatakse majandusharu standarditele;

– ELi üldlennunduse õhusõidukipargi vanus;

– õhusõidukite sertifitseerimis- ja tootmiskulude vähenemine;

– uute sertifitseerimiste arv.

Erieesmärgi nr 3 näitajad:

– lennuõnnetuste määr lennuliikluse kasvu suhtes;

– EASA standardimis- ja pideva seiretegevuse tulemused;

– riiklike ohutusprogrammide arv ja nende rakendamise tase liikmesriikides.

Erieesmärgi nr 4 näitajad:

– EASA-le esitatud küsimuste arv, milles käsitletakse muudetud normide tõlgendamist;

– riskiga seotud juhtumite arv, mis on seotud maapealse teenindusega;

– sidusrühmadelt saadud tagasiside.

Erieesmärgi nr 5 näitajad:

– EASA standardimis- ja pideva seiretegevuse tulemused seoses liikmesriikide ressursside ning pädevustega;

– ELi lennuohutusinspektoreid kasutavate liikmesriikide arv ning ressursside ühiskasutuse ja jagamise uute vahendite arv (ülesannete delegeerimine, kohaldamisvalik seoses riiklike ja II lisa õhusõidukitega);

– liikmesriikide lennuametite ressursside areng, mõõdetuna täistööaja ekvivalentide ja eelarvega.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Tagada, et ka kasvava liiklusmahu tingimustes säilitatakse tsiviillennunduse ohutuse kõrge tase.

Anda panus lennundussektori konkurentsivõimesse, tõhustades Euroopa tsiviillennundussüsteemi ning tagades samal ajal kõrged ohutus- ja keskkonnastandardid.

ICAO nõuded liikmesriikidele riiklike ohutusprogrammide vastuvõtmiseks.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisaväärtus

Lennutransport on oma laadilt suuresti riikidevaheline ning nõuab seetõttu ELi tasemel reguleerimist.

Liikmesriigid on üldiselt seisukohal, et tsiviillennunduse ohutuse valdkonnas on kõrge ohutustaseme saavutamiseks vajalikud ühiseeskirjad. Seda arusaama väljendati juba määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle eelkäija, määruse (EÜ) nr 1592/2002 vastuvõtmisega. Euroopa tsiviillennundussüsteemi ohutus oleneb muu hulgas sellest, kui hästi kõnealuse süsteemi elemendid omavahel kokku sobituvad. Süsteemi iga häirumine on risk, mis nõuab koordineerimist. Ühised õigusaktid kõrvaldavad vajaduse koordineerida liikmesriikide õigussüsteeme ning aitavad seega suurendada ohutust. Ühist Euroopa ohutussüsteemi saab kõige tulemuslikumalt edendada üksnes ELi tasandil. Samamoodi suurendab tõhusust ühtne Euroopa tsiviillennundusohutuse süsteem, mis lahendab kuluka killustatuse probleemi.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Käesolev algatus põhineb muu hulgas määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle eelkäija, määruse (EÜ) nr 1592/2002 kohaldamisest saadud kogemuste põhjalikul analüüsil,

sealhulgas määruse (EÜ) nr 216/2008 toimimise 2013. aastal läbiviidud hindamisel, mis tehti nimetatud määruse artikli 62 alusel.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Käesolev algatus on üks 2015. aasta lõpus vastuvõetava lennunduspaketi tulemustest ning aitab suurendada ELi lennundussektori konkurentsivõimet.

Algatus on kooskõlas 2011. aasta transporti käsitleva valge raamatuga, mille eesmärk on muuta Euroopa ohutuimaks lennunduspiirkonnaks.

Peale selle on algatus kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegiaga ja komisjoni prioriteetidega, arendades siseturgu ning soodustades innovatsiooni, avaldades sel moel positiivset mõju tööhõivele ja majanduskasvule ning lennundussektori üleilmsele konkurentsivõimele.

Seoses EASA juhtimisküsimustega on algatus kooskõlas komisjoni, Euroopa Parlamendi ja nõukogu detsentraliseeritud asutusi käsitlevate soovitustega ning rakendab neid.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

– ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

– ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ **Piiramatu kestusega** ettepanek/algatus

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid[35]

☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

– ☐ oma talituste kaudu, kasutades sealhulgas liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

– ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve täitmine koostöös** liikmesriikidega

☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

– ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende esindajatele (täpsustada);

– ☐ Euroopa Investeerimispangale ja Euroopa Investeerimisfondile;

– ☒ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 nimetatud asutustele;

– ☐ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ning kes esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

– *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused”.*

Märkused

puuduvad

[35] Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Küllaldased seire- ja hindamismehhanismid on juba olemas ning kasutuskõlblikud, sest tsiviillennundusohutuse valdkonnas on tulemuslikkuse seire liidu reguleeriva raamistiku lahutamatu osa. Kui kavandatav meede vastu võetakse, hinnatakse selle tulemuslikkust kohustuslikus korras iga viie aasta tagant nagu ka kehtiva määruse (EÜ) nr 216/2008 puhul. Ameti iga-aastaste aruandluskohustuste hulka kuulub iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ja lõpliku raamatupidamisaruande koostamine.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Välja selgitatud ohud

puuduvad

2.2.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

Liidu asutusena kohaldab EASA detsentraliseeritud asutuste kohaldatavaid kontrollimeetodeid, mis on juba sätestatud määruses (EÜ) nr 216/2008. EASA finantsmäärus, mis põhineb asutuste raamfinantsmäärusel, sätestab siseaudiitori määramise ja siseauditi nõuded.

2.2.3. Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos

puudub

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavaid või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmeid.

Ettepandud määruse artiklis 111 käsitletakse pettuste vastu võitlemist. See muudab EASA suhtes kohaldatavaks määruse (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb OLAFi juurdlusi, ning annab OLAFile ja Euroopa Kontrollikojale õiguse viia läbi lisaauditeid ja -uurimisi. Artikkel vastab detsentraliseeritud asutuste näidistekstile. Peale selle võttis EASA 9. detsembril 2014 vastu pettustega võitlemise strateegia.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr Nimetus	Liigendatud/ liigendamata[36]	EFTA riigid[37]	Kandidaatriigid[38]	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
1 Arukas ja kaasav majanduskasv a) Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	06 02 02 Euroopa Lennundusohutusamet	Liigendatud	JAH	EI	JAH*	EI

- * Šveitsi osamaks vastavalt otsusele nr 1/2007 (2008/100/EÜ)

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse: puuduvad

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr Nimetus	Liigendatud/ liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.YY.YY.YY]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

[36] Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.
[37] EFTA – Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.
[38] Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele[39]

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr 1a	Rubriik 1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks

Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat			Aasta **N**[40]	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida nr 06 02 02	Kulukohustused	(1)	34,870 + 1,575 = 36,445	34,870 + 2,045 = 36,915	35,568 + 1,395 = 36,963	36,279 + 1,395 =37,674				Piiramatu kestusega ettepanek
	Maksed	(2)	36,445	36,915	36,963	37,674				Piiramatu kestusega ettepanek
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[41] puuduvad										
Eelarverida nr		(3)								
Liikuvuse ja transpordi **peadirektoraadi assigneeringud kokku**	Kulukohustused	= 1	36,445	36,915	36,963	37,674				Piiramatu kestusega ettepanek

39 Kulusid kohandatakse vastavalt valitsuste kokkuleppele täiendavate ametikohtade ja lepinguliste töötajate kohta

40 Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

41 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

	Maksed	= 2	36,445	36,915	36,963	37,674				Piiramatu kestusega ettepanek

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 1a assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused		36,445	36,915	36,963	37,674				Piiramatu kestusega ettepanek
	Maksed		36,445	36,915	36,963	37,674				Piiramatu kestusega ettepanek

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	**5**	„Halduskulud”

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat									
• Personalikulud Arvutuse alus: liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi praegune personalieelarve seoses töötajatega, kes tegelevad määrusega (EÜ) nr 216/2008 ja EASA sellega seotud küsimustega (7 täistööaja ekvivalenti × 132 000 € aastas = 924 000 €)		0,924	0,924	0,924	0,924				Piiramatu kestusega ettepanek
• Muud halduskulud		0	0	0	0				
Liikuvuse ja transpordi **peadirektoraat KOKKU**	Assigneeringud	0,924	0,924	0,924	0,924				Piiramatu kestusega ettepanek

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU**	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,924	0,924	0,924	0,924				

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **N**[42]	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1–5**	Kulukohustused	37,369	37,839	37,887	38,598				Piiramatu kestusega ettepanek

[42] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

assigneeringud KOKKU	Maksed	37,369	37,839	37,887	38,598				Piiramatu kestusega ettepanek

3.2.1.1. EASA ametikohtade loetelu kava 2017–2020

EASA kavandatav töötajate arv aastatel 2017–2020 (kokku)*	**2016****	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
AD palgaastmed	548	541	540	540	540
Uued AD palgaastmed		5			
AD kokku	548	546	540	540	540
AST palgaastmed	128	123	118	118	118
Uued AST palgaastmed					
AST kokku	128	123	118	118	118
Ametikohtade loetelu ametikohtade arv kokku	676	669	658	658	658

* Näitajaid kohandatakse vastavalt tasude ja lõivudega seotud ametikohtade paindlikkuse süsteemile, mis töötatakse välja ameti töökoormust ning tõhusust käsitlevate näitajate põhjal, mille komisjon kiidab heaks 2017. aastaks. Hiljemalt 2017. aasta eelarveprojekti vastuvõtmise ajal esitab komisjon muudetud finantsselgituse, milles üksikasjalikult näidatakse, kuidas tasude ja lõivudega seotud ametikohtade paindlikkuse süsteem praktikas toimib ning kuidas see mõjutab ameti ametikohtade loetelu. Kuni selle käimasoleva töö tulemuste selgumiseni sätestatakse käesolevale ettepanekule lisatud finantsselgituses tasude ja lõivudega seotud ametikohtade püsiv arv, lähtudes komisjoni teatisest, mis käsitleb detsentraliseeritud asutuste inim- ja rahaliste ressursside kavandamist aastatel 2014–2020 ning mida on kohandanud eelarvepädev institutsioon, tuginedes 2016. aasta eelarvemenetluse ja sellele eelnevate aastate eelarvemenetluste käigus tehtud otsusele.

** 2016. aasta näitajad olenevad lõpliku eelarve vastuvõtmisest eelarvepädeva institutsiooni poolt. Aastate 2017–2020 näitajaid võib olla vaja igal aastal pärast lõpliku eelarve vastuvõtmist kohandada.

EASA kavandatav töötajate arv aastatel 2017–2020 (ELi osamaks)*	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
AD palgaastmed	175	177	184	184	184
Uued AD palgaastmed		5			
AD kokku	175	182	184	184	184
AST palgaastmed	50	46	42	42	42
Uued AST palgaastmed					
AST kokku	50	46	42	42	42
Ametikohtade loetelu ametikohtade arv kokku	225	228	226	226	226

* Näitajad hõlmavad 2 % vähenduse kohaldamist (töötajate arvu 1 % vähendamine ja 1 % töökohtade ümberpaigutamine reservi) kuni 2018. aastani ning kolmandate riikide ettevõtjatele ja kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemidele ettenähtud täiendavad ametikohad, nagu need on sätestatud inim- ja rahaliste ressursside kavandamist käsitleva teatise (KOM(2013) 519) I lisas.

EASA kavandatav töötajate arv aastatel 2017–2020 (tasud ja lõivud)*	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
AD palgaastmed	373	364	356	356	356
Uued AD palgaastmed					
AD kokku	373	364	356	356	356
AST palgaastmed	78	77	76	76	76
Uued AST palgaastmed					
	78	77	76	76	76

AST kokku					
Ametikohtade loetelu ametikohtade arv kokku	451	441	432	432	432

* Näitajaid kohandatakse vastavalt tasude ja lõivudega seotud ametikohtade paindlikkuse süsteemile, mis töötatakse välja ameti töökoormust ning tõhusust käsitlevate näitajate põhjal, mille peab heaks kiitma komisjon. Hiljemalt 2017. aasta eelarveprojekti vastuvõtmise ajal esitab komisjon muudetud finantsselgituse, milles üksikasjalikult näidatakse, kuidas tasude ja lõivudega seotud ametikohtade paindlikkuse süsteem praktikas toimib ning kuidas see mõjutab ameti ametikohtade loetelu. Kuni selle käimasoleva töö tulemuste selgumiseni sätestatakse käesolevale ettepanekule lisatud finantsselgituses tasude ja lõivudega seotud ametikohtade püsiv arv, lähtudes komisjoni teatisest, mis käsitleb detsentraliseeritud asutuste inim- ja rahaliste ressursside kavandamist aastatel 2014–2020 ning mida on kohandanud eelarvepädev institutsioon, lähtudes 2016. aasta ja varasematest eelarvemenetluse käigus tehtud otsustest.

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute[43] kasutamist, mis toimub järgmiselt:

– (Arvutuse alus: ühe täistööaja ekvivalendi keskmine kogukulu: 132 000 eurot)

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ⇩			Aasta **N**		Aasta **N+1**		Aasta **N+2**		Aasta **N+3**		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						**KOKKU**	
	VÄLJUNDID																	
			Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK NR 1[44] Kõrvaldada tarbetud nõuded ning tagada, et regulatsioon on proportsionaalne eri lennundustegevuse liikidega seotud riskidega	Täiendavat mõju EASA-le ei avaldu, sest väljundi võtavad enda kanda praegused assigneeringud.																	
Erieesmärk nr 1 kokku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ERIEESMÄRK nr 2 Tagada uue tehnoloogia ja turuarengute tõhus lõimimine ning tulemuslik järelevalve	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku		

[43] Assigneeringuid kohandatakse vastavalt valitsuste kokkuleppele täiendavate ametikohtade ja lepinguliste töötajate kohta

[44] Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

Mehitamata õhusõidukite uus õigusraamistik																
Erieesmärk nr 2 kokku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ERIEESMÄRK nr 3 Kehtestada liidu ja liikmesriikide vahel ohutusjuhtimisalane koostöö, et ühiselt teha kindlaks tsiviillennundust ohustavad riskid ning neid vähendada	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
Euroopa andmekogu (artikkel 28): põhiandmed otsuste tegemiseks ja seireks (sh 1 lepinguline töötaja aastas, ühekordsed IT-kulud summas 0,3 miljonit eurot aastatel n ja n+1 ning iga-aastased jooksvad kulud summas 0,2 miljonit eurot)		0,535		0,570		0,270		0,270								Piiramatu kestusega ettepanek
„Suurandmed”: Euroopa lennundussüsteemi andmed ja analüüs (personalikulud 2 täistööaja ekvivalenti ja 1 lepinguline töötaja aastas, välja arvatud tegevuskulud)		0,167		0,334		0,334		0,334								Piiramatu kestusega ettepanek
Erieesmärk nr 3 kokku		0,702		0,904		0,604		0,604								Piiramatu kestusega ettepanek
ERIEESMÄRK nr 4 Täita õigussüsteemi lüngad ja tagada selle järjepidevus	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
Maapealne teenindus: luua ja säilitada ühiste nõuete süsteem (artikkel 11) (personalikulu 1 täistööaja ekvivalent aastas)		0,066		0,132		0,132		0,132								Piiramatu kestusega ettepanek

Julgestus- ja ohutusaspektide ühtlustamine; eeskirjade koostamise ja kontrolli toetamine (artikkel 40) (personalikulud 1 täistööaja ekvivalent aastas)		0,066		0,132		0,132		0,132								Piiramatu kestusega ettepanek
Uued Euroopa sertifitseerimisnõuded keskkonnakaitsele ja aruanne (artikkel 39) (sealhulgas 1 täistööaja ekvivalent aastas ja iga-aastased IT-kulud summas 0,15 miljonit eurot)		0,216		0,282		0,282		0,282								Piiramatu kestusega ettepanek
Erieesmärk nr 4 kokku		0,348		0,546		0,546		0,546								Piiramatu kestusega ettepanek
ERIEESMÄRK nr 5 Luua tõhusalt toimiv liikmesriikide ja ameti vahelise ressursside koondamise ning jagamise süsteem	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
Riskil ja tulemuslikkusel põhinevate järelevalvemeetodite edendamine		0,100		0,100		0,100		0,100								0,400
Ekspertide reserv (artikkel 17) (sh 1 lepinguline töötaja aastas, ühekordsed kulud summas 0,1 miljonit eurot aastatel n ja n+1 ning iga-aastased jooksvad kulud summas 5000 eurot)		0,140		0,175		0,075		0,075								Piiramatu kestusega ettepanek
Ülesannete delegeerimise raamistiku loomine (artikkel 18)		0,175		0,175		0,00		0,00								0,350
Tagada ühised koolitusstandardid (artikkel 43) (sh 1 lepinguline töötaja aastas ja koolitusmaterjalide		0,11		0,145		0,070		0,070								Piiramatu kestusega

ühekordsed kulud aastatel n ja n+1 summas 0,075 miljonit eurot)																ettepanek
Erieesmärk nr 5 kokku		0,525		0,595		0,245		0,245								
KULUD KOKKU		1.575		2,045		1,395		1,395								

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

– Arvutuse alus: liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi praegune personalieelarve seoses töötajatega, kes tegelevad määrusega (EÜ) nr 216/2008 ja EASA sellega seotud küsimustega (7 täistööaja ekvivalenti × 132 000 € aastas = 924 000 €)

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N** [45]	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Personalikulud	0,924	0,924	0,924	0,924				
Muud halduskulud	0	0	0	0				
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,924	0,924	0,924	0,924				

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud[46]								
Personalikulud	0	0	0	0				
Muud halduskulud	0	0	0	0				
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku	0	0	0	0				

KOKKU	0,924	0,924	0,924	0,924				

Personaliga ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendavate assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

45 Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

46 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus on väljendatud täistööaja ekvivalendina

		Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
06 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		7	7	7	7			
XX 01 01 02 (delegatsioonides)		0	0	0	0			
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0			
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0			
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)[47]								
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditud tööjõud)		0	0	0	0			
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditud tööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)		0	0	0	0			
XX 01 04 **aa** [48]	0	0	0	0				
	0	0	0	0				
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditud tööjõud ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0			
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditud tööjõud ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0			
Muud eelarveread (täpsustage)								
KOKKU		7	7	7	7			

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi töötajad, kes tegelevad tsiviillennunduse ohutuse, lennunduse keskkonnakaitse ja EASA-ga seotud küsimustega, sealhulgas: – EASA soovitustest tulenevate meetmete vastuvõtmise ja rakendamise juhtimine (komisjoni otsused ja määrused); – EASA halduskoordineerimine ja -kontroll: tööprogrammid, mitmeaastased personalipoliitika kavad, haldusnõukogu ja muude komiteede koosolekud; – poliitika väljatöötamine ja koordineerimine; – EASAga seotud finants- ja raamatupidamisülesanded komisjoni tasandil (eelarve,

47 Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditud tööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

48 Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B..A read).

	täitmisele heakskiidu andmine jne).
Koosseisuvälised töötajad	

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

– ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

– ☒ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele[49].

Eelarverida: 06 02 02

Miljonites eurodes

N: 36,445

N+1: 36,915

N+2: 36,963

N+3: 37,674

– ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

– Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

– Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
EMP/EFTA riikide, välja arvatud Šveitsi osamaksud*	1,070	1,070	1,054	1,073				
Šveitsi osamaks**	1,0	1,0	1,0	1,0				
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU	2,070	2,070	2,054	2,073				

* Lähtudes eeldusest, et osamaks on 2,76 % ELi iga-aastasest osamaksust. Arvutuses eeldatakse, et eelmiste aastate ülejäägist tulenevad sihtotstarbelised tulud on 0.

** Lähendus vastavalt Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud õhutranspordilepingu alusel loodud ühenduse / Šveitsi õhutranspordi ühiskomitee otsusele nr 1/2007 (2008/100/EÜ).

[49] Summad, mida kohandatakse vastavalt valitsuste kokkuleppele täiendavate ametikohtade ja lepinguliste töötajate kohta.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.

– ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

– – ☐ omavahenditele

– – ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju[50]						
		Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridu ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutamise meetod.

[50] Traditsiooniliste omavahendite (põllumajandussaaduste tolli- ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, s.t brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.